

ข้อมูลเพื่อนำโปรแกรมโอเพ่นซอร์ส
มาใช้งานในองค์กรอย่างเห็นผล พร้อมกรณีศึกษา
จากองค์กรชั้นนำของไทยที่ประสบความสำเร็จ

SiPA

สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)
Software Industry Promotion Agency (Public Organization)

เปิดโลก
**Open
Source**

เผยทุกคำตอบของทุกคำถาม
เกี่ยวกับซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์ส

INTRODUCTION

เปิดโลกโอเพ่นซอร์ส

บทบาทของซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สในชีวิต และธุรกิจของเรา

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศ (ไอที) ได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของมนุษย์มากขึ้นเรื่อยๆ ไม่ว่าจะเป็นในการดำเนินชีวิตประจำวัน หรือการทำงาน โดยเฉพาะในยุคที่ "ข้อมูล" ถือเป็นอาวุธเด็ดสำหรับการสร้างข้อได้เปรียบในการแข่งขัน ซึ่งหมายความว่า "การแพ้หรือชนะ" อาจตัดสินด้วยข้อมูลที่อัปเดตกว่าซึ่งได้มาภายในไม่กี่วินาที

เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยให้การดำเนินชีวิตของเราสะดวกสบายขึ้น ทำให้เราสามารถแสวงหาข้อมูล ติดต่อสื่อสาร สร้างข้อได้เปรียบ สร้างโอกาส หรือช่องทางธุรกิจใหม่ๆ ได้ แต่สิ่งหนึ่งที่เรากำลังยอมรับในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้งานก็คือ เทคโนโลยีเหล่านี้มีค่าใช้จ่ายสูง เนื่องจากส่วนใหญ่เราไม่สามารถสร้าง หรือพัฒนาขึ้นมาเองได้ โดยเฉพาะในส่วนที่เป็นฮาร์ดแวร์ อย่างไรก็ตาม สำหรับซอฟต์แวร์ที่ถือเป็นหัวใจสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศไม่ได้ขยับไปกว่าฮาร์ดแวร์กลับมีเงื่อนไขที่แตกต่างออกไป แม้ว่าโดยส่วนใหญ่ประเทศไทยยังคงพึ่งพาการนำเข้าซอฟต์แวร์ราคาแพงจากต่างประเทศอยู่ก็ตาม แต่หากเราไม่ยึดติดอยู่กับซอฟต์แวร์แบบปิด (Proprietary) เหล่านั้นมากเกินไป การใช้และพัฒนาต่อยอดจากซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์ส (Open Source Software) ก็เป็นทางเลือกในการแก้ไขปัญหาการพึ่งพาซอฟต์แวร์จากต่างประเทศ และเป็นแนวทางในการพึ่งพาตนเองที่ยั่งยืน

ทำความเข้าใจกับซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์ส

ซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สเป็นซอฟต์แวร์ที่ให้มาพร้อมกับซอร์สโค้ดต้นฉบับหรือซอร์สโค้ด ซึ่งไลเซนส์ (สิทธิในการอนุญาต) ของซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สโดยทั่วไปจะให้อิสระในการนำไปใช้ ทำสำเนา แจกจ่าย และที่สำคัญคือสามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขได้ โดยจะมีหรือไม่มีค่าใช้จ่ายก็ได้ นั่นหมายความว่าซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สไม่ใช่ซอฟต์แวร์ฟรี (ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย) เสมอไป สรุปก็คือซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สต้องเปิดเผยซอร์สโค้ด ส่วนไลเซนส์จะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของผู้พัฒนาซอฟต์แวร์ (เจ้าของลิขสิทธิ์)

เมื่อเปรียบเทียบกับซอฟต์แวร์แบบปิด สิ่งที่ซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สต่างออกไปก็คือ การเปิดเผยซอร์สโค้ด และไลเซนส์นั่นเอง สำหรับในส่วนลิขสิทธิ์นั้นไม่ว่าจะเป็นซอฟต์แวร์แบบไหนก็มีลักษณะเหมือนกัน เพราะผู้พัฒนาซอฟต์แวร์ดังกล่าวขึ้นมาจะเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์นั้นโดยอัตโนมัติ เพียงแต่จะกำหนดให้ไลเซนส์เป็นแบบไหนเท่านั้น

ในแง่ของการลงทุนด้านซอฟต์แวร์ องค์กรที่ใช้ซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สส่วนใหญ่ไม่ต้องเสียค่าไลเซนส์ซอฟต์แวร์แต่จะเสียค่าใช้จ่ายเฉพาะในส่วนที่เป็นค่าบริการ (การฝึกอบรม การติดตั้ง และดูแลรักษาระบบ) เท่านั้น ในขณะที่ซอฟต์แวร์แบบปิดนอกเหนือจากค่าบริการแล้ว ผู้ใช้ต้องจ่ายค่าไลเซนส์ซอฟต์แวร์ด้วย ซึ่งปีหนึ่งๆ ประเทศของเราต้องจ่ายค่าไลเซนส์ซอฟต์แวร์คิดเป็นเงินหลายหมื่นล้านบาท

ทำไมต้องใช้ซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์ส

ดังที่ได้เกริ่นไว้ข้างต้นแล้วว่า "ค่าใช้จ่าย" ถือเป็นปัญหาใหญ่สำหรับผู้ที่ต้องการลงทุนทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะ "ซอฟต์แวร์" ซึ่งเราต้องพึ่งพาซอฟต์แวร์แบบปิดที่มีราคาแพงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ไม่เฉพาะแต่ซอฟต์แวร์ระบบปฏิบัติการพื้นฐานที่มาพร้อมกับฮาร์ดแวร์เท่านั้น แต่ผู้ใช้อาจต้องรับภาระในเรื่องของแอปพลิเคชันสำหรับการใช้งานในรูปแบบต่างๆ ซึ่งมีราคาแพงกว่าซอฟต์แวร์ระบบปฏิบัติการพื้นฐานหลายเท่าตัว

โครงการ "เปิดโลกไอโฟนเซอร์ส"

ซอฟต์แวร์ไอโฟนเซอร์สมีพัฒนาการที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ทำให้สามารถตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของผู้ใช้ทั้งการนำไปใช้งานส่วนตัว และใช้ในองค์กร ซึ่งปัจจุบันซอฟต์แวร์ไอโฟนเซอร์สสามารถนำมาใช้ทดแทนซอฟต์แวร์แบบปิดได้เป็นอย่างดี แต่สำหรับผู้ใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ในประเทศไทยนั้น ยังถือว่ามีส่วนนำมาใช้น้อยมาก ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุหลายประการ เช่น การขาดความรู้ และขาดผู้เชี่ยวชาญที่มีทักษะในการแก้ปัญหา เป็นต้น

สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือซิป้า ในฐานะผู้มีส่วนสำคัญในการสนับสนุนให้มีการใช้งานซอฟต์แวร์ไอโฟนเซอร์สอย่างแพร่หลายในประเทศไทยตระหนักดีถึงปัญหาข้างต้น และเล็งเห็นความสำคัญของการสร้าง และเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับซอฟต์แวร์ไอโฟนเซอร์สออกไปสู่สาธารณชนในวงกว้าง จึงจัดทำโครงการ "เปิดโลกไอโฟนเซอร์ส" เพื่อนำเสนอบทความ และจัดกิจกรรมเผยแพร่ซอฟต์แวร์ไอโฟนเซอร์สให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง

ซึ่งการจัดทำโครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างซิป้า หนังสือพิมพ์คอมพิวเตอร์เวิร์ลด์ และนิตยสารอีโวลด์นั้นจะช่วยให้ผู้ใช้และผู้อ่านบทความเข้าใจถึงประโยชน์ และนำซอฟต์แวร์ไอโฟนเซอร์สมาใช้แทนซอฟต์แวร์ลิขสิทธิ์ นอกจากนี้การจัดทำโครงการนี้จะช่วยเปิดโอกาสให้กับผู้ประกอบการด้านไอโฟนเซอร์ส ให้สามารถนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของตลาดได้อีกด้วย

นอกเหนือจาก "ค่าใช้จ่าย" ที่เป็นประเด็นหลักซึ่งทำให้ผู้ใช้งานใช้ซอฟต์แวร์ไอโฟนเซอร์สแล้ว "อิสรภาพ" ในการกำหนดทิศทางการพัฒนา และการใช้งานซอฟต์แวร์ก็เป็นประเด็นสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน การที่เราใช้ซอฟต์แวร์แบบปิดเพียงอย่างเดียวนอกจากจะเป็นการถูกผูกมัดแล้ว นักพัฒนาซอฟต์แวร์ของเราก็ยังไม่มีโอกาสในการพัฒนาทักษะด้านการปรับปรุงซอฟต์แวร์ให้เหมาะสมกับความต้องการ และการใช้งานในองค์กรของตนเองได้ เพราะไม่มีโอกาสเข้าถึงซอร์สโค้ดของซอฟต์แวร์เหล่านั้น ในขณะที่หากเป็นซอฟต์แวร์ไอโฟนเซอร์ส เมื่อต้องการแก้ไขโปรแกรม หรือพบปัญหาในการทำงาน นักพัฒนาโปรแกรมก็มีอิสระในการเข้าไปแก้ไขคำสั่งในการทำงานเพื่อให้โปรแกรมสามารถทำงานได้และทำให้โปรแกรมนั้นใหม่อยู่เสมอ

ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ซอฟต์แวร์ไอโฟนเซอร์สถือเป็นช่องทางในการส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ของไทยให้ก้าวสู่ตลาดซอฟต์แวร์ระดับโลกได้ เนื่องจากโมเดลการพัฒนาซอฟต์แวร์ตามแนวทางไอโฟนเซอร์สนั้นเปิดโอกาสให้มีการนำเสนอซอฟต์แวร์ใหม่สู่ชุมชนไอโฟนเซอร์ส ในขณะที่เดียวกันก็สามารถนำซอฟต์แวร์ไอโฟนเซอร์สที่มีในชุมชนดังกล่าวมาต่อยอดในรูปแบบของการพัฒนาคุณสมบัติเพิ่มเติม หรือรวบรวมซอฟต์แวร์ต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อสร้างเป็นโซลูชันที่ตอบสนองความต้องการด้านใดด้านหนึ่งของผู้ใช้โดยเฉพาะ พร้อมทั้งสร้างมูลค่าให้กับโซลูชันโดยการเสริมการบริการและสนับสนุนเพิ่มเติมเข้าไปประกอบกับตลาดซอฟต์แวร์ไอโฟนเซอร์สยังค่อนข้างเปิดกว้าง ก็จะสามารถสร้างรายได้ให้ประเทศไทยได้ไม่ยากนัก

แนวโน้มการใช้งานซอฟต์แวร์ไอโฟนเซอร์ส

ปัจจุบันทั่วโลกมีการตื่นตัวในเรื่องการนำซอฟต์แวร์ไอโฟนเซอร์สไปใช้งานกันอย่างกว้าง และมีแนวโน้มว่าในอนาคตซอฟต์แวร์ไอโฟนเซอร์สจะเติบโตอย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นได้จากตัวเลขรายงานการวิจัยทางการตลาดเกี่ยวกับผลกระทบของซอฟต์แวร์ไอโฟนเซอร์สที่มีต่อรายได้รวมของซอฟต์แวร์แอปพลิเคชันสำหรับองค์กรขนาดใหญ่ปี 2006-2011 ที่การ์ทเนอร์คาดว่าคาดว่าจะจัดทำเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2007 ระบุว่า ตัวเลขการเติบโตทางรายได้โดยรวมของซอฟต์แวร์ไอโฟนเซอร์สระหว่างปี 2006-2011 จะมีอัตราการเติบโตของรายได้เฉลี่ยต่อปี (CAGR) สูงถึงร้อยละ 43 ในขณะที่ซอฟต์แวร์แอปพลิเคชันแบบปิดที่มีลิขสิทธิ์เฉพาะนั้นเติบโตเพียงร้อยละ 8 เท่านั้น

นอกจากนี้ในการวิจัยดังกล่าวซึ่งแยกรายได้ตามภูมิภาคต่างๆ ของโลก ปรากฏตัวเลขชัดเจนว่า เอเชียแปซิฟิกเป็นภูมิภาคที่มีแนวโน้มว่าซอฟต์แวร์ไอโฟนเซอร์สจะมีอัตราการเติบโตของรายได้เฉลี่ยต่อปี (CAGR) สูงถึงร้อยละ 49.3 ซึ่งถือว่าสูงที่สุดเมื่อเทียบกับภูมิภาคอื่นๆ ของโลก

ในแง่ของแนวโน้มการนำซอฟต์แวร์ไอโฟนเซอร์สไปใช้งานในองค์กรต่างๆ ทั่วโลกนั้น การ์ทเนอร์คาดว่าคาดว่าจะคาดการณ์ว่าภายในปี 2010 หน่วยงานไอทีขององค์กรชั้นนำของโลก (Global 2000 IT) จะมีการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นซอฟต์แวร์ไอโฟนเซอร์สเป็นส่วนประกอบของการลงทุนทางด้านซอฟต์แวร์ที่เกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานถึงร้อยละ 80 และซอฟต์แวร์ทางธุรกิจร้อยละ 25 ซึ่งตัวเลขดังกล่าวจะแสดงให้เห็นบทบาทของซอฟต์แวร์ไอโฟนเซอร์สในองค์กรต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

แนวโน้มของการนำซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สไปใช้กับระบบงานที่มีความสำคัญ

จากรายงานการวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สที่มีต่อรายได้โดยรวมของซอฟต์แวร์โครงสร้างพื้นฐานโดยแยกตามตลาดของซอฟต์แวร์ซึ่งการทเนอร์ดาต้าเคสได้เปิดเผยเมื่อเร็วๆ นี้ ได้คาดการณ์ว่าอัตราการเติบโตของรายได้โดยเฉลี่ยต่อปี (CAGR) ระหว่างปี 2006-2011 สูงถึงร้อยละ 24.3 โดยซอฟต์แวร์ประเภทที่มีอัตราการเติบโตสูงสุด 2 อันดับแรกล้วนแต่เป็นซอฟต์แวร์ซึ่งถือว่าเป็นแกนหลักของโครงสร้างพื้นฐานทางด้านไอทีขององค์กรต่างๆ ก็คือ ซอฟต์แวร์ด้านการบริหารจัดการการปฏิบัติงานทางด้านไอที (IT Operation Management - ITOM) ที่โตถึงร้อยละ 44.6 และระบบบริหารจัดการฐานข้อมูล (Database Management System - DBMS) ที่โตถึงร้อยละ 37 (ดูจากตารางที่ 1)

นอกจากนี้จากรายงานการวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สที่มีต่อรายได้โดยรวมของซอฟต์แวร์โครงสร้างพื้นฐานโดยแยกตามภูมิภาค การทเนอร์ดาต้าเคสได้คาดการณ์ว่าอัตราการเติบโตของรายได้โดยเฉลี่ยต่อปี (CAGR) ระหว่างปี 2006-2011 ของภูมิภาคเอเชีย/แปซิฟิกจะสูงถึงร้อยละ 23.5 ซึ่งเป็นรองเพียงตลาดอเมริกาเหนือและยุโรปที่โตร้อยละ 25.3 และ 24.4 ตามลำดับ (ดูจากตารางที่ 2)

ผลการสำรวจองค์กรต่างๆ ในทวีปอเมริกาเหนือ และยุโรปที่การทเนอร์ดาต้าเคสได้เปิดเผยเมื่อเร็วๆ นี้ แสดงให้เห็นว่า แผนกไอทีกำลังเริ่ม

แนวคิดในการนำเอาซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สมาใช้งานในโครงการด้านไอทีใหม่ๆ เพิ่มมากขึ้น แม้ว่าอาจจะไม่ได้เป็นการนำมาใช้แทนซอฟต์แวร์แบบปิดทั้งหมดในระยะเวลาอันใกล้ก็ตาม จากการสำรวจพบว่า ปัจจุบันองค์กรต่างๆ ได้นำซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สมาใช้งานในสภาพแวดล้อมของระบบที่มีความสำคัญสูงมากถึงร้อยละ 49 ทีเดียว

ซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานที่กำลังมาแรง

การทเนอร์ดาต้าเคสได้จัดแบ่งซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานที่มีแนวโน้มว่าจะได้รับความนิยมจากองค์กรต่างๆ ไว้ 3 กลุ่ม ได้แก่

- ระบบเวอร์ชวลไลเซชัน (Virtualization) : เป็นเรื่องที่กำลังมีการพูดถึงมากที่สุดในขณะนี้ ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ความต้องการคอมพิวเตอร์ที่มีความเร็วมากขึ้นเป็นแรงผลักดันให้ผู้ผลิตชิปพัฒนาชิปความเร็วสูงที่ให้พลังในการประมวลผลมากขึ้นโดยลึมนึกถึงความร้อนที่เกิดขึ้น ผลที่ตามมาคือ ศูนย์ข้อมูลต่างๆ ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายด้านไฟฟ้า และระบบระบายความร้อนมากขึ้นเรื่อยๆ ระบบเวอร์ชวลไลเซชันยอมให้มีการรวม และใช้งานลินุกซ์เซิร์ฟเวอร์อย่างเต็มที่ ไปเรเจกต์ Xen ซึ่งเป็นซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สที่นิยมให้ระบบปฏิบัติการหลายๆ ตัวทำงานพร้อมกันบนเซิร์ฟเวอร์ตัวเดียวกันได้ก็เป็นซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สทางเลือกนอกเหนือจากซอฟต์แวร์เชิงพาณิชย์ชื่อดังอย่าง VMWare การทำเวอร์ชวลไลเซชันด้วยซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สกำลังได้

ตารางที่ 1: wansnของซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สที่มีต่อรายได้โดยรวมของซอฟต์แวร์โครงสร้างพื้นฐานโดยแยกตามตลาดของซอฟต์แวร์ ระหว่างปี 2006-2011 (หน่วยเป็นล้านดอลลาร์)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	CAGR 2006-2011
OS	4,589.0	5,932.6	7,264.8	8,433.1	9,642.9	10,722.9	12,089.0	13,338.1	12.9%
DBMS	1,517.8	1,953.5	2,561.2	3,638.7	5,400.0	6,924.9	9,708.7	12,377.5	37.0%
AD	901.8	1,339.3	1,820.4	2,168.3	2,570.7	3,012.9	3,592.3	4,350.2	19.0%
Security	967.0	1,258.0	1,647.4	2,278.6	3,012.9	3,846.3	4,786.4	5,769.0	28.5%
AIM	952.3	1,105.0	1,322.8	1,848.5	2,312.1	3,003.4	3,732.2	4,862.6	29.7%
ITOM	440.0	544.9	724.6	1,192.2	1,880.9	2,735.0	3,567.9	4,581.9	44.6%
Others	87.7	148.9	222.1	314.3	427.2	550.9	685.5	924.4	31.4%
Total	9,455.7	12,282.1	15,563.3	19,873.8	25,246.7	30,796.2	38,162.0	46,203.7	24.3%

ที่มา: การทเนอร์ดาต้าเคส, กุมภาพันธ์ 2007

ตารางที่ 2: วงจรของซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สที่มีต่อรายได้โดยรวมของซอฟต์แวร์โครงสร้างพื้นฐานโดยแยกตามภูมิภาคหลัก และภูมิภาคย่อยตลาดของซอฟต์แวร์ระหว่างปี 2006-2011 (หน่วยเป็นล้านดอลลาร์)

Region	Sub-region	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	CAGR 2006-2011	Share of 2005	Share of 2011
North America	United States	3,651.2	4,600.5	5,920.6	7,627.3	9,760.4	11,996.8	14,967.5	18,263.7	25.3%	37.5%	39.5%
	Canada	267.0	349.9	445.8	566.8	720.3	874.0	1,085.5	1,322.7	24.3%	2.8%	2.9%
Latin America	Latin America	407.9	576.7	729.1	901.7	1,113.3	1,322.3	1,604.5	1,922.6	21.4%	4.7%	4.2%
Europe Western	Europe	2,580.9	3,314.8	4,108.9	5,263.5	6,704.3	8,194.0	10,133.2	12,241.0	24.4%	27.0%	26.5%
	Central and Eastern Europe	407.9	553.4	707.5	896.1	1,138.9	1,390.0	1,724.5	2,087.0	24.2%	4.5%	4.5%
Middle East and Africa	Middle East and Africa	239.3	351.5	446.6	556.9	693.2	834.7	1,023.0	1,231.7	22.5%	2.9%	2.7%
Japan	Japan	773.2	951.8	1,155.7	1,470.2	1,854.3	2,218.2	2,707.5	3,241.2	22.9%	7.7%	7.0%
Asia/Pacific	Asia/Pacific	1,128.2	1,583.4	2,049.1	2,591.4	3,262.1	3,966.2	4,916.5	5,894.0	23.5%	12.9%	12.8%
Total		9,455.7	12,282.1	15,563.3	19,873.8	25,246.7	30,796.2	38,162.0	46,203.7	24.3%	100.0%	100.0%

ที่มา: กรีนฮอว์กอินโฟเรจิสเทรชัน, กุมภาพันธ์ 2007

รับความสนใจจากผู้ค้ารายอื่นๆ ด้วยนอกเหนือจากผู้ใช้ลินุกซ์ แม้แต่ไมโครซอฟท์เองก็ออกมาประกาศว่าจะสนับสนุน Xen แม้ว่ามันอาจจะเป็นคู่แข่งของ Microsoft Virtual Server ก็ตาม

■ **ระบบบริหารจัดการแบบโอเพ่นซอร์ส (Open Source IT Operation Management) :** โดยปกติแล้วซอฟต์แวร์ด้านการบริหารจัดการระบบนั้นมักใช้จ่ายด้านลิขสิทธิ์ในการใช้งานค่อนข้างแพง อย่างไรก็ตาม บริษัทผู้พัฒนาซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สและระบบรายใหม่ๆ อย่าง Zenoss (www.zenoss.com), GroundWork Open Source (www.groundworkopensource.com) และ Hyperic (www.hyperic.com) ก็ได้นำเสนอผลิตภัณฑ์ด้านการเฝ้าดูและระบบแบบสมัครเป็นสมาชิกที่มีความสามารถทุกอย่างเหมือนกับซอฟต์แวร์ด้านการบริหารจัดการระบบแบบปิด แต่มีราคาที่ถูกลง ซึ่งทำให้สามารถแข่งขันกับผู้ค้าซอฟต์แวร์บริหารจัดการระบบรายใหญ่ของโลกได้

■ **ซอฟต์แวร์วางแผน และระบบธุรกิจอัจฉริยะแบบโอเพ่นซอร์ส:** (Open Source Enterprise Resource Planning (ERP) and Business Intelligence (BI)) (ถือเป็นตลาดที่ทำยอดขายอย่างมากสำหรับโครงการโอเพ่นซอร์สใหม่ๆ ที่จะมาทดแทนซอฟต์แวร์ระดับองค์กรของผู้ค้ารายเดิมๆ เนื่องจากผู้ค้ารายเดิมอยู่ในตลาดนี้มานานและมีฐานลูกค้าที่กว้าง รวมทั้งยังต้องการการปรับแต่งระบบ Pentaho (www.pentaho.com) ซอฟต์แวร์ BI แบบโอเพ่นซอร์สที่เริ่มเข้ามาแข่งขันกับคู่แข่งอย่าง Business Objects, SAS และ Hyperion อย่างเต็มตัว ในขณะที่ Compiere (www.compiere.com) ก็เป็นซอฟต์แวร์ด้านการวางแผนทรัพยากรองค์กรแบบโอเพ่นซอร์ส (Open Source ERP) ที่กำลังทำชนกับผู้นำตลาดอย่าง เอสเอพี โดยทั้งสองบริษัทนี้ให้ข้อเสนอที่น่าสนใจทั้งในด้านราคา และโซลูชันแบบผนวกที่ใช้งานง่ายซึ่งจะเป็นอุปสรรคของผู้ค้าที่ระงูสุดท้ายนี้

การปรับใช้ซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สในเมืองไทย

การที่มีข้อมูลเปรียบเทียบเกี่ยวกับความสามารถของซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สประเภทต่างๆ ให้ค้นหาไม่มากนัก อาจทำให้บางองค์กรเกิดข้อสงสัยเกี่ยวกับซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สเชิงพาณิชย์ว่าจะยั่งยืนได้แค่ไหน ทำให้ไม่กล้าตัดสินใจนำซอฟต์แวร์เหล่านี้มาใช้งานอย่างจริงจัง แต่ความจริงก็คือ หากยังคงใช้งานซอฟต์แวร์แบบปิดบนระบบประมวลผลของคุณต่อไป องค์กรของคุณก็ต้องเผชิญกับปัญหาค่าใช้จ่ายราคาแพงที่ต้องจ่ายให้ซอฟต์แวร์ชนิดนี้ รวมทั้งขาดความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนซอฟต์แวร์ให้เหมาะสมกับความต้องการต่อไป

อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนไปใช้ซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สทั้งองค์กรแบบทันทีทันใดก็ไม่ใช่วิธีที่เหมาะสมมากนัก ทางออกของการนำเอาซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สมาใช้งานในระยะแรกๆ จึงเป็นการใช้งานร่วมกับซอฟต์แวร์แบบปิดไปก่อน แล้วจึงค่อยๆ เพิ่มอัตราส่วนการใช้ซอฟต์แวร์โอเพ่น

ซอร์สมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งจะเป็นการสร้างสมประสมประสิทธิภาพ และการเรียนรู้เกี่ยวกับซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สให้มากขึ้น

ตัวอย่างสุดคลาสสิกขององค์กรขนาดใหญ่ของเมืองไทยที่ประสบความสำเร็จในการนำเอาซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สมาใช้งานก็คือ บริษัท กฟผ. จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นองค์กรแรกๆ ที่นำเอาโอเพ่นซอร์สมาใช้งานอย่างจริงจังนับตั้งแต่ปี พ.ศ.2537 โดยเริ่มจากการใช้ลินุกซ์บนอินเทอร์เน็ตเซิร์ฟเวอร์ที่มีทั้งเมล ftp และเว็บเซิร์ฟเวอร์ต่างๆ บนลินุกซ์ จากนั้นก็มีความพยายามสนับสนุนให้เกิดการใช้งานโอเพ่นซอร์สบนเดสก์ท็อป แต่ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรจนกระทั่งมีซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สที่ทำงานบนวินโดวส์ออกมา

ภายใต้การทำงานของคณะทำงานชุดหนึ่งที่ กฟผ. ตั้งขึ้นมาเพื่อดูแลเรื่องซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สโดยตรง และติดตามความคืบหน้าเกี่ยวกับซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สบนวินโดวส์ทั้งหมด ส่งผลให้ กฟผ. สามารถลดต้นทุนที่ต้องจ่ายเป็นค่าลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์แบบปิดได้หลายล้านบาท

นอกจากนี้ กฟผ. ยังใช้ซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สในการพัฒนาซอฟต์แวร์ต่างๆ เช่น ระบบ e-Learning และระบบ Search engine ที่กำลังพัฒนาต่อเพื่อให้สามารถค้นหาภาษาไทยได้ ค้นหาพ้องได้ และใช้ AI (Artificial Intelligence) ช่วยในการสืบค้น รวมถึงการพัฒนาการบริหารจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management) ให้เป็นโอเพ่นซอร์สทั้งหมด

สำหรับในตอนต่อไปเราจะพาคุณไปเรียนรู้เกี่ยวกับขั้นตอนของการตรวจสอบความพร้อมขององค์กรว่ามีความพร้อมแค่ไหนก่อนตัดสินใจนำซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สมาใช้งาน รวมทั้งหลักในการประเมินซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สที่มีอยู่มากมายในท้องตลาดว่าตัวไหนที่มีความเหมาะสมสำหรับองค์กรของคุณมากที่สุด ■

เมื่อพูดถึงซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์ส หลายคนอาจจะนึกถึงแต่ลินุกซ์ หรือชุดโปรแกรม OpenOffice แต่ทราบไหมครับว่า ปัจจุบันมีโปรแกรมโอเพ่นซอร์สจำนวนมากที่สามารถนำมาใช้ทดแทนโปรแกรมยี่ห้ออื่นได้ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นโปรแกรมดูหนัง ฟังเพลง กราฟิก และโปรแกรมด้านอินเทอร์เน็ต

ซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์ส ก็ยังเป็นสิ่งที่มีประโยชน์อย่างมากสำหรับองค์กร เพราะปัจจุบันมีโปรแกรมโอเพ่นซอร์สมากมายที่ออกแบบมาเพื่อผู้ใช้ระดับองค์กรโดยเฉพาะ ไม่ว่าจะเป็นโปรแกรมด้าน Collaboration, ERP/CRM, Web/Email Server และ Security ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นโปรแกรมที่จำเป็นสำหรับการบริหารและรักษาความปลอดภัยในองค์กรยุคใหม่ทั้งสิ้น

โปรแกรมกลุ่ม Desktop Application

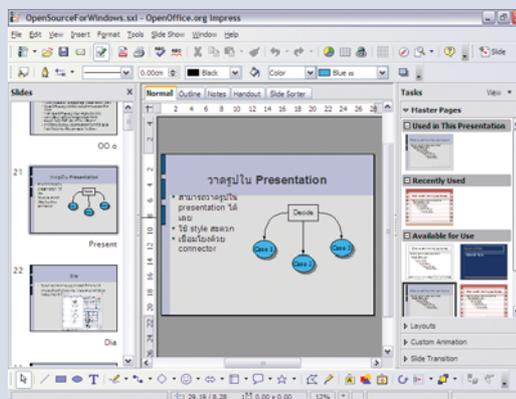
โปรแกรมกลุ่ม Desktop Application ทาง SIPA ได้รวม 29 โปรแกรมโอเพ่นซอร์สไว้ในซีดีจันทรา (Chantra) ซึ่งเป็นโครงการเผยแพร่ซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สให้บุคคลทั่วไปรู้จัก และสามารถดาวน์โหลดโปรแกรมเหล่านี้ได้ที่เว็บ www.chantra.in.th ส่วนหนึ่งของโปรแกรมที่น่าสนใจได้แก่

OpenOffice

เทียบเท่า : Microsoft Office
<http://www.openoffice.org>

OpenOffice เป็นซอฟต์แวร์บริหารจัดการงานสำนักงานที่ออกแบบมาให้ใช้ทดแทนชุดโปรแกรม Microsoft Office ด้วยหน้าต่างการใช้งานและเมนูที่คล้ายคลึงกัน รองรับการใช้งานภาษาไทยเต็มรูปแบบ สามารถแลกเปลี่ยนเอกสารกับ MS Office ได้ด้วย

โปรแกรม OpenOffice ประกอบด้วยโปรแกรมหลัก 5 โปรแกรมได้แก่ Writer โปรแกรมเวิร์ดโปรเซสเซอร์ เทียบเท่ากับ MS Word, Calc โปรแกรมสเปรดชีต เทียบเท่ากับ MS Excel, Impress โปรแกรมพรีเซนเทชัน

เทียบเท่ากับ MS PowerPoint, Base โปรแกรมฐานข้อมูล เทียบเท่ากับ MS Access และ Draw โปรแกรมวาดภาพรองรับทั้งเวกเตอร์และบิตแมป

ด้วยราคาที่ค่อนข้างสูงของ MS Office และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันองค์กรหลายแห่งหันมาใช้งาน OpenOffice กันมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งเป็นการตัดสินใจที่ประหยัดค่าซอฟต์แวร์ได้มากที่สุด ทั้งสำหรับการใช้งานส่วนบุคคล และองค์กร

Mozilla Firefox

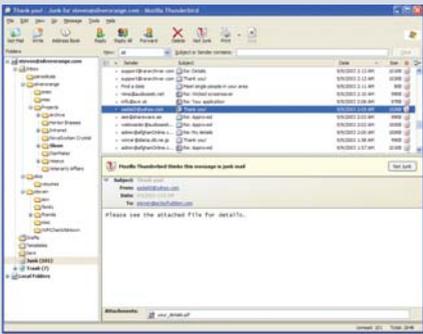
เทียบเท่า : Internet Explorer
<http://www.mozilla.com>

โปรแกรมเว็บเบราว์เซอร์ที่ช่วยให้การท่องเว็บของคุณเร็วและสนุกยิ่งขึ้น ด้วยฟังก์ชันการทำงานหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการป้องกันวินโดวส์ป๊อปอัพที่นำราคาคุณดูหลายหน้าเว็บบนหน้าจอเดียวด้วย Tabbed Browser พร้อมทั้งสามารถติดตั้งโปรแกรม หรือเพิ่มส่วนขยาย (Extension) เพื่อเพิ่มความสามารถให้แก่โปรแกรมได้ตามต้องการ

Mozilla Thunderbird

เทียบเท่า : Microsoft Outlook Express
<http://www.mozilla.com>

Mozilla Thunderbird เป็นโปรแกรมรับ/ส่งอีเมลที่รองรับ POP3 Mail มีฟังก์ชันการทำงานต่างๆ เกี่ยวกับอีเมลพร้อมสรรพ รองรับการใช้งานภาษาไทยได้เต็มรูปแบบ โปรแกรมมีจุดเด่นต่างๆ เช่น การทำงานรวดเร็ว มีการตรวจสอบและป้องกัน Junk Mail มีระบบตรวจจับไวรัสที่แนบมา รองรับการรักษาความปลอดภัยด้วยการเข้ารหัสไฟล์

GIMP

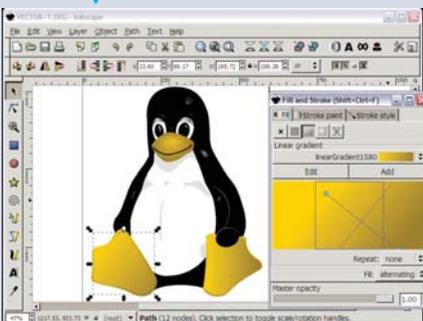
เทียบเท่า : Adobe Photoshop
<http://www.gimp.org>

แม้จะเป็นโอเพ่นซอร์ส แต่ GIMP ก็เป็นโปรแกรมกราฟิกที่มีความสามารถสูง ไม่น้อยหน้าโปรแกรมระดับมืออาชีพอย่าง Photoshop ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนเลเยอร์และแชนแนล จับภาพหน้าจอได้มีฟิลเตอร์และ Plug In ในการสร้างเทคนิคพิเศษต่างๆ เช่น ไล่เฉดสี ไล่เงา เป็นต้น

Inkscape

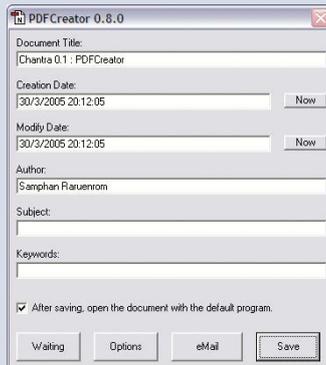
เทียบเท่า : Adobe Illustrator
<http://www.inkscape.org>

Inkscape เป็นโปรแกรมวาดภาพแบบเวกเตอร์ 2 มิติ ใช้มาตรฐานของ W3C ที่ชื่อว่า scalable vector graphics (SVG) ซึ่งเป็นฟอร์แมต XML ที่นิยามวัตถุในภาพวาดด้วย point, path และ shape พื้นฐานโดยมีสี, ฟอนต์, ความกว้างของ stroke ฯลฯ เป็นสไตล์ของวัตถุ

PDFCreator

เทียบเท่า : Adobe Acrobat
ดาวน์โหลด : http://sector7g.wurzel6.de/pdfcreator/index_en.htm

โปรแกรมสร้างเอกสาร PDF โดยตรงจากโปรแกรมบนวินโดวส์โปรแกรมใดก็ได้เพียงใช้ขั้นตอนการสั่งพิมพ์ปกติ แต่เลือกเครื่องพิมพ์เป็น PDFCreator เท่านั้น สามารถใช้งานร่วมกับตัวอักษรภาษาไทยได้ดี รวมถึงมีความสามารถด้านความปลอดภัยเพื่อปกป้องเอกสารด้วยรหัสผ่านและรองรับการแปลงไฟล์เป็น JPEG, PNG, BMP, PCX, TIFF, Postscript (PS) และ Encapsulated Postscript (EPS) ด้วย

FreeMind

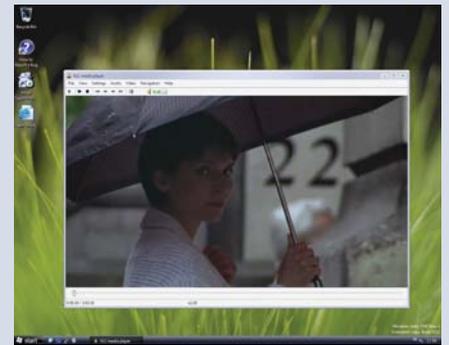
ดาวน์โหลด : <http://freemind.sourceforge.net/>

โปรแกรมช่วยสร้างแผนภูมิความคิดหรือ Mind Map ช่วยในการเรียบเรียงความคิดในลักษณะการแตกแขนงด้วยผังภาพ ช่วยนำเสนอความคิดจากจุดศูนย์กลาง ใช้เส้นโยง มีเครื่องหมายสัญลักษณ์และรูปภาพที่ผสมผสานร่วมกันอย่างเรียบง่าย ให้อูมมีสีสันสดใส น่าจดจำและมีโครงสร้างการจัดเรียงข้อมูลที่ดี

VLC

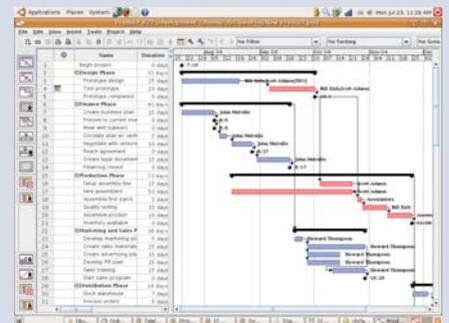
<http://www.videolan.org>

โปรแกรมมัลติมีเดีย รองรับการเล่นไฟล์ภาพและเสียงทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็น mp3, ogg, mp4, avi, wav, flv รวมถึงไฟล์ 3GP ของโทรศัพท์มือถืออีกด้วย

OpenProj

เทียบเท่า : Microsoft Project
<http://www.openproj.org>

โปรแกรมที่ไม่รวมอยู่ในซีดีจันทรา OpenProj เป็นโปรแกรมจัดการโครงการ ช่วยให้เราสามารถรู้ได้ทันทีว่าแผนงานต่างๆ นั้นจะเสร็จเมื่อใด เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างแผนงานที่วางแผนไว้กับที่เกิดขึ้นจริง สามารถดูได้ว่างานใดเป็นงานที่วิกฤตที่จะมีผลกระทบต่อวันเสร็จของโครงการ เป็นต้น หากคุณเป็นผู้บริหารหรือผู้จัดการโครงการ และต้องการให้แผนงาน บรรลุเป้าหมายในเวลาที่ต้องการ โปรแกรมโอเพ่นซอร์สอย่าง OpenProj เหมาะที่สุดสำหรับคุณ

ระบบจัดการข้อมูลเว็บไซต์ แบบออนไลน์ (CMS)

CMS ย่อมาจาก Content Management System เป็นระบบซอฟต์แวร์ ช่วยในการสร้างและบริหารเว็บไซต์แบบกึ่งสำเร็จรูป สามารถพัฒนาเว็บไซต์ตั้งแต่เว็บที่มีขนาดเล็ก ขนาดกลางไปจนถึงเว็บขนาดใหญ่ เพราะการสร้างเว็บไซต์ด้วย CMS ผู้ใช้ไม่จำเป็นต้องมีความรู้ในการเขียนโปรแกรม ก็สามารถสร้างเว็บไซต์ที่มีฟังก์ชันการทำงานหลากหลายได้ในเวลาอันสั้น เช่น ระบบแสดงเนื้อหาอัตโนมัติ สร้างหน้าเว็บอัตโนมัติจากแม่แบบหรือเทมเพลตที่เลือกไว้ มีระบบค้นหาข้อมูล กระดานข่าว การจัดการป้ายโฆษณา และสถิติการเข้าชม ทำอีคอมเมิร์ซหรือแม้แต่การทำ Blog ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมในปัจจุบันและความสามารถอื่นๆ อีกมากมาย

รวมถึงสามารถปรับเปลี่ยน เพิ่มเติม ดัดแปลง แก้ไขส่วนประกอบต่างๆ และหน้าตาของโปรแกรม ให้เหมาะสมกับรูปแบบของเว็บไซต์แต่ละแห่งได้ด้วย ปัจจุบันมีซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สที่ใช้สร้าง CMS กำลังมาแรงหลายตัวด้วยกัน อาทิ Mambo, XOOPS, Joomla และ Drupal เป็นต้น

Mambo <http://mambo-foundation.org>

เป็น CMS อีกตัวหนึ่ง ซึ่งมีผู้นิยมใช้มากขึ้นเรื่อยๆ ด้วยจุดเด่นที่มีฟังก์ชันการทำงานครบครัน และเทมเพลตหน้าเว็บที่สวยงาม การควบคุมและปรับแต่งการทำงานทำได้ง่าย และสามารถพัฒนาโปรแกรมเพิ่มเติมได้ตามความต้องการ รวมถึงหน้าตาเว็บไซต์ให้สวยงามได้อีกด้วย

Joomla <http://www.joomla.org>

โปรแกรม CMS เขียนด้วยภาษา PHP และใช้ฐานข้อมูล MySQL เป็นระบบที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นเว็บแอปพลิเคชัน (Web Application) ในการจัดเนื้อหาของเว็บไซต์ จุดเด่นของ Joomla คือความง่ายในการใช้งาน ผู้ใช้สามารถสร้างและดูแลเว็บได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีความรู้ในด้านการเขียนโปรแกรม

PHP-Nuke <http://www.phpnuke.org>

โปรแกรม CMS ตัวแรกๆ ที่ผู้คนรู้จักและนำมาใช้งาน กับเว็บไซต์ทั้งของไทยและต่างประเทศ PHP-Nuke เป็นโปรแกรม CMS ที่เขียนด้วยภาษา PHP ทำงานร่วมกับฐานข้อมูล MySQL การเข้ามาของ PHP-Nuke ทำให้การออกแบบเว็บไซต์กลายเป็นเรื่องง่าย

XOOPS <http://www.xoops.org>

XOOPS ย่อมาจาก eXtensible Object Oriented Portal System เป็นโปรแกรม CMS ที่มีพื้นฐานมาจากภาษา PHP และฐานข้อมูล MySQL เช่นเดียวกับ CMS ตัวอื่นๆ แต่มีจุดเด่นคือ เป็นโปรแกรมที่มีความยืดหยุ่นสูง และมีเทมเพลตสวยงามเช่นเดียวกับ Mambo รวมถึงมีโปรแกรมเสริมสำหรับโปรแกรม Dreamweaver ช่วยให้สามารถออกแบบหน้าเทมเพลตได้สวยงาม

Drupal <http://www.drupal.org>

โปรแกรม CMS ซึ่งพัฒนาด้วยภาษา PHP ที่ดีที่สุดในปัจจุบัน การแสดงผลเว็บไซต์สวยงามทันสมัย ด้วยรูปแบบของ Blog ต่างจากโปรแกรม CMS อื่นๆ ที่มีรูปแบบการแสดงผลหน้าเว็บในลักษณะของข่าวไร้สีสัน ความสามารถด้านอื่นก็ไม่ได้ยิ่งหย่อนไปกว่า CMS ตัวอื่น ไม่ว่าจะเป็นการสร้างเว็บโดยไม่ต้องมีความรู้ด้านการเขียนโปรแกรม หรือการปรับแต่งฟังก์ชันการทำงานตามใจชอบ เป็นต้น

ด้วยข้อมูลจำนวนมากมายมหาศาลที่กระจัดกระจายอยู่ในองค์กร ไม่ว่าจะเป็นข่าวสารแจ้งพนักงาน การเรียกดูข้อมูลที่ต้องมีการอัปเดตเสมอ เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ การใช้ข้อมูลร่วมกัน เอกสารประสานงาน ระหว่างส่วนงานต่างๆภายในองค์กร และอีกมากมาย เหล่านี้เราต้องการเครื่องมือที่จะเข้ามาบริหารจัดการ ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ให้เป็นระบบระเบียบยิ่งขึ้น ได้แก่ซอฟต์แวร์บริหารจัดการข้อมูลภายในองค์กรหรือ ECM (Enterprise Content Management)

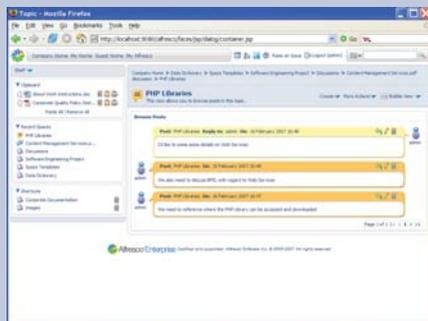
ด้วยความที่เมื่ขอบเขตการทำงานกว้างขวาง ซอฟต์แวร์ ECM ส่วนใหญ่จึงมีราคาค่อนข้างสูง ไม่ว่าจะเป็น Fusion, EverSuite หรือ SharePoint ของ Microsoft รวมถึงโซลูชัน ECM จากบริษัท SAP, Oracle และ IBM เป็นต้น ซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สจึงเป็นทางเลือกแสนประหยัด สำหรับองค์กรที่ต้องการนำซอฟต์แวร์ ECM ไปใช้งาน ซึ่งในปัจจุบันก็มีซอฟต์แวร์ ECM แบบโอเพ่นซอร์ส ให้องค์กรทดลองดาวน์โหลดไปติดตั้ง และพัฒนาเพื่อให้เหมาะกับรูปแบบการบริหารจัดการภายใน โดยโปรแกรมซึ่งเป็นที่รู้จักในปัจจุบัน ได้แก่ Alfresco, Nuxeo และ Plone

Enterprise Content Management (ECM)

Alfresco

<http://www.alfresco.com>

โปรแกรม ECM โอเพ่นซอร์สระดับแนวหน้าอีก โปรแกรมหนึ่งของโลก ออกแบบสำหรับองค์กรที่ต้องการซอฟต์แวร์จัดการข้อมูลในองค์กรที่สามารถปรับแต่งและขยายความสามารถได้ตามต้องการ Alfresco พัฒนาด้วยภาษาจาวา สามารถทำงานได้ทั้งบนระบบปฏิบัติการวินโดวส์และยูนิกซ์

องค์กรใหญ่ๆ หลายแห่งในต่างประเทศมีการนำซอฟต์แวร์ของ Alfresco ไปประยุกต์ใช้งาน ไม่ว่าจะเป็นผู้ผลิตเกมคอมพิวเตอร์ระดับแนวหน้าของโลกอย่างบริษัทอิเล็กทรอนิกส์อาร์ต สายการบินแห่งชาติญี่ปุ่นอย่างเจแปนแอร์ไลน์ รวมถึงมหาวิทยาลัยระดับโลกอย่างมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด เป็นต้น

Nuxeo

<http://www.nuxeo.com>

ซอฟต์แวร์ ECM ที่พัฒนาด้วยภาษา Java EE เป็นซอฟต์แวร์ที่เหมาะสมกับการใช้งานในองค์กรขนาดใหญ่ มีส่วนประกอบการทำงานหลักๆ ได้แก่ ฟังก์ชันการจัดการเอกสาร การทำงานร่วมกัน การจัดการขั้นตอนการทำงานธุรกิจ การจัดการสินทรัพย์ดิจิทัล รวมถึงสามารถปรับแต่งและขยายความสามารถได้ตามความต้องการขององค์กร

องค์กรชั้นนำ ที่นำ Nuxeo ไปใช้งาน เช่น สำนักข่าวเอเอฟพี รวมถึงกระทรวงมหาดไทย กระทรวงวัฒนธรรมและการสื่อสารของประเทศฝรั่งเศส เป็นต้น

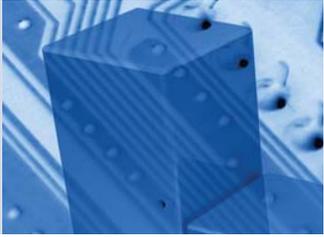
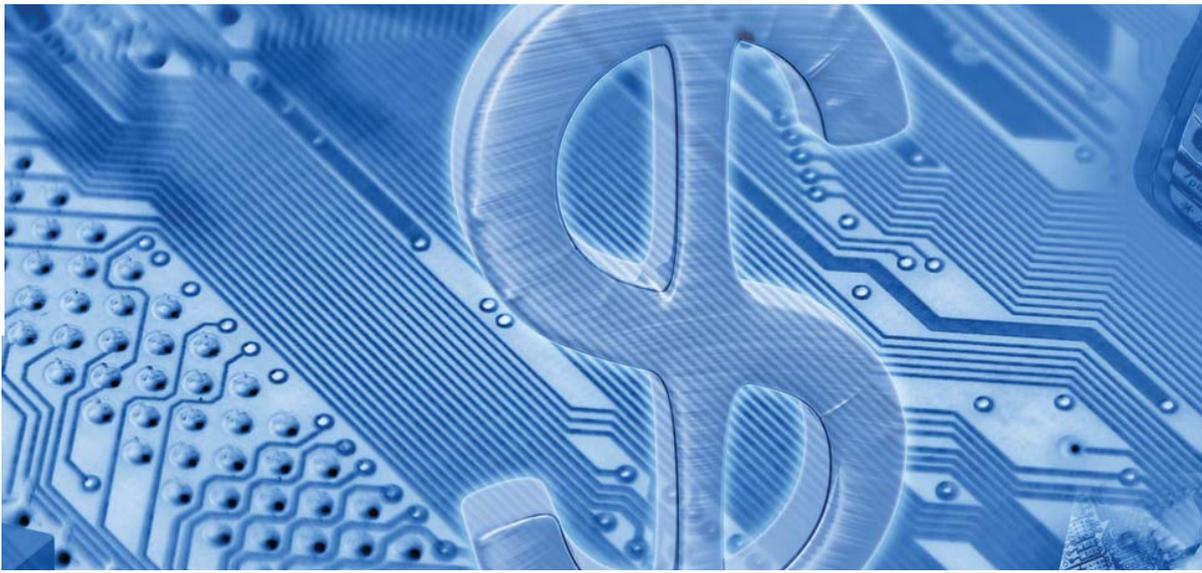
Plone

<http://www.plone.org>

ซอฟต์แวร์ ECM โอเพ่นซอร์ส ซึ่งพัฒนามาจากภาษา Python เป็นหนึ่งในซอฟต์แวร์ ECM ประสิทธิภาพเยี่ยมและเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลาย ในต่างประเทศ สามารถปรับแต่งการทำงานและขยายความสามารถให้เหมาะสมกับการใช้งานขององค์กร ตัวอย่างหน่วยงานที่นำ Plone ไปใช้งานเช่น เว็บของซีไอเอ เว็บของรัฐบาลบราซิล และเว็บไซต์ชั้นนำอีกหลายแห่ง

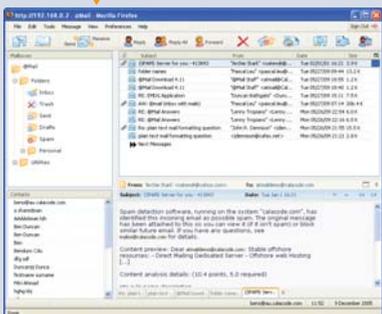
E-mail and Collaboration

การสื่อสารและการประสานงานภายในองค์กร เป็นเครื่องมือสำคัญช่วยให้การดำเนินงานธุรกิจขององค์กรยุคใหม่เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งปัจจุบันผู้พัฒนาโปรแกรมโอเพ่นซอร์สในกลุ่ม E-mail และ Collaboration ออกมามากมาย ซึ่งแต่ละโปรแกรมล้วนและแต่มีความสามารถสูง และประยุกต์ใช้งานภายในองค์กรได้อย่างสมบูรณ์แบบ

@mail

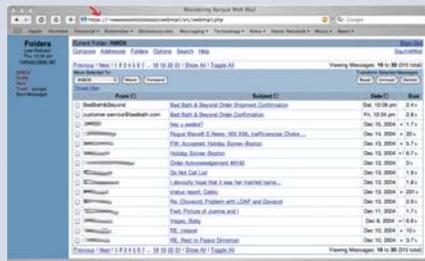
<http://www.atmail.com>, GrandLinux is distribution in Thailand

โปรแกรมโอเพ่นซอร์สเชิงพาณิชย์ มีความสามารถ เพราะนอกจากจะมีความสามารถทั่วไปในระดับเดียวกับโปรแกรม Webmail ทั่วไปแล้ว ยังมาพร้อมทั้งฟังก์ชันการจัดการตารางเวลา การเชื่อมต่อกับ Outlook จัดกลุ่มสมุดที่อยู่ พร้อมฟังก์ชันการจัดการสเปกและป้องกันไวรัส รองรับการทำงานบนวินโดวส์ และลินุกซ์ ที่สำคัญราคาไม่แพงเมื่อเทียบกับซอฟต์แวร์ Commercial ตัวอื่นๆ

Squirrelmail

www.squirrelmail.org

โปรแกรม Open Source Webmail พัฒนาจากภาษา PHP รองรับโพรโทคอล IMAP และ SMTP สามารถแสดงหน้าเมลด้วยโค้ด HTML ล้วนๆ ไม่มีจาวาสคริปต์ จึงสามารถใช้งานกับเว็บเบราว์เซอร์ได้ทุกตัว มีฟังก์ชันที่จำเป็นสำหรับการใช้งานอีเมลครบถ้วน ไม่ว่าจะเป็นการรองรับ MIME, Address Books และการจัดการไฟล์เดอริ

iBase Collaboration Lite/Suite

<http://www.icesolution.com/>

โปรแกรมโอเพ่นซอร์สเชิงพาณิชย์ สำหรับการติดต่อสื่อสารและประสานงานในองค์กรทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการจัดการข้อมูลข่าวสารและเอกสารจำนวนมากในองค์กร ออกแบบสำหรับองค์กรขนาดเล็กจนถึงขนาดกลาง มาพร้อมกับระบบป้องกันไวรัสและสแปม

Zimbra (Commercial/Free OSS)

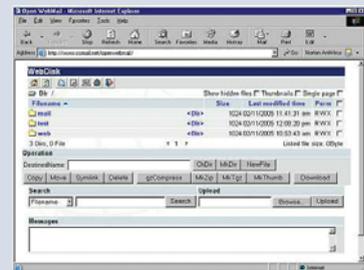
www.zimbra.com

โปรแกรม E-mail Collaboration ระดับแนวหน้าในกลุ่มโปรแกรมโอเพ่นซอร์ส การทำงานคล้ายกับโปรแกรม MS Exchange มีหน้าตาสวยงาม และฟังก์ชันการทำงานค่อนข้างครบ สามารถเข้าถึงระบบเมลได้จากโปรแกรมเว็บเบราว์เซอร์ และโปรแกรมอีเมลไคลเอนต์ต่างๆ มีทั้งเวอร์ชันที่เป็น Free OSS และ Commercial OSS กำลังได้รับความนิยมจากองค์กรชั้นนำหลายแห่งทั่วโลก

Openwebmail

<http://www.openwebmail.org/>

โปรแกรม Open Source Webmail พัฒนาจาก Neomail เวอร์ชัน 1.4 มีหน้าตาสวยงาม เล็กกะทัดรัด ใช้งานง่าย ใช้ได้กับ Open Source SMTP Server หลายตัวเช่น Sendmail, Postfix เป็นต้น

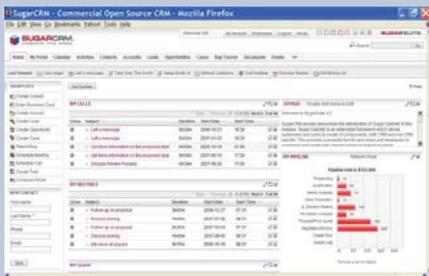
โปรแกรม ERP และ CRM

ซอฟต์แวร์บริการทรัพยากรขององค์กร (Enterprise Resource Planning : ERP) และลูกค้าสัมพันธ์ (Customer Relation Management) เป็นอีกหนึ่งกลุ่มซอฟต์แวร์ สำหรับองค์กรยุคใหม่ที่ต้องการระบบบริหารงาน ประสิทธิภาพสูง สามารถนำมาใช้งาน โดยไม่มีค่าไลเซนส์ซอฟต์แวร์

โปรแกรม CRM

SugarCRM

www.sugarcrm.com

SugarCRM คือ โปรแกรม CRM แบบโอเพ่นซอร์ส สำหรับใช้ในงานของการบริหารจัดการระบบลูกค้า (CRM) ที่ได้รับความนิยมอย่างสูงในปัจจุบัน สามารถบันทึกการทำรายการต่างๆ ของลูกค้าได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับบริษัทในการวิเคราะห์สรุปผลต่างๆ ทำให้ธุรกิจมีประสิทธิภาพ จากการประมวลผลของข้อมูลให้ผู้บริหารนำไปประกอบการธุรกิจ มีผลกำไรขึ้น ด้วยความที่เป็นเว็บแอปพลิเคชัน ทำให้ผู้ใช้สามารถเข้าใช้งาน SugarCRM ได้จากทุกหนทุกแห่งผ่านเว็บเบราว์เซอร์

vTiger

www.vtiger.com

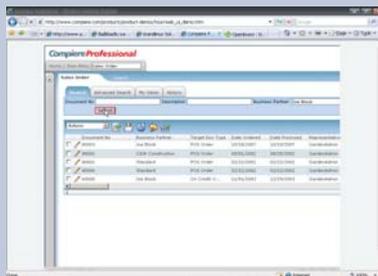

ซอฟต์แวร์ลูกค้าสัมพันธ์ (CRM) ที่สามารถทำงานได้ทั้งบนระบบปฏิบัติการลินุกซ์และวินโดวส์โดยฟังก์ชันการทำงานต่างๆ ของ vTiger ประกอบด้วย sales force automation, customer support & service, marketing automation, inventory management, ระบบอีเมล การรักษาความปลอดภัย และสามารถปรับแต่งการทำงานให้เหมาะสมกับลักษณะการทำงานของแต่ละองค์กร มีให้เลือกทั้งเวอร์ชันสำหรับวินโดวส์และลินุกซ์

โปรแกรม ERP

Compiere

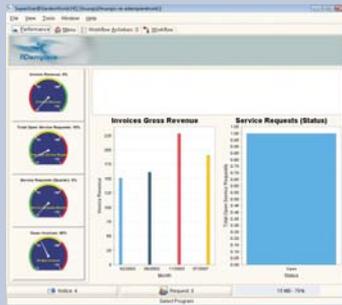
www.compiere.com

โปรแกรม Open Source ERP ขึ้นแนวหน้าของโล เป็นซอฟต์แวร์ที่มีการรวมเอาฟังก์ชันของ CRM และฟังก์ชันที่จำเป็นสำหรับ SME ไว้อย่างครบถ้วน ประกอบด้วยความสามารถในการบริหารจัดการและทำรายงาน การจัดซื้อ การจัดการวัตถุดิบ บริหารระบบการขาย ระบบขายหน้าร้าน (Point of Sale) ระบบจัดการทางการเงิน และระบบบริหารโครงการ เป็นต้น โดยผู้ใช้สามารถปรับเปลี่ยนฟังก์ชันการทำงานต่างๆ หรือสร้างฟังก์ชันใหม่ๆ ได้ตามความต้องการ

Adempiere

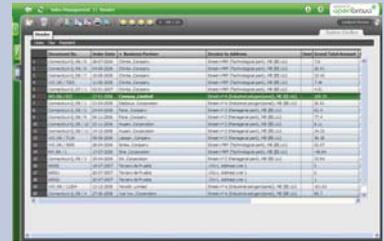
www.adempiere.com

โปรแกรม Open Source ERP ที่น่าสนใจโปรแกรมหนึ่ง พัฒนาต่อยอดมาจากโปรแกรม Compiere มีการเพิ่มเติมจากโปรแกรม Compiere หลายอย่าง ประกอบด้วยโมดูล หรือส่วนประกอบที่จำเป็นสำหรับองค์กร ประกอบด้วย Enterprise Resource Planning (ERP), Supply Chain Management (SCM), Customer Relationship Management (CRM), Financial Performance Analysis, Point of sale (POS) และร้านค้าออนไลน์

Openbravo

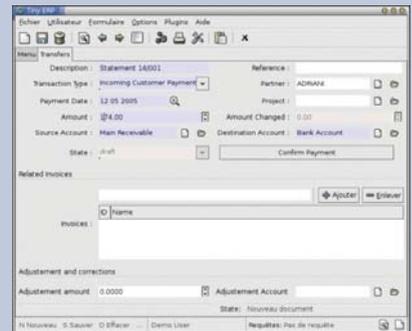
www.openbravo.com

โปรแกรม Open Source ERP ที่ทำงานบนเว็บที่นำชื่อออกไปแถมหนึ่ง เพราะนอกจากจะมีหน้าตาสวยงามแล้ว ยังมีฟังก์ชันการทำงานที่จำเป็นสำหรับองค์กรอย่างครบถ้วน ไม่ว่าจะเป็นการบริการจัดซื้อ การบริการจัดส่งและจัดเก็บวัสดุ การบริหารโครงการ บริหารการผลิต การบริหารการขายและลูกค้าสัมพันธ์ และการบริหารการเงิน เป็นต้น

TinyERP

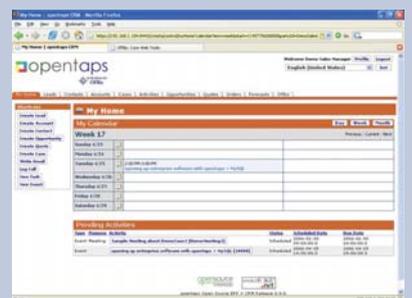
<http://www.tinyerp.org/>

โปรแกรม Open Source ERP ติดตั้งและใช้งานง่าย สนับสนุนการทำงานทั้งแบบเว็บ และแบบ GUI สามารถปรับแต่งการทำงานในส่วนต่างๆ ให้เหมาะสมกับระบบขององค์กร อีกทั้งมีเอกสารคู่มือประกอบการใช้งานครบถ้วน

Opentaps

<http://www.opentaps.org>

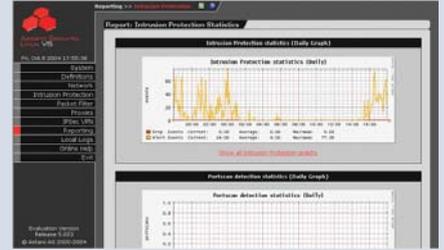

โปรแกรม ERP และ CRM โอเพ่นซอร์สที่สามารถโหลดมาใช้งานได้ฟรี โปรแกรมส่วนประกอบที่สามารถนำไปใช้งานในองค์กรขนาดใหญ่ได้อย่างลงตัว ไม่ว่าจะเป็น e-Commerce, Point Of Sales, Warehouse, Inventory, Manufacturing, and Supply Chain Management ฯลฯ สนับสนุนฐานข้อมูลหลากหลาย

Linux Internet/ Firewall and Server

Astaro
www.astaro.com

โซลูชันซอฟต์แวร์รักษาความปลอดภัย ทำงานบนลินุกซ์ ที่ได้รับการยอมรับจากองค์กรทั่วโลก ถือเป็นซอฟต์แวร์รักษาความปลอดภัยโอเพ่นซอร์สเชิงพาณิชย์ที่ดีที่สุดโปรแกรมหนึ่งในปัจจุบัน ประกอบด้วยแอปพลิเคชันด้านความปลอดภัยหลักต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น Firewall, Intrusion Protection, Virtual Private Network Gateway, Virus Protection for Web, Spyware Protection, Content Filtering, Virus Protection for Email, Spam Protection, Phishing Protection เป็นต้น

Shorewall
www.shorewall.net

หรือรู้จักกันในชื่อ Shoreline Firewall เป็นโปรแกรมโอเพ่นซอร์สที่พัฒนามาจากโปรแกรม Netfilter (iptables/ipchains) ทำงานบนระบบปฏิบัติการลินุกซ์ ติดตั้งและปรับแต่งการทำงานได้ง่าย โดยไม่จำเป็นต้องมีความรู้ด้านการเขียนโปรแกรม

กลุ่มโปรแกรมที่ถือได้ว่าเป็นพื้นฐานของระบบเครือข่ายภายในองค์กร ไม่ว่าจะเป็นโปรแกรมรักษาความปลอดภัย เซิร์ฟเวอร์ และระบบปฏิบัติการลินุกซ์ก็ตาม

โปรแกรม Firewall

ในปัจจุบันความปลอดภัยข้อมูลและระบบคอมพิวเตอร์ เป็นสิ่งที่ทุกองค์กรให้ความสำคัญซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์ส ก็มีส่วนช่วยองค์กรในเรื่องเช่นกัน ด้วยซอฟต์แวร์รักษาความปลอดภัยและไฟร์วอลล์ความสามารถสูง ซึ่งองค์กรสามารถนำมาใช้ได้ด้วยต้นทุนที่ต่ำมาก

Smoothwall
www.smoothwall.org

โปรแกรมไฟร์วอลล์แบบโอเพ่นซอร์ส ที่ได้รับความนิยมอีกโปรแกรมหนึ่ง มีให้เลือกทั้งเวอร์ชัน Free OSS และ Commercial ด้วยความเด่นที่ออกแบบให้ง่ายต่อการติดตั้งและใช้งาน เพราะสามารถติดตั้งโปรแกรมไปพร้อมกับการติดตั้งระบบปฏิบัติการเลย การติดตั้งหรือการใช้งานมีความรู้เกี่ยวกับลินุกซ์เล็กน้อย หรือไม่มีก็ได้ การติดตั้งแสนง่าย เพียงดาวน์โหลดไฟล์ image สำหรับเขียนซีดีแบบบูตได้ เพื่อนำมาบูตเครื่องและติดตั้งตามขั้นตอน เท่านั้นคุณก็จะได้ไฟร์วอลล์ความสามารถสูงแล้ว

IPCop
www.ipcop.com

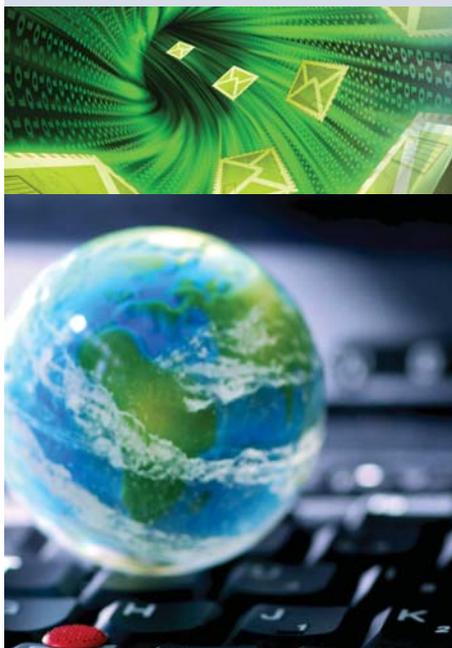
อีกหนึ่งโปรแกรม Firewall แบบโอเพ่นซอร์สที่ได้รับความนิยมอย่างสูงในปัจจุบัน โปรแกรมมีขนาดเล็กติดตั้งง่าย กินทรัพยากรน้อย ผู้ใช้สามารถดาวน์โหลดไฟล์ Image มาเขียนลงแผ่นซีดี นำมาใช้บูตเครื่องแล้วติดตั้งโปรแกรมได้เลย โปรแกรมใช้งานง่าย สามารถปรับแต่งการทำงานได้จากหน้าจอบริการเว็บเบราว์เซอร์ โปรแกรมมีความสามารถด้านการรักษาความปลอดภัยอย่างทึ่งองค์กรต้องการ ไม่ว่าจะเป็นการบริหารจัดการพอร์ตสี่สอต่างๆ การทำ IP Table การทำ DHCP เป็นต้น

Free OSS และ Commercial OSS

ด้วยความที่กลุ่มโปรแกรมโอเพ่นซอร์สสำหรับองค์กร เป็นโปรแกรมที่มีขนาดใหญ่และความสามารถสูงมาก ดังนั้นแม้จะเป็นโปรแกรมโอเพ่นซอร์ส แต่ก็ใช่ว่าจะสามารถดาวน์โหลดมาใช้ได้ฟรีๆ (Free OSS : Free Open Source Software) เสมอไป เพราะบางโปรแกรม ผู้ออกแบบกำหนดให้เป็นโปรแกรมเชิงพาณิชย์ (Commercial OSS : Commercial Open Source Software) ซึ่งผู้ใช้ต้องจ่ายเงิน เพื่อซื้อโปรแกรมมาใช้งาน บางโปรแกรมมีให้เลือกใช้ทั้งเวอร์ชัน Free OSS ซึ่งตัดความสามารถบางส่วนออกไป และ Commercial OSS ที่สามารถใช้งานได้เต็มรูปแบบ

แต่สิ่งที่แตกต่างของโปรแกรมโอเพ่นซอร์สเชิงพาณิชย์ก็คือ ผู้ออกแบบจะให้ซอร์สโค้ดของโปรแกรมนั้นไปพร้อมกับผู้ใช้สามารถนำไปปรับแต่ง แก้ไขฟังก์ชันต่างๆ เพื่อให้เหมาะสมกับการใช้งานภายในองค์กรก็ได้ หรือขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่ผู้พัฒนาโปรแกรมกำหนด

โปรแกรมฐานข้อมูล

ซอฟต์แวร์ระบบฐานข้อมูลถือว่ามีควมสำคัญลำดับต้นๆ ในองค์กร โปรแกรมฐานข้อมูลที่เป็นโอเพ่นซอร์ส เช่น MySQL และ PostgreSQL มีความสามารถไม่แพ้โปรแกรมฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์ที่เรา รู้จักกันดี เช่น Oracle, DB2 และ SQL Server จากการสำรวจของ Gartner ซอฟต์แวร์ระบบฐานข้อมูลโอเพ่นซอร์สมีอัตราการเติบโตถึง 37 เปอร์เซ็นต์ จากปี 2006-2011

MySQL
www.mysql.com

ซอฟต์แวร์ฐานข้อมูลแบบโอเพ่นซอร์ส ที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน เนื่องจากเป็นโปรแกรมฟรี ใช้งานทำงานได้รวดเร็ว สามารถเชื่อมต่อกับโปรแกรมได้หลากหลายรูปแบบ และเหมาะกับการทำเป็นฐานข้อมูลสำหรับเว็บเซิร์ฟเวอร์ แต่มีข้อจำกัดไม่สามารถทำงานร่วมกับฐานข้อมูลขนาดใหญ่และสลับซับซ้อนได้

PostgreSQL
www.postgresql.org

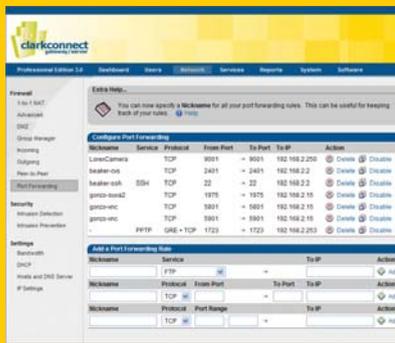

โปรแกรมฐานข้อมูลแบบโอเพ่นซอร์สที่น่าสนใจอีกโปรแกรมหนึ่ง โดยมาพร้อมกับจุดเด่น ที่สามารถทำงานร่วมกับฐานข้อมูลขนาดใหญ่และซับซ้อน ได้ดีกว่า MySQL แต่นั่นก็ทำให้ PostgreSQL ทำงานช้ากว่า MySQL

โปรแกรม Internet / Server

ClarkConnect
(Free/Commercial OSS,
GrandLinux is partner in Thailand)
www.clarkconnect.com

โปรแกรมโอเพ่นซอร์สเชิงพาณิชย์ ในกลุ่มโปรแกรมประเภท Internet Gateway และ Server Solution ที่มีความสามารถหลายอย่าง ใช้งานง่าย เป็นระบบปฏิบัติการลินุกซ์ที่พัฒนาขึ้นเพื่อทำหน้าที่เป็นเซิร์ฟเวอร์สำหรับองค์กรโดยเฉพาะ สามารถดูแลและปรับแต่งการทำงานผ่านทางเว็บเบราว์เซอร์

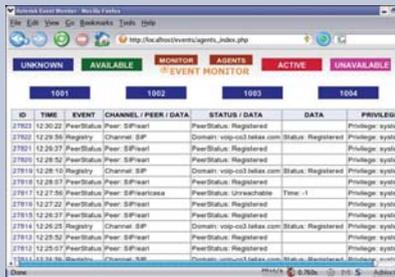

โปรแกรม VoIP

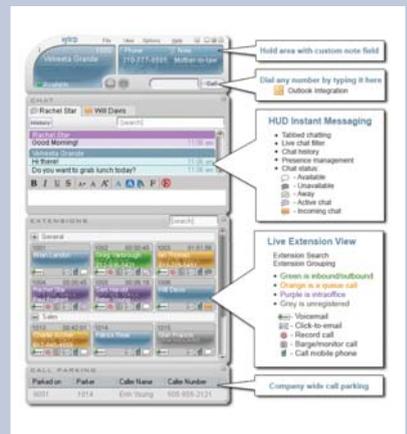
Trixbox
www.trixbox.org

ไม่เพียงแต่ซอฟต์แวร์ธรรมดาๆ เท่านั้น แต่กลุ่มโปรแกรมโอเพ่นซอร์ส ยังมีโปรแกรมด้านการสื่อสาร ที่ทำหน้าที่เป็นชุมสายโทรศัพท์ระบบ VoIP (IP PBX) ขององค์กรอีกด้วย

Asterisk
www.asterisk.org

โปรแกรมระบบชุมสาย VoIP พัฒนาต่อเนื่องมาจากโปรแกรมโอเพ่นซอร์สอย่าง Asterisk มีให้เลือกใช้งาน 2 เวอร์ชันได้แก่ Trixbox CE และ Trixbox Pro ซึ่ง Trixbox CE สามารถดาวน์โหลดไปใช้งานได้ฟรี มีความสามารถทั่วไปในระดับเดียวกับตู้สาขาในปัจจุบัน และ Trixbox Pro ซึ่งมีความสามารถสูงกว่า ไม่ว่าจะมีความสามารถในการกำหนดเบอร์โทรศัพท์ภายในได้มากขึ้น รองรับการทำงานแบบ Call Center พร้อมระบบ CRM แต่ต้องเสียเงินซื้อมาใช้งาน

โปรแกรมระบบชุมสาย VoIP พัฒนาต่อเนื่องมาจากโปรแกรมโอเพ่นซอร์สอย่าง Asterisk มีให้เลือกใช้งาน 2 เวอร์ชันได้แก่ Trixbox CE และ Trixbox Pro ซึ่ง Trixbox CE สามารถดาวน์โหลดไปใช้งานได้ฟรี มีความสามารถทั่วไปในระดับเดียวกับตู้สาขาในปัจจุบัน และ Trixbox Pro ซึ่งมีความสามารถสูงกว่า ไม่ว่าจะมีความสามารถในการกำหนดเบอร์โทรศัพท์ภายในได้มากขึ้น รองรับการทำงานแบบ Call Center พร้อมระบบ CRM แต่ต้องเสียเงินซื้อมาใช้งาน

Open Source Maturity Model

คำตอบสุดท้ายในการเลือก โอเพนซอร์สสำหรับองค์กร

คำถามหนึ่งที่มีผู้ถามมากที่สุดเกี่ยวกับโอเพนซอร์สก็คือ "มันพร้อมสำหรับใช้ในองค์กรแล้วหรือยัง?" แต่การล้อมกรอบปัญหาด้วยคำถามปลายปิดเช่นนี้หาได้มีประโยชน์ใดๆ ไม่ ยิ่งปัจจุบันมีผลิตภัณฑ์โอเพนซอร์สนับแสนตัวให้คุณดาวน์โหลดได้ง่ายดายเพียงแค่เมาส์คลิก ก็คงไม่มีผลิตภัณฑ์ใดที่ตอบใจของคุณได้สมบูรณ์เสียทั้งหมด

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ผลิตภัณฑ์โอเพนซอร์สจำนวนมหาศาลที่มีให้ดาวน์โหลดจากเว็บไซต์ต่างๆ ดูเหมือนจะไร้ค่าสำหรับองค์กรโอทีขนาดใหญ่ แต่ลองคิดดู หากมีเพียงร้อยละ 0.1 ของทั้งหมดที่องค์กรพอยอมรับมาใช้ได้บ้าง ก็หมายความว่า จะมีผลิตภัณฑ์เกินกว่า 100 ตัวที่เดียวที่รอให้คุณประเมินความสมบูรณ์พร้อมในการใช้งาน (maturity)

แต่เมื่อขาดระเบียบวิธีที่แน่นอน ความสามารถในการประเมินความสมบูรณ์พร้อมก็ย่อมถูกจำกัด และไม่มีทางใดที่จะชี้จุดที่ผลิตภัณฑ์ควรได้รับการปรับปรุง นอกจากนี้ การขาดระเบียบวิธีประเมินที่เป็นมาตรฐานยังทำให้องค์กรไม่สามารถเปรียบเทียบโอเพนซอร์สแบบหมัดต่อหมัดเพื่อหาตัวที่น่าสนใจที่สุดได้ บริษัท Navica จึงคิดค้นโมเดลประเมินความสมบูรณ์พร้อมที่มีชื่อว่า Open Source Maturity Model (OSMM) ขึ้นเพื่อแก้ปัญหาข้างต้น

รูปที่ 1: ภาพแสดงกระบวนการของ OSMM

	Phase 1: Assess Element Maturity				Phase 2	Phase 3
	Define Requirements	Locate Resources	Assess Element Maturity	Assign Element Score		
Product Software					Assign Weighting Factor	Calculate Product Maturity Score
Support						
Documentation						
Training						
Product Integration						
Professional Services						

OSMM จะประเมินความสมบูรณ์พร้อมของผลิตภัณฑ์ใน 3 เฟสด้วยกัน ได้แก่:

- ประเมินองค์ประกอบที่สำคัญของผลิตภัณฑ์ (Assess Element Maturity)
- กำหนดค่าถ่วงน้ำหนักสำหรับแต่ละองค์ประกอบ โดยพิจารณาจากความต้องการขององค์กร (Assign Weighting Factor)
- คำนวณคะแนนความสมบูรณ์พร้อมโดยรวมของผลิตภัณฑ์ (Calculate Product Maturity Score)

แนวคิดของ OSMM เป็นไปดังรูปที่ 1 ซึ่งแสดงให้เห็นกระบวนการของ OSMM ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างเฟสทั้งสาม

เฟส 1: ประเมินองค์ประกอบที่สำคัญของผลิตภัณฑ์

เฟสแรกคือการระบุหาองค์ประกอบที่สำคัญในตัวผลิตภัณฑ์ และประเมินระดับความสมบูรณ์พร้อมของแต่ละองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่นำมาประเมินจะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อความสำเร็จในการติดตั้งใช้งานผลิตภัณฑ์ อันได้แก่:

- ตัวซอฟต์แวร์เอง (Product Software)
- การสนับสนุนทางเทคนิค (Support)
- การจัดทำเอกสารคู่มือ (Documentation)
- การฝึกอบรม (Training)
- การผสมผสาน (Product Integrations)
- บริการที่ปรึกษา (Professional Services)

แต่ละองค์ประกอบจะได้รับการประเมิน และคิดคะแนนผ่านกระบวนการ 4 ขั้นตอนดังนี้:

ขั้นที่ 1: กำหนดความต้องการ (Define Requirements)

จุดประสงค์ของขั้นตอนนี้ก็คือกำหนดความต้องการขององค์กรในแต่ละองค์ประกอบขององค์กร ยกตัวอย่างเช่น ถ้าองค์กรต้องการติดตั้งใช้งานซอฟต์แวร์ทำแคชเว็บคอนเทนต์ องค์กรก็ต้องหาว่าฟังก์ชันใดในซอฟต์แวร์ที่จำเป็นต้องใช้บ้าง เช่น ต้องการลดการใช้แบนด์วิดธ์ หรือลดเวลาในการตอบสนองการทำงาน (response time) เป็นต้น

ตารางที่ 2: ตารางเกมเพลต OSMM สำหรับใช้คำนวณคะแนนความสมบูรณ์พร้อม

Software	10		4	40
Technical support	10		2	20
Documentation	10		1	10
Training	10		1	10
Integration	10		1	10
Professional services	10		1	10
Total product maturity score				100

ขั้นที่ 2: ระบุแหล่งช่วยเหลือ (Locate Resources)

ซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สส่วนใหญ่จะไม่ค่อยมีการสนับสนุนอย่างเป็นทางการ หรือบางทีอาจจะไม่มีการสนับสนุนอย่างเป็นทางการเลยในบางผลิตภัณฑ์ การค้นหาความช่วยเหลือในผลิตภัณฑ์โอเพ่นซอร์สจึงเป็นสิ่งที่ทำหาย และมีหลายวิธีในการค้นหาผู้ให้บริการติดตั้งซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์ส ตัวอย่างเช่น คุณอาจจะใช้ฟอรัมค้นหาชื่อผู้ให้บริการที่สามารถเติมเต็มความต้องการขององค์กรได้อยู่

ขั้นที่ 3: ประเมินความสมบูรณ์พร้อม (Assess Maturity)

ขั้นตอนนี้ เป็นกิจกรรมที่สำคัญในการระบุนำร่องประกอบโดยซอฟต์แวร์มีประโยชน์ต่อองค์กรมากน้อยแค่ไหน โดยแบ่งระดับความสมบูรณ์พร้อมขององค์ประกอบต่างๆ ตั้งแต่ "ไม่มีเลย (nonexistent)" จนถึง "พร้อมสำหรับใช้งานเต็มที่ (production-ready)"

ขั้นที่ 4: ใ้คะแนนความสมบูรณ์พร้อม (Assign Maturity Score)

หลังจากเสร็จสิ้นการประเมินความสมบูรณ์พร้อมแล้ว ก็ถึงเวลาให้คะแนนความสมบูรณ์พร้อมตั้งแต่ 0 ถึง 10 เพื่อตัดสินว่าแต่ละองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์จะตอบโจทย์ขององค์กรได้มากเพียงใด ซึ่งการให้คะแนนถือเป็นผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมของขั้นที่ 3

เพลต 2: กำหนดค่าถ่วงน้ำหนัก

OSMM กำหนดให้จัดตั้งค่าถ่วงน้ำหนักสำหรับคะแนนของแต่ละองค์ประกอบ โดยค่าถ่วงน้ำหนักจะสะท้อนให้เห็นความสำคัญขององค์ประกอบที่มีต่อความสมบูรณ์พร้อมโดยรวมของผลิตภัณฑ์นั้นๆ เช่น ค่าถ่วงน้ำหนักที่มากที่สุดมักถูกกำหนดให้ "ผลิตภัณฑ์ซอฟต์แวร์" ขณะที่องค์ประกอบอื่นก็มีค่าถ่วงน้ำหนักลดหลั่นกันไป

ตารางที่ 1: ค่าถ่วงน้ำหนักปกติขององค์ประกอบต่างๆ ใน OSMM

Software	4
Support	2
Documentation	1
Training	1
Integration	1
Professional services	1
Total	10

ค่าถ่วงน้ำหนักปกติขององค์ประกอบต่างๆ แสดงอยู่ในตารางที่ 1

หลังจากนั้น ผลลัพธ์จากการคูณคะแนนความสมบูรณ์พร้อมด้วยค่าถ่วงน้ำหนักจะได้รับการบวกกันจนได้คะแนนความสมบูรณ์พร้อมโดยรวมในที่สุด

อย่างไรก็ตาม องค์กรอาจเลือกปรับค่าถ่วงน้ำหนักเองโดยไม่ใช้ค่าปกติก็ได้ ตัวอย่างเช่น หากองค์กรมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรคน ก็อาจมีแผนจ้างบริษัทข้างนอกมาช่วยติดตั้งผลิตภัณฑ์โอเพ่นซอร์ส ซึ่งในกรณีนี้ องค์กรสามารถขยับค่าถ่วงน้ำหนักสำหรับ "Professional Services" ขึ้นมาเป็น 2 หรือแม้กระทั่ง 3 เพื่อสะท้อนความสำคัญของบริการที่ปรึกษาตามความเป็นจริงได้

เงื่อนไขเดียวสำหรับการปรับค่าถ่วงน้ำหนักก็คือ ผลรวมของค่าถ่วงน้ำหนักต้องมีค่าเท่ากับ 10 เนื่องจากขั้นตอนสุดท้าย คุณจะต้องสร้างผลรวมของคะแนนความสมบูรณ์พร้อมที่ผ่านการ normalize สำหรับบรรจุนเต็มสเกล 100 แต้มให้ได้

เพลต 3: คำนวณคะแนนความสมบูรณ์พร้อมโดยรวม

หลังจากประเมินและกำหนดค่าถ่วงน้ำหนักให้แก่แต่ละองค์ประกอบเสร็จต่อไปก็ถึงเวลาคำนวณคะแนนความสมบูรณ์พร้อมโดยรวมของผลิตภัณฑ์ โดยบวกคะแนนของแต่ละองค์ประกอบเข้าด้วยกัน จนได้คะแนนความสมบูรณ์พร้อมโดยรวมบนสเกลตั้งแต่ 1 ถึง 100

โมเดล Open Source Maturity Model เปรียบประดุจเครื่องมือที่ช่วยให้การเลือกใช้อโอเพ่นซอร์สเกิดประสิทธิภาพสูงสุด คราวต่อไปหากมีใครสักคนถามคุณว่าผลิตภัณฑ์โอเพ่นซอร์สตัวนี้ๆ พร้อมสำหรับใช้งานในองค์กรแล้วหรือยัง OSMM ก็จะเป็นคำตอบได้อย่างดี สำหรับรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับ OSMM สามารถเข้าไปที่ www.navicasoft.com/OSMM.htm ■

Open Source Migration

จะนำซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์ส มาใช้ในองค์กรได้อย่างไร?

คุณคงเห็นแล้วว่า ปัจจุบันมีซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สอยู่มากมายหลากหลายประเภท ให้เราเลือกดาวน์โหลดไปใช้งานตามแต่ความต้องการ ไม่ว่าจะเป็นการใช้งานส่วนบุคคลและการใช้งานในระดับองค์กร เพื่อทดแทนซอฟต์แวร์ระบบปิด (Proprietary) ซอฟต์แวร์ลิขสิทธิ์ที่ต้องเสียเงินซื้อ

อย่างไรก็ตาม การ Migration หรือการที่องค์กรจะเปลี่ยนมาใช้ซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์ส อาจไม่ใช่เรื่องง่ายหรือทำได้รวดเร็วเหมือนการใช้งานส่วนบุคคล เพราะองค์กรต้องมีการวางแผนและดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนด ซึ่งแน่นอนว่า การนำสิ่งใหม่อย่างซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สมาใช้งานในองค์กร คงต้องพบกับอุปสรรคและปัญหาหลายประการ

ทั้งปัญหาทางด้านเทคนิค ความเข้ากันได้กับข้อมูลเดิมที่มีอยู่ รวมถึงปัญหาทักษะการใช้งาน และความคุ้นเคยเดิมๆ ของพนักงานเอง

แม้การนำโอเพ่นซอร์สจะไม่ง่ายและรวดเร็วทันใจเหมือนตั้งใจหวัง แต่ถ้าทำสำเร็จ องค์กรจะได้ประโยชน์มากมายหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นการลดความเสี่ยงจากการละเมิดลิขสิทธิ์ ลดค่าใช้จ่ายในการซื้อซอฟต์แวร์ เป็นต้น

เนื้อหาต่อไปนี้จะเป็นการเสนอแนะแนวทางการนำซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สมาใช้งานในองค์กร เพื่อช่วยให้การใช้งานซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สครั้งนี้ประสบความสำเร็จและเกิดปัญหาน้อยที่สุด

แนวทางการนำมาใช้งาน

เมื่อแต่ละส่วนงานในองค์กร เห็นพ้องต้องกันว่าซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์ส เป็นทางเลือกใหม่ขององค์กร ก็มาถึงขั้นตอนที่เราจะมาหาทดแทนซอฟต์แวร์เดิมในองค์กร ภายใต้แนวปฏิบัติต่อไปนี้

■ เก็บข้อมูลการใช้ไอทีปัจจุบัน

ก่อนใช้งาน เราควรศึกษากระบวนการไอทีในองค์กรก่อนว่า ส่วนงานไหนสามารถนำโอเพ่นซอร์สมาใช้งานได้บ้าง เพราะใช้ว่าทุกหน่วยงานในองค์กรจะสามารถใช้ซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สได้ทั้งหมด ตัวอย่างเช่น OpenOffice ซึ่งจะนำมาใช้งานทดแทน MS Office ได้ หากหน่วยงานต้องมีการแลกเปลี่ยนเอกสารกับบุคคลภายนอก การใช้ OpenOffice อย่างเต็มรูปแบบอาจจะไม่เหมาะสมนัก คงต้องควบคู่กันไป แต่หากเป็นหน่วยงานใช้เฉพาะเอกสารภายในก็สามารถใช้งาน OpenOffice ทดแทน MS Office ได้เต็มรูปแบบ เป็นต้น

■ คาดการณ์ปัญหาที่จะเกิดขึ้น

ประเด็นสำคัญอีกเรื่องหนึ่งของการนำโปรแกรมโอเพ่นซอร์สมาใช้งานในองค์กรก็คือ เราควรคาดการณ์ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต โดยศึกษาข้อมูลของซอฟต์แวร์ที่จะนำมาใช้งานว่ามีปัญหาในด้านใดบ้าง เช่น ความเข้ากันได้กับข้อมูลที่มีอยู่เดิม ความยากง่ายในการใช้งาน เพราะซอฟต์แวร์บางตัวอาจมีเมนูคำสั่ง หรือหน้าจอกการใช้งานต่างไปจากโปรแกรมเดิมที่เคยใช้งานอยู่ ซึ่งสามารถสร้างปัญหาให้กับผู้ใช้ได้พอสมควรทีเดียว การคาดการณ์เหล่านี้ ช่วยให้เรามีมือกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นตามมาได้ดีขึ้น

■ ประเมินต้นทุนในการเปลี่ยนแปลง

แม้ซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สส่วนใหญ่ ที่เราแนะนำในตอนที่ผ่านๆ มา จะสามารถดาวน์โหลดมาใช้งาน

เข้าใจเหตุผลการเปลี่ยนแปลง

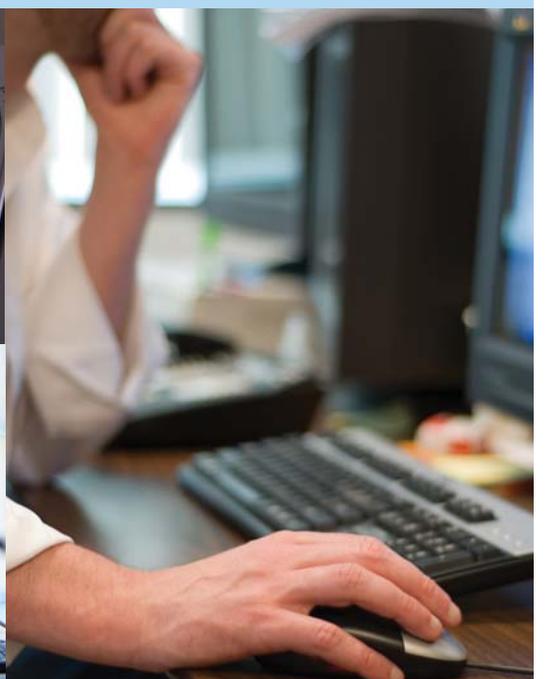
หากคุณอยู่ในฐานะของ CIO หรือผู้ดูแลระบบไอทีภายในองค์กร สิ่งแรกที่เราควรกระทำ ก่อนเริ่มต้นนำซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สมาใช้ในองค์กรก็คือทำความเข้าใจกับพนักงานทุกระดับ เริ่มตั้งแต่ระดับผู้ปฏิบัติการเจ้าหน้าที่สนับสนุนทางเทคนิค ไปจนถึงผู้บริหารระดับสูง เพื่อให้เข้าใจตรงกันว่าการนำซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สมาใช้งานนั้น ส่งผลดีต่อองค์กรอย่างไรบ้าง ไม่ว่าจะเป็นการช่วยลดค่าใช้จ่ายการซื้อซอฟต์แวร์ลิขสิทธิ์ หรือการใช้ซอฟต์แวร์อย่างถูกกฎหมาย เป็นต้น

นอกจากนี้ สิ่งหนึ่งที่ต้องทำความเข้าใจกับฝ่ายบริหารก็คือ องค์กรต้องเตรียมงบประมาณสำหรับการนำโอเพ่นซอร์สมาใช้งานในครั้งนี้ด้วย เพราะคนส่วนใหญ่อาจเข้าใจว่า การนำซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สมาใช้งานนั้น จะไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ เลย แต่จริงๆ แล้ว เราอาจต้องเสียค่าใช้จ่ายอยู่บ้าง ในส่วนที่เป็นค่าบริการ เช่น กรณีที่เป็นซอฟต์แวร์ขนาดใหญ่ หรือมีความซับซ้อนค่อนข้างมาก เราอาจต้องจ้างบริษัทที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ในการให้คำปรึกษา รวมถึงช่วยแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นตามมา

นำมาใช้งานแบบใดบ้าง

จากข้อมูลซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์ส เราอาจกำหนดรูปแบบการนำมาใช้งานได้ 3 รูปแบบหลักคือ

- **ระดับแอปพลิเคชันบน Windows :**
เปลี่ยนแอปพลิเคชันทั่วไปเป็นซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์ส เช่น เปลี่ยนจาก MS Office มาเป็น OpenOffice โปรแกรม ERP, CRM และโปรแกรมด้าน Collaboration เป็นต้น
- **ระดับเซิร์ฟเวอร์ :**
เปลี่ยนจาก Windows เป็น Linux
- **ระดับเดสก์ทอป :**
เปลี่ยนจาก Windows เป็น Linux

รายชื่อบริษัทให้คำปรึกษา เกี่ยวกับซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์ส

ในประเทศไทยมีผู้ให้บริการ ให้คำปรึกษา รับติดตั้ง ซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สอยู่มากมายหลายบริษัท ซึ่งให้บริการ เป็นที่ปรึกษา ฝึกอบรม พัฒนา ซอฟต์แวร์ ติดตั้งระบบ ปรับแต่งการทำงาน และบำรุงรักษาระบบ รายชื่อต่อไปนี้เป็นส่วนหนึ่งของบริษัทที่น่าจะให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการนำซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สไปประยุกต์ใช้ในองค์กรได้ในระดับหนึ่ง

บริษัท โอเพ่นซอร์สดีเวลอปเม้นท์ จำกัด
โทร. 038-311-816
<http://www.osdev.co.th>

บริษัท แกรนด์ลินุกซ์ โซลูชัน จำกัด
โทร. 0-2720-3465-7
<http://www.grandlinux.com>

บริษัท ไอทีเบส จำกัด
โทร. 0-2422-6404
<http://www.itbest.com>

Marvelic Engine
โทร. 0-27171120-1
<http://www.marvelic.co.th>

IceSolution
โทร. 0-2233-1484
<http://www.icesolution.com>

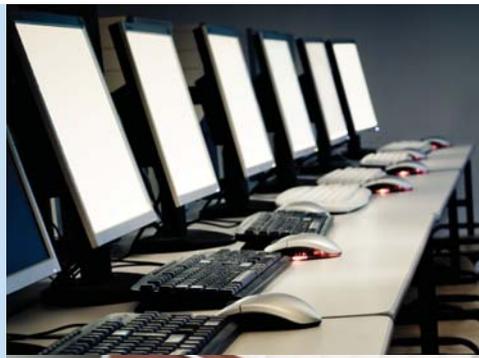
IT Destination
โทร. -2509-8444, 0-2509-0484
<http://www.itdestination.com>

ITBakery
<http://www.ezynetvoice.com>

Global Technology Integrated
<http://www.sran.net>

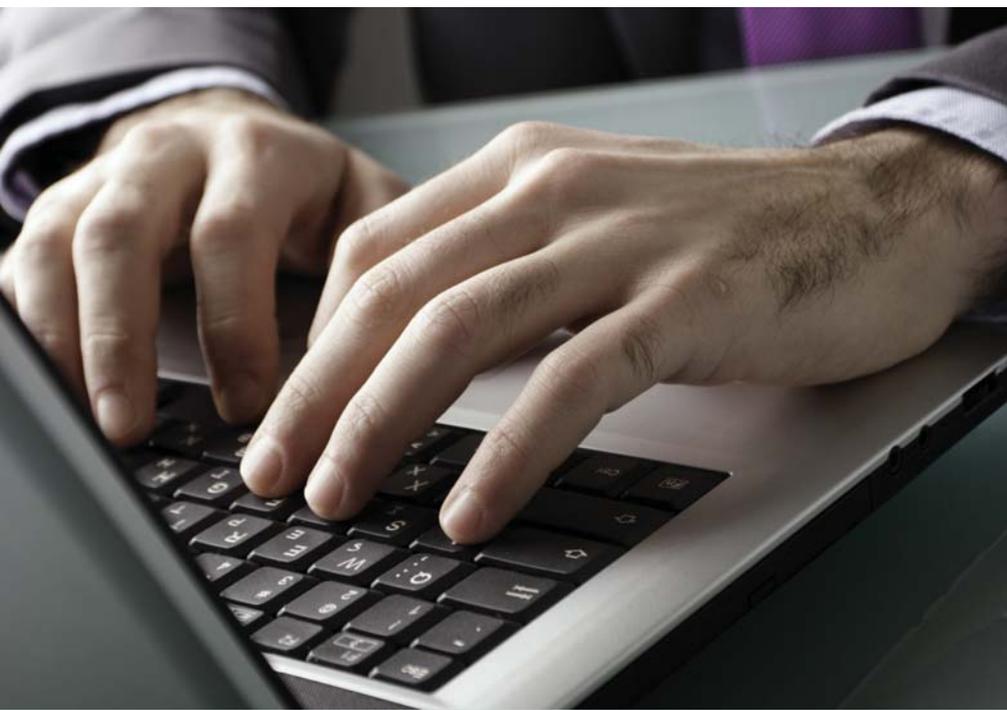
ได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย แต่หากเป็นโปรแกรมขนาดใหญ่ หรือเป็นโปรแกรมที่มีความซับซ้อนสูง และมีขอบเขตการทำงานครอบคลุมส่วนงานหลายส่วน เช่น โปรแกรมด้าน Collaboration หรือ ERP สำหรับองค์กรที่มีบุคลากรด้านไอทีค่อนข้างจำกัด อาจเป็นเรื่องยากที่จะเข้ามาดูแลจัดการทั้งในเรื่องการติดตั้ง และแก้ปัญหาได้ทั้งหมด ด้วยเหตุนี้องค์กรก็ควรประเมินกำลังคนฝ่ายไอทีด้วยว่า พร้อมรับมือกับโปรแกรมที่จะนำมาใช้งานหรือไม่ เพราะหากกำลังไม่พอ ก็ต้องเตรียมงบประมาณสำหรับโอเพ่นซอร์สจ้างบริษัทที่ปรึกษาภายนอกเข้ามาดูแลเป็นการเฉพาะ

■ ทดลองนำไปใช้งาน

การเปลี่ยนมาใช้ซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สมาใช้งานทั้ง

องค์กรแบบทันทีทันใด ก็ไม่ใช่วิธีที่เหมาะสมด้วยประการทั้งปวง ในระยะเริ่มต้นของการนำโอเพ่นซอร์สมาใช้งานในองค์กร เราควรทดลองนำซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สไปใช้งานในวงแคบ ซึ่งแนวทางที่องค์กรส่วนใหญ่เลือกใช้ก็คือ เริ่มจากส่วนที่กระทบกับผู้ดูแลระบบ และผู้ใช้น้อยที่สุดก่อน จากนั้นก็ค่อยพัฒนาไปยังส่วนอื่นๆ ที่กระทบกับผู้ใช้งานขึ้น โดยเลือกหน่วยงานหรือแผนกนำร่องขึ้นมาสักแผนกหนึ่ง มาทดลองใช้งานซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สที่ต้องการ มาติดตั้งใช้งานกับระบบคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่เดิม นำข้อมูลที่มีอยู่เดิมมาเปิดใช้งาน ศึกษาดูว่าเกิดปัญหาอะไรขึ้นบ้าง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางเทคนิค หรือปัญหาจากผู้ใช้งาน จากนั้นทำการศึกษาแนวทางแก้ไขต่อไป

แผนผังแสดงแนวทางการนำซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สมาใช้งานในองค์กร

จากนั้นก็ควรมีการวัดผลด้วยว่า การนำซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สมาใช้งานนั้น มีความคุ้มค่ามากน้อยแค่ไหน เมื่อเทียบกับปัญหาที่เกิดขึ้น และมูลค่าเงินที่ประหยัดได้ หลังจากสรุปปัญหาและแนวทางการแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ควรจัดให้มีการอบรมพนักงานให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สที่จะนำมาใช้งาน และเรียนรู้วิธีการใช้งาน รวมถึงแนวทางแก้ปัญหาเบื้องต้นด้วยตนเอง

นอกจากนี้ องค์กรต้องมอบหมายหน้าที่บุคลากรที่จะเข้ามาแก้ปัญหาด้วย หรือหากเป็นโปรแกรมขนาดใหญ่ อาจต้องมีการเอาต์ซอร์สจ้างบริษัทภายนอกเข้ามาดูแล

เพื่อให้การทำงานของแต่ละส่วนงานเป็นไปอย่างราบรื่น ในระยะแรก เราอาจจำเป็นต้องใช้งานซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สควบคู่ไปกับโปรแกรมเดิมที่ใช้งานอยู่ เพื่อให้เกิดความชำนาญและลดปัญหาที่จะเกิดขึ้น ซึ่งอาจกำหนดระยะเวลาการใช้งานประมาณ 1-3 เดือน จากนั้นจึงเริ่มทยอยนำโปรแกรมเดิมออกไป แล้วนำซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สเข้ามาแทนที่อย่างเต็มรูปแบบต่อไป

ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น

เมื่อมีการนำซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สเข้ามาใช้งาน ซึ่งถือได้ว่าเป็นสิ่งใหม่สำหรับองค์กรหลายๆ แห่งที่ต้องการลดต้นทุนด้านไอที จากค่าใช้จ่ายซอฟต์แวร์แบบปิด ซึ่งต้องเสียเงินค่าลิขสิทธิ์ แน่นอนว่าต้องมีปัญหาหลายประการเกิดขึ้นตามมา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านเทคนิค เช่น ความเข้ากันได้กับแนวทางการทำงานเดิมขององค์กร ความเข้ากันได้กับข้อมูลที่มีอยู่เดิม ขณะที่อีกหลายๆ เรื่องไม่ใช่ทางเทคนิค แต่เป็นปัญหาด้านตัวบุคคล เพราะเมื่อเริ่มต้นเปลี่ยนไปใช้ซอฟต์แวร์ใหม่ๆ คงต้องเจอปัญหา ความไม่คุ้นเคย หรือไม่มีเมนูที่เคยใช้ เปิดข้อมูลแล้วมีปัญหา ซึ่งเหล่านี้ องค์กรจะต้องเตรียมเจ้าหน้าที่ฝ่ายไอทีไว้คอยแก้ปัญหาด้วย ■

ไทยประกันชีวิต เติมพันธมิตรกิจบนโอเพ่นซอร์ส

องค์กรเอกชนรุ่นแรกของไทยที่ประสบความสำเร็จในการนำซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สไปใช้งานทั้งองค์กร

ไทยประกันชีวิต บริษัทประกันชีวิตแห่งแรกของคนไทยที่ดำเนินธุรกิจมาอย่างยาวนานถึง 66 ปี โดยปัจจุบันครองอันดับ 1 ของประกันชีวิตคนไทย โดยมีทรัพย์สินกว่า 1 แสนล้านบาท มีสาขาอยู่ทั่วประเทศ 253 สาขา มีตัวแทนฝ่ายขายกว่า 8 หมื่นคน ให้ความคุ้มครองผู้เอาประกันอยู่กว่า 3 ล้านกรมธรรม์ มีเบี้ยประกันรับในปี 2549 รวมกว่า 2 หมื่น 4 พันล้านบาท ได้รับรางวัลเกียรติยศบริษัทประกันชีวิตที่มีการบริหารงานดีเด่นอันดับ 1 จากกรรมการประกันภัยมา 4 ปีติดต่อกัน และรางวัลอันทรงเกียรติอื่นๆ อีกมากมาย

เชวง จิตรสมบูรณ์ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบหน่วยงานไอทีของไทยประกันชีวิตมีชื่อเรียกว่า กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 สายงาน และแยกย่อยออกเป็น 10 ส่วนที่ประกอบด้วยทีมงานทั้งสิ้น 66

คน ได้ถ่ายทอดประสบการณ์จากการพัฒนาระบบไอทีขององค์กรแห่งนี้มาอย่างยาวนาน และถือเป็นองค์กรของคนไทยกลุ่มแรกๆ ที่มีการนำเอาซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สมาใช้อย่างจริงจัง จนกระทั่งในปัจจุบันซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สถือเป็นตัวขับเคลื่อนระบบไอทีของไทยประกันชีวิตให้มีความแข็งแกร่ง และมีเสถียรภาพสูง

พัฒนาการด้านระบบสารสนเทศของไทยประกันชีวิต

ระบบไอทีเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในธุรกิจประกันชีวิต เนื่องจากมีฐานข้อมูลขนาดใหญ่ต้องเก็บรักษาไว้เป็นเวลานานและมีธุรกรรมเกิดขึ้นจำนวนมากต่อวัน มีการประมวลผลที่ซับซ้อนและหลากหลายทั้งในรูปแบบดีทซ์ และเรียลไทม์ ระบบโปรแกรมประยุกต์ที่ใช้ในธุรกิจประกันชีวิตถือได้ว่าเป็นระบบซอฟต์แวร์ขนาดใหญ่ บริษัทประกันชีวิตระดับข้ามชาติบริษัทหนึ่งที่มีปริมาณข้อมูลและการประมวลผลใกล้เคียงกับไทยประกันชีวิตได้เปลี่ยนโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับธุรกิจประกันชีวิตเป็นชุดใหม่ในปี พ.ศ.2548 นี้ โดยมีค่าใช้จ่ายเบ็ดเสร็จสำหรับระบบไอทีใหม่นี้ไม่ต่ำกว่า 1 พันล้านบาท ส่วนไทยประกันชีวิตอันเป็นบริษัทของคนไทยได้พัฒนาโปรแกรมใช้เองทั้งหมดครบวงจรด้วยบุคลากรของบริษัทมาตั้งแต่เริ่มต้น

เหตุผลของการเปลี่ยนจากซอฟต์แวร์แบบปิดมาเป็นซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์ส

เหตุผลสำคัญที่สุดในการใช้ซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สคือ อิสระภาพ (Freedom) ผู้ที่เคยเป็นทุกข์จากการเสพยาติดซอฟต์แวร์แบบปิดจะซาบซึ้งในคุณค่าของอิสระภาพที่ได้จากโอเพ่นซอร์สเป็นอย่างดี ซอฟต์แวร์ใดๆ ไม่ว่าจะเปิดหรือปิดก็ทำให้เสพยาติดได้ทั้งนั้น

ปัจจัยที่ทำให้เสพยาติดมี 2 ประการ ประการแรกคือ ต้นทุนในการเรียนรู้ การที่จะใช้ซอฟต์แวร์ใดๆ ได้ก็ต้องเรียนรู้จนเข้าใจในระดับที่สามารถสั่งการซอฟต์แวร์ดังกล่าวได้ เช่น ผู้ใช้ทั่วไปอาจใช้เวลาวันละ 2 ชั่วโมงเพียง 1 อาทิตย์ก็สามารถเรียนรู้การใช้ระบบปฏิบัติการวินโดวส์เอ็กซ์พี หรือ Ubuntu Linux หมัดแล้วว่าจะไร้ที่ต้องการอยู่ตรงไหน และเรียกใช้อย่างไร แต่สำหรับผู้ดูแลระบบอาจต้องใช้เวลากับซอฟต์แวร์ตัวเดียวกันนั้นวันละ 7 ชั่วโมงเป็นเวลา 7 ปีกว่าจะเรียกตัวเองได้อย่างมั่นใจว่าเป็นผู้ดูแลระบบ นั่นคือซอฟต์แวร์ทุกตัวมีต้นทุนในการเรียนรู้ทั้งสิ้น

ประการที่สองคือ ความจำเป็น เมื่อเข้าใจ ใช้คล่องก็ต้องเห็นคุณค่า กลายมาเป็นความจำเป็น และในที่สุดก็เป็นสิ่งที่ขาดเสียมิได้

ต้นทุนในการเรียนรู้และความจำเป็นคือสิ่งที่ทำให้ผู้ใช้ซอฟต์แวร์ไม่ต้องการเลิกใช้หรือเปลี่ยนไปใช้ตัวอื่น สำหรับบางคนการเสพยาติดซอฟต์แวร์อาจไม่ก่อให้เกิดทุกข์เพราะอาจไม่ได้สูญเสียอะไรที่ทำให้เป็นทุกข์ แต่ขอให้พิจารณาตัวอย่างต่อไปนี้

บริษัท ก เป็นบริษัทขนาดกลางมีพนักงาน 1,000 คน มีพนักงานที่ใช้โปรแกรมจัดทำเอกสาร 500 คน อยู่มาวันหนึ่งบริษัทได้ทราบว่าจะต้องจ่ายค่าลิขสิทธิ์ของโปรแกรมจัดทำเอกสารนั้น 500 ชุดๆ ละ 20,000 บาท เป็นเงิน 10 ล้านบาท มิฉะนั้นบริษัทอาจถูกฟ้องร้องเป็นเงินมากกว่านั้นหลายเท่าตัว กรรมการผู้จัดการอาจต้องไปนั่งทำงานในคุก แม้บริษัทจะสั่งให้เลิกใช้โปรแกรมนั้นและให้ใช้โปรแกรมโอเพ่นซอร์สแทน แต่พนักงานก็อ้างว่าแฟ้มเอกสารที่มีอยู่เป็นหมื่นหน้าไม่สามารถใช้กับโปรแกรมโอเพ่นซอร์สได้ งานเก่าต้องพิมพ์ใหม่หมดซึ่งเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ และโปรแกรมโอเพ่นซอร์สก็ใช้งานยากมาก มีข้อผิดพลาดเต็มไปหมด ในที่สุดบริษัทก็ต้องจ่ายเงินสรุปว่าเหตุผลสำคัญในการเปลี่ยนจากระบบปิดมาเป็นระบบเปิดก็เพราะต้องการอิสรภาพนั่นเอง

องค์ประกอบของโซลูชันด้านซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์ส ที่เลือก และเหตุผลในการเลือกใช้โซลูชันดังกล่าว

หลังจากปี พ.ศ. 2543 ไทยประกันชีวิตตระหนักว่าระบบไอทีของบริษัทเริ่มล้าสมัย ไม่สามารถตอบสนองความต้องการใหม่ๆ ได้แล้วและยังมีความหลากหลายของระบบซึ่งทำให้ดูแลรักษายาก ไม่สามารถคงอยู่ในสภาพนี้ได้ต่อไป สมควรต้องมีการเปลี่ยนแปลงโดยสิ้นเชิง โซลูชันที่เป็นอยู่ในปัจจุบันมิได้เกิดจากความคิดในชั่ววัน เดือน หรือปีเดียว แต่เป็นวิวัฒนาการที่ยาวนานกว่า 3 ปี โดยมีขั้นตอนและเหตุผลประกอบดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1: เลือกเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนางาน ซึ่งเดิมเป็นภาษา C แล้วเปลี่ยนใหม่เป็น Java แม้ว่าจาวาจะไม่ใช้โอเพ่นซอร์สในความหมายของ GNU แต่ก็มีคุณสมบัติและเสรีในระดับชุมชนนักพัฒนาจาวายอมรับได้ แต่จาวามีข้อดี 2 ประการคือ เป็นเครื่องมือพัฒนาระบบที่ครบถ้วน ให้พัฒนางานได้แทบทุกรูปแบบทุกขนาด และรหัสของจาวาวิ่งได้แทบทุกแพลตฟอร์ม เมื่อตัดสินใจใช้จาวาแล้วก็เริ่มทำการพัฒนางานได้เลยโดยไม่ต้องคำนึงว่าจะไปวิ่งบนแพลตฟอร์มไหน

ขั้นที่ 2: เลือกฮาร์ดแวร์ที่จะใช้ เดิมไทยประกันมีฮาร์ดแวร์หลายตระกูล ต้องมีผู้เชี่ยวชาญหลายด้านเป็นปัญหามาก ถึงตอนนี้เห็นลัทธิแล้วไม่ต้องเลือกเพราะมีอยู่ตัวเดียวคือ ตระกูลอินเทล ซึ่งก็คือเครื่องพีซีที่ถือว่าเป็นฮาร์ดแวร์ระบบเปิดที่แพร่หลายที่สุด มีผู้ผลิตอยู่หลายราย ไม่มีใครผูกขาด มีหลายขนาดหลายราคา และยังมีการปฏิบัติการให้เลือกได้อีกหลายตัว

ขั้นที่ 3: เลือกระบบปฏิบัติการ เดิมไทยประกันมีการใช้ระบบปฏิบัติการหลากหลายตั้งแต่ ดอส เน็ตแวร์ วินโดวส์ เอชพียูนิกซ์ โซลาริส และลินุกซ์ แต่เมื่อมาถึงจุดนี้ก็เหลือให้พิจารณาเพียง 2 ตัวคือ วินโดวส์ และลินุกซ์ในเครื่องระดับเซิร์ฟเวอร์ตัดสินใจง่ายไม่ลังเลคือเป็นลินุกซ์ เพราะเท่าที่ผ่านมาก็คุ้นเคยกับตระกูลยูนิกซ์อยู่แล้ว แต่ระบบปฏิบัติการสำหรับเครื่องพีซีแบบตั้งโต๊ะมีรายละเอียดที่ต้องพิจารณามากมาย จนปี พ.ศ. 2546 จึงได้บทสรุปข้อเปรียบเทียบระหว่างวินโดวส์ และลินุกซ์สำหรับเครื่องตั้งโต๊ะไว้ดังนี้

- การสนับสนุนระบบ Java ที่ให้พัฒนาโปรแกรมประยุกต์ทำได้เหมือนกัน
- ความยุ่งยากในการใช้งาน สำหรับพนักงานไทยประกันชีวิตส่วนใหญ่ไม่เคยใช้ GUI มาก่อนจึงมีความยุ่งยากเหมือนกัน ส่วนผู้ที่คุ้นเคยกับโปรแกรมต่างๆ ในวินโดวส์มาแล้วย่อมเห็นว่าการเรียนรู้สิ่งใหม่เป็นภาระและมีอคติกับลินุกซ์ตั้งแต่มองยังไม่ได้ใช้
- ความเสถียรของระบบ จากประสบการณ์ที่ใช้งานจริงในระดับเวิร์กสเตชันพบว่าวินโดวส์ 98/เอ็กซ์พี มีโอกาสล่มมากกว่าลินุกซ์ และพบว่าบรรดาไวรัสส่วนใหญ่จะชมชอบการโจมตีวินโดวส์มากกว่าลินุกซ์ แต่ข้อที่ชัดเจนก็คือ ลินุกซ์ก็คือยูนิกซ์ที่เขียนเคอร์เนลขึ้นมาใหม่ นอกนั้นก็ยังมี GNU/Linux ที่ได้ผ่านการถ่ายทอดไปติดตั้งในเครื่องหลากหลายยี่ห้อหลายขนาดและใช้งานมานานนับสิบปี โปรแกรมบางตัวอาจย้ายไปวิ่งบนระบบปฏิบัติการอื่นเสียด้วยซ้ำ ทำให้มั่นใจได้ว่าลินุกซ์นั้นทั้งเสถียรและสะอาด
- ประสิทธิภาพในการทำงาน ในด้านเซิร์ฟเวอร์ไม่อาจรู้ได้ เพราะต่างก็มีข้ออ้างที่ถกเถียงกันล้นหลาม แต่ทีพอจะอนุมานได้ว่าไม่น่าจะแตกต่างกันสักเท่าไร แต่ในระดับเวิร์กสเตชันพีซี วินโดวส์แสดงผลบน GUI ได้รวดเร็ว

กว่าลินุกซ์ ทั้งนี้เป็นเพราะวินโดวส์มี GUI ไว้ในระบบปฏิบัติการ ซึ่งก็มีข้อเสียเปรียบลินุกซ์ในอีกหลายด้าน เช่น ลินุกซ์ อาจเปลี่ยนยี่ห้อของ GUI ได้หรือไม่ใช้ GUI ก็ได้ ซึ่งทำให้ลินุกซ์ใช้ทรัพยากร เช่น หน่วยความจำ น้อยลง หรือนำทรัพยากรไปใช้ทางอื่น ฯลฯ

● ความยากในการแก้ปัญหา ได้พบว่านักเขียนโปรแกรมทั่วๆ ไปมีความเชื่อว่าวินโดวส์จะได้การสนับสนุนที่ดีกว่าลินุกซ์ เพราะเห็นว่ามีคนใช้วินโดวส์มากกว่า ใครๆ ก็รู้จักและใช้วินโดวส์เป็น แต่จากประสบการณ์ที่ได้เคยเขียนโปรแกรมบนระบบปฏิบัติการทั้ง 2 ชุดมาแล้วไม่น้อยกว่ากันสักเท่าไร มีความเห็นว่าความรู้ในวินโดวส์ที่คนทั้งหลายมีอยู่นั้นเป็นเพียงระดับการใช้งาน ซึ่งไม่อาจเทียบได้กับความรู้ระดับภายในระบบปฏิบัติการ ซึ่งมีโอกาสสร้างปัญหาให้กับผู้พัฒนาระบบโปรแกรมได้อย่างสาหัสไม่ว่าจะเป็นวินโดวส์หรือลินุกซ์ แต่การสนับสนุนการแก้ปัญหาในระดับลึกนั้นสำหรับวินโดวส์คงจะมีแต่บริษัทไมโครซอฟท์เพียงเจ้าเดียวเพราะเป็นระบบปิด ในด้านตำราวิชาการ (ไม่นับประเภท Howto) ลินุกซ์สามารถใช้ของยูนิกซ์ ซึ่งมีอยู่แล้วมากมายได้เลยและก็เปิดเผยให้เห็นได้ในทุกระดับ ส่วนในอินเทอร์เน็ตข่าวสารข้อมูลในทุกระดับของลินุกซ์/ยูนิกซ์มีมากมายเต็มไปหมดแม้กระทั่งซอร์สโค้ด จะเห็นได้ว่านาย Linus Trovalds สามารถสร้าง Unix Derivatives ใหม่ขึ้นมาได้ก็เพราะอินเทอร์เน็ต ในด้านนี้จะเห็นว่าวินโดวส์ไม่อาจเทียบลินุกซ์ได้

● การสนับสนุนอุปกรณ์ต่อพ่วงต่างๆ ข้อนี้เป็นจุดอ่อนของลินุกซ์ที่ไม่อาจเทียบได้กับวินโดวส์ เพราะอุปกรณ์ต่อพ่วงคอมพิวเตอร์ เช่น เครื่องพิมพ์ สแกนเนอร์ ฯลฯ จะต้องต่อกับวินโดวส์ได้เป็นหลัก แต่สำหรับไทยประกันชีวิตได้ทำการสำรวจและประเมินสถานการณ์แล้วสรุปว่า เราไม่ได้ใช้อุปกรณ์แปลกประหลาดอะไรนอกจากเครื่องพิมพ์ชื่อดัง 2-3 ยี่ห้อซึ่งลินุกซ์สามารถต่อกับอุปกรณ์เหล่านั้นได้อยู่แล้ว

● ระบบโปรแกรมชุดสำนักงาน Microsoft Office ทำได้ดีกว่า Open Office แต่ OpenOffice รุ่นล่าสุดก็มีความสามารถเพียงพอที่จะทำงานเอกสารภาษาไทยได้อย่างราบรื่นสวยงาม ยกเว้นกรณีนี้นำข้อมูลจาก Microsoft Office มาใช้ใน OpenOffice

● ค่าใช้จ่ายวินโดวส์บวกกับ Microsoft Office มีราคาประมาณ 25,000 บาทต่อ 1 ชุด ไทยประกันชีวิตเปลี่ยน เวิร์กสเตชันใหม่ในปี พ.ศ. 2548 มากถึง 2,200 ตัว ถ้าลงซอฟต์แวร์ทั้งสองตัวนี้แบบถูกกฎหมายจะมีค่าใช้จ่ายมากกว่า 50 ล้านบาท แต่ถ้าเป็นลินุกซ์ ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอะไรเลย

สรุปจากข้อเปรียบเทียบข้างต้น ไทยประกันชีวิตจึงตัดสินใจเลือกใช้ลินุกซ์เป็นระบบปฏิบัติการเพียงเซิร์ฟเวอร์ และเวิร์กสเตชัน ยกเว้นในระบบที่จัดซื้อจัดหามาจากภายนอกและกำหนดให้ใช้วินโดวส์ และในเครื่องที่ใช้งานเดี่ยวๆ ซึ่งใช้งานวินโดวส์อยู่แล้ว ปัจจุบันซอฟต์แวร์ทั้งหมดที่เป็นระบบแกนหลักทางธุรกิจไทยประกันชีวิตล้วนแล้วแต่ใช้ซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สทั้งสิ้น

เมื่อเลือกลินุกซ์ก็จะได้โปรแกรมโอเพ่นซอร์สที่วิ่งในลินุกซ์มาใช้อีกมาก ไทยประกันได้ประโยชน์จากซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์สดังต่อไปนี้ OpenOffice, Lexitron, Xsane, FireFox, Xming, Wildfire & Gaim, sugarCRM Vega III, kfax, Evolution, Borg, ganttProject และซอฟต์แวร์ยูทิลิตี้ เช่น Calculator, Gedit เป็นต้น ■

ไอเฟนซอร์สซอฟต์แวร์... คำตอบทางไอทีและธุรกิจที่ เอส แอนด์ พี

เอส แอนด์ พี ไม่ได้มองการใช้ไอเฟนซอร์สซอฟต์แวร์
เฉพาะในเรื่องของการประหยัดค่าใช้จ่ายเท่านั้น แต่ยังมองที่ความสามารถ
ในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากระบบที่พัฒนาขึ้นมา

บริษัท เอส แอนด์ พี จำกัด (มหาชน) ประกอบธุรกิจร้านอาหารและร้านเบเกอรี่ รวมทั้งจำหน่ายผลิตภัณฑ์ภายใต้ชื่อ 'เอส แอนด์ พี' โดยแบ่งธุรกิจออกเป็น 3 ประเภท คือ ร้านอาหารและร้านเบเกอรี่ในประเทศ ซึ่งเปิดดำเนินการสาขาร้านอาหารและสาขาบ้านเบเกอรี่ทั่วประเทศภายใต้ชื่อร้าน 'S&P', 'Patio', 'Patarā', 'Vanilla', 'มังกรทอง' และร้านกาแฟ 'Bluecup' โดยปัจจุบันมีจุดขายทั้งขนาดเล็กและใหญ่ในประเทศรวมกันทั้งสิ้นประมาณ 270 แห่ง และร้านอาหารในต่างประเทศมีบริษัท เอส แอนด์ พี โกลเบิล จำกัด เป็นผู้บริหารร้านอาหารสาขาของ เอส แอนด์ พี ในต่างประเทศ ซึ่งปัจจุบันมีอยู่ 18 สาขา ภายใต้ชื่อร้าน 'Patarā', 'Siam Kitchen', 'Thai' และ 'Patio'

ผลิตและจำหน่ายสินค้าเบเกอรี่ อาหารสำเร็จรูปแช่แข็ง ผลิตภัณฑ์ได้กรอกและแยม เส้นพาสต้า สีและกลิ่นที่ใช้ในอุตสาหกรรมอาหารภายใต้ชื่อ 'S&P', 'Dello', 'Patio', 'Vanilla', 'Bluecup' และ 'Royallee' ผ่านสาขาร้านอาหารและเบเกอรี่ และซูเปอร์มาร์เก็ต รวมทั้งส่งสินค้าออกไปยังต่างประเทศ

การให้บริการที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เช่น การจัดเลี้ยงและบริการส่งถึงบ้านที่ให้บริการสั่งอาหารผ่านหมายเลขโทรศัพท์ 1344 และเว็บไซต์ www.snpfood.com เพื่อจัดส่งอาหารถึงบ้าน การขายสินค้าผ่านช่องทางการจัดจำหน่ายอื่น เช่น ซูเปอร์มาร์เก็ต ร้านสะดวกซื้อ และร้านค้า โดยขายส่งอาหารแช่แข็งสำเร็จรูปและผลิตภัณฑ์เบเกอรี่ในร้านดังกล่าวทั่วประเทศ

ความท้าทายทางธุรกิจ

ม.ล. ลือศักดิ์ จักรพันธุ์ ผู้จัดการฝ่ายพัฒนารูธุรกิจ และผู้จัดการสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ บริษัท เอส แอนด์ พี ซินดิเคท จำกัด (มหาชน) กล่าวถึงความท้าทายทางธุรกิจที่บริษัท เอส แอนด์ พี จำกัด (มหาชน) เผชิญในการทำธุรกิจอาหารที่มีความหลากหลายว่า "เนื่องจากด้วยจำนวนสาขามากมายกว่า 200 สาขาที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ และในต่างประเทศ ประกอบกับธุรกิจของ เอส แอนด์ พี ค่อนข้างมีความหลากหลายทั้งด้านการผลิต และการจัดจำหน่าย เช่น การผลิตเพื่อขายเอง ผลิตส่งออก ผลิตให้ผู้อื่นนำไปขายต่อ ผลิตให้ เอส แอนด์ พี เอาไปใช้เอง หรือผลิตเพื่อให้ เอส แอนด์ พี นำไปผลิตต่อ เป็นต้น จึงทำให้ระบบไอทีที่ลอคดจนข้อมูลต่างๆ ของเอส แอนด์พี มีความซับซ้อนสูงตามไปด้วย

ขณะเดียวกันด้วยจำนวนผู้ใช้ที่มีจำนวนนับพันรายทำให้ เอส แอนด์ พี ต้องรับภาระหนักในเรื่องของการลงทุนทางด้านซอฟต์แวร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งค่าไลเซนส์ซอฟต์แวร์ ซึ่งหากใช้ซอฟต์แวร์แบบปิดทั้งหมดจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในส่วนนี้สูงมาก ดังนั้น การใช้ไอเฟนซอร์สซอฟต์แวร์จึงเป็นวิธีที่เอส แอนด์ พี ใช้รับมือกับความท้าทายดังกล่าวนี้ และได้กลายเป็นกลยุทธ์ด้านการลงทุนทางด้านไอทีขององค์กรแห่งนี้มาจนถึงปัจจุบัน

ม.ล. ลือศักดิ์ เน้นย้ำกลยุทธ์หลักของเอส แอนด์ พี ว่า "กลยุทธ์การลงทุนทางด้านไอทีของเรา นอกเหนือจากระบบหลักที่เป็นซอฟต์แวร์แบบปิดแล้ว ระบบอื่นๆ ที่เหลือต้องเป็นไอเฟนซอร์สซอฟต์แวร์ทั้งหมด"

นอกจากนี้ ด้วยจำนวนผู้ใช้ระบบไอทีนับพันคนที่กระจายตัวอยู่ทั่วทั้งองค์กร และผู้ใช้งานจำนวนมากมีฟังก์ชันการทำงานเฉพาะที่ทำให้ไม่สามารถיע็ดเวลาใช้ในการฝึกอบรมระบบต่างๆ ที่พัฒนาขึ้นมาได้ ทำให้ฝ่ายไอทีต้องหาทูลลดเวลาในการฝึกอบรมผู้ใช้ให้น้อยที่สุด หรือไม่ต้องการฝึกอบรมเลย

พัฒนาการด้านไอทีของเอส แอนด์ พี

ม.ล. ลือศักดิ์ เปิดเผยว่า พัฒนาการด้านระบบไอทีของเอส แอนด์พี เกิดขึ้นจาก 2 ทิศทาง โดยทิศทางแรกมาจากสำนักงานส่วนหน้า (ฟรอนต์ออฟฟิศ) ที่เริ่มมีการนำระบบ POS (Point Of Sale) และระบบคอลล์เซ็นเตอร์มาใช้งาน เริ่มต้นจากการส่งข้อมูลผ่านสายโทรศัพท์จนกระทั่งปัจจุบันเป็นการส่งผ่านระบบ VPN (Virtual Private Network) คือ เมื่อคอลล์เซ็นเตอร์ได้รับคำสั่งซื้อเข้ามาก็สามารถส่งให้ระบบพิมพ์ใบสั่งซื้อที่เครื่องพิมพ์ของสาขาซึ่งมีพรินต์เซิร์ฟเวอร์ตั้งอยู่ที่ทันที

ระบบไอทีอีกส่วนหนึ่งที่เกิดขึ้นจากสำนักงานส่วนหลัง (แบ็กออฟฟิศ) นั้นเติบโตมาจากระบบวางแผนด้านวัตถุดิบ (Material Resource Planning - MRP) ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นแกนกลางของระบบวางแผนทรัพยากรองค์กร (Enterprise Resource Planning - ERP) ที่ปัจจุบันทางเอส แอนด์ พี ได้แปลงระบบให้ทำงานผ่านเว็บ (web-based) แล้ว

การแปลงระบบให้ทำงานผ่านเว็บดังกล่าวนี้ถือเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญในการทำให้เอส แอนด์พี สามารถเปลี่ยนระบบมาเป็นไอเฟนซอร์สได้ง่ายขึ้น แม้ว่า

แอปพลิเคชันหลักที่ใช้งานอยู่จะยังคงเป็นระบบปิดอยู่ก็ตาม แต่เว็บได้ช่วยให้เอส แอนด์ พี สามารถนำไอโฟนซอร์สซอฟต์แวร์หลากหลายชนิดมาเชื่อมต่อให้ทำงานรอบๆ แอปพลิเคชันหลักตัวเดิมได้สะดวกยิ่งขึ้น

หลักเกณฑ์ในการเลือกโซลูชัน

ในแง่หลักเกณฑ์การเลือกใช้ไอโฟนซอร์สซอฟต์แวร์เพื่อรับมือกับความท้าทายต่างๆ ข้างต้นนั้น ม.ล. ลือศักดิ์ กล่าวว่า 'ปรัชญาสำคัญของผมในการใช้ไอโฟนซอร์สก็คือ ไอโฟนซอร์สไม่สามารถใช้แทนทุกสิ่งทุกอย่างได้ เพราะฉะนั้นเราจึงยังคงใช้ระบบ ERP ตัวเดิมต่อไป เพียงแต่พอเกรดให้ทำงานผ่านเว็บได้ ซึ่งทำให้สามารถผนวกกับไอโฟนซอร์สซอฟต์แวร์ที่ทำงานบนเว็บซึ่งเชื่อมต่ออยู่รอบๆ ระบบ ERP ได้ดียิ่งขึ้นในระดับ near-realtime ที่เดียว'

องค์ประกอบของโซลูชันที่เลือกใช้

แม้ว่า เอส แอนด์ พี ยังไม่ได้นำเอาไอโฟนซอร์สซอฟต์แวร์มาใช้กับระบบที่เป็นแกนหลักก็ตาม แต่สำหรับระบบที่อยู่รอบๆ นั้น ล้วนมีการนำไอโฟนซอร์สซอฟต์แวร์มาประยุกต์ใช้ทั้งสิ้น ม.ล. ลือศักดิ์ อธิบายว่า 'ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนนั่นก็คือ เราได้นำเอาน่าสินค้า และฐานข้อมูล MySQL มาใช้เป็นโครงสร้างพื้นฐานแบบไอโฟนซอร์ส และใช้ PHP เป็นเครื่องมือในการเขียนแอปพลิเคชันให้ทำงานผ่านเว็บได้ เราได้ใช้โครงสร้างพื้นฐาน และเครื่องมือดังกล่าวนี้ในการเขียนระบบบริหารจัดการซัพพลายเชน (Supply Chain Management - SCM) เพื่อใช้ส่งคำร้องขอทั้งหมดเข้ามาในระบบ ERP แบบปิดที่ศูนย์กลาง ซึ่งทำให้เราสามารถประหยัดเงินได้มาก หากคำนวณจากจำนวนสาขา 200 กว่าแห่ง การซื้อไลเซนส์สำหรับโคลเอนต์ของระบบ ERP ให้กับสาขาทั้งหมดนั้นต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงถึงตัวเลข 8 หลักปลายๆ ที่เดียว ด้วยระบบซัพพลายเชนที่เราพัฒนาขึ้นมาเองนี้ทำให้เราประหยัดเงินในส่วนนี้ได้ก่อนใหญ่ทีเดียว'

นอกจากจะใช้โครงสร้างพื้นฐานที่เป็นไอโฟนซอร์สแล้ว ม.ล. ลือศักดิ์ ยังเปิดเผยว่าในฝั่งของแอปพลิเคชัน เอส แอนด์ พี ก็มีการนำเอาแอปพลิเคชันแบบไอโฟนซอร์สมาใช้งานหลายๆ ตัว โดยหนึ่งในจำนวนนี้ก็คือ sugarCRM แอปพลิเคชันด้านการบริหารความสัมพันธ์กับลูกค้า ซึ่งเอส แอนด์ พี นำมาใช้สร้างระบบ Help Desk สำหรับให้บริการผู้ใช้งานในองค์กร

ม.ล. ลือศักดิ์ ได้แจกแจงรายละเอียดของซอฟต์แวร์ไอโฟนซอร์สที่ทาง เอส แอนด์ พี นำมาใช้กันประกอบด้วย ซอฟต์แวร์ที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานคือระบบปฏิบัติการเป็นลินุกซ์ (เรดแฮท และอูบุนตุ) และฐานข้อมูล MySQL ซอฟต์แวร์สำหรับการใช้งานจากศูนย์กลาง คือ sugarCRM ซอฟต์แวร์เครื่องมือ ได้แก่ ซอฟต์แวร์ด้านการบริหารจัดการคอนเทนต์ คือ Mambo และ Joomla ในฝั่งโคลเอนต์ซอฟต์แวร์ไอโฟนซอร์สที่เอส แอนด์ พี นำมาใช้ก็เป็นซอฟต์แวร์ที่อยู่ในชุดซอฟต์แวร์จันทราที่ซื้อมาได้พัฒนาและแจกจ่ายนั่นเอง

หากคิดเป็นสัดส่วนโดยคำนวณจากปริมาณซอฟต์แวร์ที่นำมาใช้งาน ม.ล. ลือศักดิ์เปิดเผยว่า เอส แอนด์ พี ได้นำเอาไอโฟนซอร์สซอฟต์แวร์มาใช้จนมากถึงร้อยละ 95 ที่เดียว

ผลลัพธ์ทางธุรกิจ

ม.ล. ลือศักดิ์ กล่าวว่า สำหรับ เอส แอนด์ พี ไม่ได้มองการใช้ไอโฟนซอร์สซอฟต์แวร์เฉพาะในเรื่องของการประหยัดค่าใช้จ่ายเท่านั้น แต่เรามองที่ความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มได้มากมายจากระบบที่พัฒนาขึ้นมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเราสามารถพัฒนาระบบส่วนหลังของร้านอาหารที่สามารถเชื่อมรอยต่อการทำงานระหว่างระบบของสาขากับศูนย์กลางได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ไอโฟนซอร์สซอฟต์แวร์ยังมีความรวดเร็ว ซึ่งเราเรียกว่า '3 เร็ว' คือ 1) โครงการเสร็จเร็วเพราะเป็นระบบที่ติดตั้งและบริหารจัดการได้ง่าย 2) การอบรมรวดเร็ว เป็นระบบที่ช่วยระยะเวลาในการฝึกอบรมผู้ใช้งาน หรือไปจนถึงขั้นไม่ต้องฝึกอบรมเลย'

'สิ่งที่เราเน้นย้ำกับฝ่ายไอทีก็คือต้องพยายามพัฒนาระบบที่ไม่ต้องมีการอบรมการใช้งาน หมายความว่า เวลาเราพัฒนาระบบด้วยไอโฟนซอร์สนั้นจะต่างจาก

ม.ล. ลือศักดิ์ จักรพันธ์ ผู้จัดการฝ่ายพัฒนาระบบ และผู้จัดการสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ บริษัท เอส แอนด์ พี ซินดิเคท จำกัด (มหาชน)

ซอฟต์แวร์แบบปิด เพราะเราไม่ต้องการเสียเงิน และเสียเวลาส่งผู้ไปเรียน หรือฝึกอบรม การที่เราใช้ไอโฟนซอร์สทำให้สามารถปรับแต่งระบบได้ตามต้องการเพื่อให้ไม่ต้องเกิดการอบรมผู้ดูแล คือ เมื่อผู้ใช้เข้าสู่ระบบ หากใช้งานหรือป้อนข้อมูลผิดตรงจุดไหนก็จะมีคำแนะนำ หรือคำเตือนต่างๆ ที่ส่งลงไปในระบบปรากฏขึ้นมา ทำให้กลายเป็นระบบที่มีการป้องกันความผิดพลาดเต็มตัว ในขณะที่ถ้าเป็นซอฟต์แวร์แบบปิดไม่มีทางทำแบบนี้ได้เลย' ม.ล. ลือศักดิ์ อธิบายเพิ่มเติม 'สำหรับเร็วที่ 3 ก็คือ ประสิทธิภาพการทำงานที่รวดเร็วของระบบ เนื่องจากเป็นระบบที่กินทรัพยากรน้อย จึงทำให้ใช้ความสามารถของเซิร์ฟเวอร์ที่มีอยู่ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ'

ข้อดีอีกประการหนึ่งที่เห็นได้ชัดของไอโฟนซอร์สซอฟต์แวร์ซึ่งเหนือกว่าซอฟต์แวร์แบบปิดก็คือ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนภาษาไทยในตัวซอฟต์แวร์ให้เหมาะสมกับการใช้งานได้ 'นอกจากภาษาไทยมาตรฐานที่ใส่ลงไปแล้ว สำหรับไอโฟนซอร์สซอฟต์แวร์นั้นเรายังมีอิสระในการใส่ภาษาเฉพาะของเราลงไปในตัวซอฟต์แวร์ได้ด้วย เช่น เราพัฒนาระบบซัพพลายเชน เราก็ใส่ภาษาเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับซัพพลายเชนซึ่งผู้ใช้ในกลุ่มนี้เข้าใจลงไปได้ ในขณะที่ถ้าเป็นซอฟต์แวร์แบบปิดจะทำแบบนี้ไม่ได้เลย' ม.ล. ลือศักดิ์ อธิบายถึงข้อดีอีกประการหนึ่ง

แม้ว่าจุดเริ่มต้นในการนำเอาไอโฟนซอร์สซอฟต์แวร์มาใช้ของ เอส แอนด์ พี จะเกิดขึ้นจากการแนวคิดของการต้องการประหยัดค่าใช้จ่ายแถมเช่นองค์กรอื่นๆ แต่ปัจจุบันเอส แอนด์ พี ได้พัฒนาระบบด้วยซอฟต์แวร์เหล่านี้จนทำให้ธุรกิจก้าวไปข้างหน้าได้อย่างรวดเร็วมากขึ้น ซึ่งหากยังใช้ซอฟต์แวร์แบบปิดเหมือนในอดีตจะไม่สามารถทำเช่นนี้ได้ เนื่องจากซอฟต์แวร์ดังกล่าวมีข้อจำกัดมากมาย

ก้าวต่อไปในโลกไอโฟนซอร์ส

สำหรับโครงการในอนาคตของการพัฒนาไอโฟนซอร์สซอฟต์แวร์ของ เอส แอนด์ พี นั้น ม.ล. ลือศักดิ์ เปิดเผยว่า 'เนื่องจากเราได้วางโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นไอโฟนซอร์ส และระบบที่เป็นแกนหลักไว้เรียบร้อยแล้ว สำหรับโครงการที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคตเราคงต้องเพิ่มการให้บริการจากผู้ให้บริการภายนอกมากขึ้น ต้องมองหาไอโฟนซอร์สซอฟต์แวร์สำเร็จรูปเข้ามาใช้งานมากขึ้น เนื่องจากเรามีแผนขยายการให้บริการไปสู่ผู้ใช้งานนอกองค์กรมากขึ้น เช่น ซัพพลายเออร์ และลูกค้า ■

ตามไปคู่อิโพนเซอร์ส ที่ดิจิแลนด์

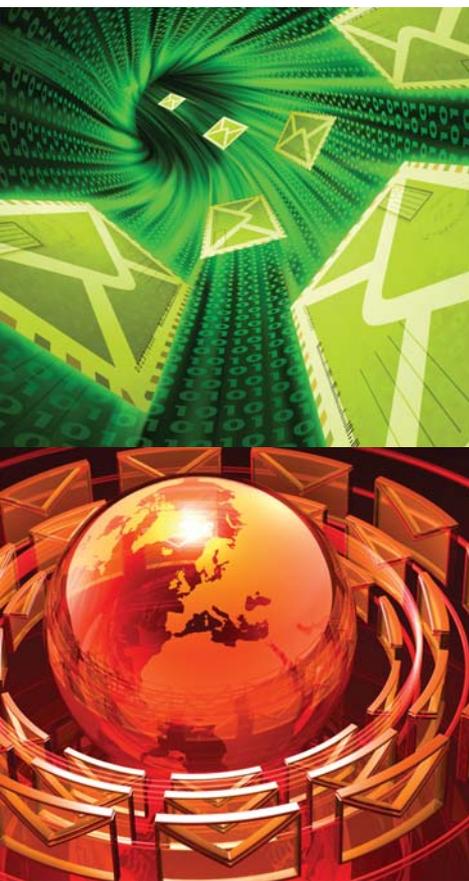

แม้จะทราบกันดีอยู่แล้วว่า การนำโปรแกรมอิโพนเซอร์สมาใช้งานอย่างจริงจังนั้น มีประโยชน์ต่อองค์กรมากมายเพียงใด แต่องค์กรหลายแห่งมักตั้งแง่ว่า แล้วโปรแกรมอิโพนเซอร์สที่เราแนะนำไปก่อนหน้านี้จะสามารถนำมาใช้งานในเชิงธุรกิจได้มากน้อยเพียงใด ประสิทธิภาพของโปรแกรมจะเพียงพอต่อความต้องการขององค์กรหรือไม่ ปัญหาที่เกิดขึ้นตามมาคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่ เหล่านี้เป็นความลังเลที่เกิดขึ้น เมื่อกำลังตัดสินใจว่าจะนำอิโพนเซอร์สมาใช้กับองค์กร

เพื่อต่อยอดความมั่นใจว่า โปรแกรมอิโพนเซอร์ส เป็นสิ่งที่สามารถนำมาใช้งานทดแทนซอฟต์แวร์ระบบปิด (Proprietary) ได้จริงในเชิงธุรกิจ บทความเปิดโลกอิโพนเซอร์สตอนต่อไปนี้จะเป็นการยกตัวอย่างกรณีศึกษาขององค์กรต่างๆในประเทศไทย ซึ่งนำโปรแกรมอิโพนเซอร์สมาประยุกต์ใช้งานจริงในหลายๆ ส่วนงานขององค์กร มาดูกันครับว่า องค์กรแต่ละแห่งจะมีการใช้งานอย่างไรบ้าง ครั้งนี้เราจะมาเริ่มต้นกันที่ บริษัท ดิจิแลนด์ (ประเทศไทย) จำกัด

digiland
THAILAND

คุณวิวิทย์ วงศ์สงวน กรรมการผู้จัดการ บริษัท ดิจแลนด (ประเทศไทย) จำกัด

บริษัท ดิจแลนด (ประเทศไทย) จำกัด ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2536 ด้วยเงินทุนจดทะเบียนทั้งสิ้น 10 ล้านบาท โดยดำเนินกิจการเป็นบริษัทชั้นนำในระดับสากลในการบริการด้านเทคโนโลยี และการจัดการด้านข้อมูลข่าวสาร บริษัทฯ พยายามสร้างความพึงพอใจสูงสุด ให้แก่ลูกค้า ด้วยบริการที่ดีกว่า รวดเร็วกว่าและถูกกว่า เพื่อบรรลุถึงเป้าหมายดังกล่าวและขยายศักยภาพ เพื่อรองรับตลาดในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่กำลังขยายตัว บริษัท ดิจแลนด (ประเทศไทย) จำกัด จึงเพิ่มทุนเป็น 60 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2542 และ 122 ล้านบาท ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2544

เช่นเดียวกับองค์กรทั่วไปคือ ต้องมีการนำระบบคอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์ต่างๆ เข้ามาใช้งาน นอกจากการลงทุนด้านฮาร์ดแวร์แล้ว แน่แน่นอนว่าต้องมีค่าใช้จ่ายด้านซอฟต์แวร์เช่นกัน ซึ่งบริษัทจึงพยายามควบคุมและลดค่าใช้จ่ายด้านซอฟต์แวร์ส่วนนี้ ที่นับวันจะมีปริมาณสูงขึ้นตามพัฒนาการของซอฟต์แวร์และจำนวนผู้ใช้ที่เพิ่มมากขึ้น ไซลูชันการแก้ปัญหาที่บริษัทนำมาใช้คือ การนำโปรแกรมโอเพ่นซอร์สต่างๆ เข้ามาใช้ทดแทนโปรแกรมระบบปิดงานภายในบริษัท โดยมีบริษัท Marvelic Engine เป็นที่ปรึกษาและคัดเลือกโปรแกรมโอเพ่นซอร์ส มาใช้งานให้เหมาะสมกับส่วนงานต่างๆ ขององค์กร

การนำโปรแกรมโอเพ่นซอร์สต่างๆ มาใช้งานในองค์กรของ บริษัทดิจแลนดนั้น บริษัทได้มีการวิเคราะห์ความต้องการและปัญหาด้านซอฟต์แวร์ที่

บริษัทประสบอยู่ จนในที่สุดบริษัทได้ซื้อสรุปเบื้องต้นในการนำไซลูชันโอเพ่นซอร์สมาใช้งานในองค์กร ประกอบด้วยไซลูชัน 3 ระบบได้แก่

- 1 ระบบอีเมล
- 2 การหาโปรแกรมเข้ามาทดแทนโปรแกรม MS Office
- 3 การนำไซลูชันโอเพ่นซอร์สเข้ามาสร้างเว็บไซต์และระบบอินทราเน็ตของบริษัท

ขณะที่ในส่วนของระบบปฏิบัติการบนเครื่องเดสก์ทอปนั้นทางดิจแลนดยังคงใช้ระบบปฏิบัติการวินโดวส์เหมือนเดิม เนื่องจากเป็นระบบปฏิบัติการที่ถนัดมาพร้อมกับเครื่องคอมพิวเตอร์อยู่แล้ว

1 ระบบเมล

แต่เดิมระบบอีเมลที่บริษัทดิจแลนดใช้งานอยู่ได้แก่ ไซลูชันของ Lotus Note ซึ่งเป็นไลเซนส์ที่บริษัทแม่ในต่างประเทศจัดหามาให้ โดยบริษัทต้องออกค่าใช้จ่ายค่าไลเซนส์รายปีเป็นจำนวนเงินกว่า 1 ล้านบาท ดังนั้น จึงมีการเปลี่ยนจากโปรแกรม Lotus Note มาเป็นโปรแกรมโอเพ่นซอร์สเมลเซิร์ฟเวอร์ที่ทำงานบนระบบปฏิบัติการ Linux และใช้โปรแกรม Thunderbird เป็นซอฟต์แวร์ Mail Client

การปรับเปลี่ยนจาก Lotus Note (Domino Server/Client) ไปสู่โปรแกรมโอเพ่นซอร์สนั้น สิ่งที่น่าสนใจพิจารณาในการปรับเปลี่ยนก็คือ เดิมบริษัทใช้ฟังก์ชันอะไรอยู่บ้าง และทำการศึกษารเปรียบเทียบว่ามีไซลูชันไหนใช้แทนได้บ้าง ซึ่งจากที่วิเคราะห์พบว่าดิจแลนดไม่ได้ใช้ความสามารถของ Note Application Workflow

ดังนั้น จึงมีการมองหาระบบเมลเซิร์ฟเวอร์แบบโอเพ่นซอร์ส ซึ่งก็มีอยู่มากมายหลายโปรแกรม แต่ปัจจัยหลักก็คือ เลือกโปรแกรมที่มีผู้ให้บริการเมื่อมีปัญหาได้ ซึ่งใช้งบประมาณในการจัดซื้อซอฟต์แวร์ใหม่เป็น Linux พร้อมติดตั้ง config ไปประมาณ 80,000 บาท

ในส่วนของโปรแกรมอีเมลบนเครื่องพีซีแต่ละเครื่องที่มีการปรับมาใช้โปรแกรม Thunderbird แทนโปรแกรม MS Outlook Express ที่มาพร้อมกับวินโดวส์ เพื่อลดปัญหาเกี่ยวกับไวรัสที่ Outlook Express กระจายบางกว่า เนื่องจากบริษัทเน้นเรื่องระบบความปลอดภัยของอีเมลเป็นพิเศษ

โดยการปรับเปลี่ยนระบบเมลขององค์กรไปสู่โปรแกรมโอเพ่นซอร์สนั้น ใช้เวลาเปลี่ยนไม่นานนัก ซึ่งฝ่ายไอทีของบริษัท ทำหน้าที่เป็นหัวเรือใหญ่เรื่องการอบรมการใช้งานให้กับผู้ใช้ และสร้างไฟล์ email address book ของเครื่องแต่ละเครื่องเพื่ออิมพอร์ตเข้า Thunderbird

2 โปรแกรม Microsoft Office

อีกหนึ่งการนำโปรแกรมโอเพ่นซอร์สมาใช้งานในองค์กรของดิเจ็แลนดก็คือ การหาโปรแกรมเพื่อใช้งานแทนโปรแกรม MS Office โดยปัญหาหนึ่งที่ทำให้ดิเจ็แลนดต้องมองหาโซลูชันโอเพ่นซอร์สมาใช้งานภายในองค์กรก็คือ การใช้ซอฟต์แวร์ที่ถูกลิขสิทธิ์ ประกอบกับช่วงนั้นเป็นช่วงที่โปรแกรม MS Office เปิดตัว MS Office XP คาบเกี่ยวกับ MS Office 2003 โดยดิเจ็แลนดเพิ่งจะซื้อไลเซนส์ และอัปเดตไลเซนส์เป็น MS Office 2000 ได้ไม่นาน

การปรับเปลี่ยนโปรแกรม MS Office ซึ่งเป็นโปรแกรมด้านเอกสารในหน่วยงานอื่นๆ ของบริษัทจาก Microsoft Office เปลี่ยนมาใช้เป็น Office Pladao หรือ Office TLE ซึ่งสามารถใช้งานทดแทนโปรแกรม MS Office ได้ ขณะที่ระบบคอมพิวเตอร์ในแผนบัญชียังคงใช้โปรแกรม MS Office เหมือนเดิม เนื่องจากมีจำนวนไลเซนส์เพียงพอต่อการใช้งานอยู่แล้ว

โดยก่อนการปรับเปลี่ยนได้มีการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของการนำมาใช้งาน ด้วยการตรวจสอบระบบงานเอกสารงานเดิมของบริษัท พบว่าส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการส่งไฟล์ใบเสนอราคาให้กับลูกค้าเป็นหลัก ไม่ได้มีการใช้งานเอกสารร่วมกัน ไม่มีการใช้พีเจอาร์ SharePoint หรือความสามารถระดับสูงของ MS Office แต่อย่างใด

โปรแกรมที่บริษัทเลือกใช้งานก็คือ Office Pladao และ Office TLE ซึ่งพัฒนามาจากซอร์สโค้ดของ OpenOffice.org รองรับการใช้งานเอกสารภาษาไทย และมีขอบเขตความสามารถใช้งานทดแทน MS Office ได้เต็มความต้องการของผู้ใช้

การเปลี่ยนจาก MS Office ไปสู่โปรแกรมโอเพ่นซอร์สมิอุปสรรคค่อนข้างมาก เนื่องจากต้องปรับเปลี่ยนความเคยชินของผู้ใช้ แก้ไขปัญหาการใช้งาน และการจัดฝึกอบรม ใช้เวลาประมาณ 6 เดือน - 1 ปี กว่าทุกอย่างจะเข้ารูปเข้ารอย โดยปราศจากการต่อต้าน

ผู้ใช้ และต้องทำหลายส่วนพร้อมๆ กัน เช่น การฝึกอบรม, การให้บริการแก้ปัญหาของฝ่าย MIS, ออกนโยบาย (Policy) จากผู้บริหาร และการเข้มงวดเรื่องลิขสิทธิ์

ปัจจุบันแม้จะมี OpenOffice.org เวอร์ชันใหม่ ออกมาให้ใช้งานได้ แต่สาเหตุที่ดิเจ็แลนดยังคงเลือกใช้ Office Pladao และ TLE ตัวเก่าอยู่ ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผลด้านความคุ้นเคยของผู้ใช้ เพราะ OpenOffice.org มีเมนูคำสั่งที่แตกต่างออกไป และบริษัทก็ไม่มีเวลาจำเป็นต้องใช้ความสามารถใหม่ๆ ของ OpenOffice.org แต่อย่างใด

3 เว็บไซต์และ อินทราเน็ตขององค์กร

ในการนี้บริษัทได้นำโซลูชันการจัดการเนื้อหาโอเพ่นซอร์สอย่าง Mambo CMS เข้ามาใช้พัฒนาเว็บไซต์ของบริษัท รวมทั้งพัฒนาระบบอินทราเน็ตในองค์กรด้วยจุดประสงค์ก็เพื่อแก้ปัญหาอีเมลที่เสียไปกับการส่งกันเองภายในองค์กร ลดปริมาณข้อมูลที่แนบไปในอีเมล เช่น โปรมอชันของฝ่ายขาย ประกาศของฝ่ายบุคคล หรือการแจกจ่ายคู่มือการใช้งานของฝ่ายไอที หากแนบไฟล์ pdf ขนาด 1MB ให้แก่พนักงานทุกคน อาจต้องใช้พื้นที่ถึง 100MB และ

ภาพรวมของการใช้งานโปรแกรมโอเพ่นซอร์ส ที่ดิเจ็แลนด

- 1 นำโปรแกรม Office Pladao และ Office TLE มาใช้ทดแทนโปรแกรม MS Office
- 2 นำ Linux Mail Server มาใช้ทดแทนโปรแกรม Lotus Note Domino
- 3 นำ Mambo CMS มาใช้พัฒนาเว็บไซต์และระบบอินทราเน็ตขององค์กร

เสีย Traffic อินเทอร์เน็ตไปโดยใช่เหตุ แต่หากเป็นการส่งผ่านระบบอินทราเน็ต จะช่วยให้การสื่อสารในองค์กรสะดวกและรวดเร็วขึ้น

โดยรายละเอียดของเนื้อหาที่นำมาใช้ในในระบบอินทราเน็ตขององค์กร ซึ่งนำ Mambo มาพัฒนาประกอบด้วย

ในระหว่างขั้นตอนการพัฒนาระบบ ฝ่ายไอที ของ ดิจิแลนต์ จะเป็นผู้ที่บทบาทหลักในการแก้ปัญหาให้กับผู้ใช้ โดยเฉพาะการใช้งาน Office Pladao และ Office TLE ซึ่งผู้ใช้งานจะมีปัญหาการใช้งาน ไม่ว่าจะเป็นการไม่คุ้นเคย หรือใช้ไม่เป็น นอกจากนี้ ฝ่ายไอทียังรับผิดชอบ ก็ทำการอบรมการใช้งานให้กับพนักงานด้วย

ความคุ้มค่าของการปรับเปลี่ยน

การปรับเข้าสู่โซลูชันโอเพ่นซอร์สของดิจิแลนต์ครั้งนี้ เกิดประโยชน์กับองค์กรในหลายๆ ด้าน จากข้อมูลที่ได้รับมา การเปลี่ยนจาก Lotus Note มาเป็น โปรแกรมโอเพ่นซอร์ส Linux Mail Server และ เปลี่ยนโปรแกรมอีเมลมาเป็น Thunderbird ช่วยให้ องค์กรประหยัดงบประมาณไปเกือบล้านบาท นับเป็นการเปลี่ยนแปลงที่คุ้มค่ากับการลงทุนลงแรงเป็นอย่างยิ่ง

ขณะที่การปรับเปลี่ยนจาก MS Office ไปเป็น Office Pladao และ Office TLE แม้จะใช้เวลาปรับเปลี่ยนค่อนข้างนานกว่าจะลงตัวแต่ก็ถือว่าคุ้มค่า เพราะสามารถประหยัดงบประมาณค่าไลเซนส์ในแผนกอื่นๆ ไปประมาณ 50 ไลเซนส์ ราคา 33,000 บาท ต่อไลเซนส์ รวมเป็นตัวเลขกว่า 1,650,000 บาท

ตลอดระยะเวลากว่า 2 ปีของการนำโอเพ่นซอร์ส มาใช้งาน มาถึงวันนี้บริษัทดิจิแลนต์มีความพึงพอใจอย่างมากกับการนำโซลูชันโอเพ่นซอร์ส ต่างๆ มาใช้งานในองค์กร เพราะพนักงานใน ส่วนงานต่างๆ สามารถใช้งานโซลูชัน โอเพ่นซอร์ส ต่างๆ ได้อย่างราบรื่น ที่สำคัญคือลดค่าใช้จ่ายด้านซอฟต์แวร์ให้บริษัทได้อย่างมาก ■

- Phonebook directory ได้แก่รายชื่อพนักงาน, เบอร์โทร ติดต่อกายใน, รูปพนักงาน แยกตามแผนก
- คู่มือการใช้งานระบบต่างๆ คู่มือพนักงาน
- เอกสารรายงานการขาย ซึ่งมีการกำหนดสิทธิ์ในการเข้าถึง
- ประกาศต่างๆ ของบริษัท
- ประกาศจากฝ่ายไอที, ฝ่ายขาย
- เว็บบอร์ดสำหรับพนักงาน
- ภาพกิจกรรมต่างๆ

การพัฒนาและจัดการกับปัญหา

การปรับปรุงระบบที่ดิจิแลนต์มาเป็นโปรแกรมโอเพ่นซอร์สต่างๆ นั้น ต้องได้รับการเห็นชอบและสนับสนุนจากผู้บริหารของบริษัทในส่วนงานต่างๆ เพื่อให้การพัฒนาสัมฤทธิ์ผล ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดนโยบาย และการตอกย้ำเมื่อมีประชุมเรื่องลิขสิทธิ์ ซึ่งจุดหลักที่ทำให้การนำโอเพ่นซอร์สมาใช้งานจนประสบผลสำเร็จ หลักๆ คงต้องยกให้ผู้บริหารที่เอาใจจริงกับเรื่องลิขสิทธิ์และยอมรับการเปลี่ยนแปลง เพราะถ้าผู้บริหารหรือหัวหน้าแผนกไม่ให้ความร่วมมือก็คงสำเร็จยาก

โดยบริษัทใช้เวลาประมาณ 3 เดือนในการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างการลงทุนซื้อไลเซนส์โปรแกรมเพิ่มเติม กับการนำโอเพ่นซอร์สมาใช้งาน เพื่อประเมินความเป็นไปได้ เปรียบเทียบความคุ้มค่า จากนั้นก็ทำแผนการเปลี่ยนแปลงนำเสนอต่อคณะผู้บริหารของบริษัท เมื่อบวกกับความเชื่อมั่นที่มีต่อผู้ให้บริการอย่างบริษัท Marvelic Engine ซึ่งมีประสบการณ์ในการพัฒนาระบบโอเพ่นซอร์สมานาน จึงมีความเห็นตรงกันว่า การนำโอเพ่นซอร์สมาใช้งานเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดขององค์กร

ระยะเริ่มต้นของการพัฒนา บริษัทดิจิแลนต์ได้นำโซลูชันเป้าหมายที่ต้องการใช้งาน มาทดลองใช้งานกลุ่มย่อยๆ ในฝ่ายไอที รวมถึงผู้บริหารทุกคน เพื่อประเมินการปัญหาและรูปแบบการใช้งาน พบว่าการนำโอเพ่นซอร์สมาใช้งาน ไม่ได้แตกต่างจากการใช้โปรแกรมไลเซนส์ และมีกระทบต่อพฤติกรรมการใช้งานเดิมไม่มากนัก ไม่ว่าจะเป็น MS Office หรือระบบเมล จากนั้นก็เข้าสู่การจัดทำแผนในการเริ่มต้นนำโซลูชันเหล่านั้นมาใช้งานจริงทั้งองค์กร ตั้งแต่การจัดซื้อโซลูชัน การปรับแต่งเข้ากับระบบของบริษัท การฝึกอบรมพนักงาน

บริษัท Marvelic Engine Co., LTD.
เลขที่ 719 เคพีเอ็นทาวเวอร์ ชั้น 10
ถนนพหลโยธิน 9 ทวีตวง กรุงเทพฯ 10320
โทรศัพท์ : 0-2717-1120-1
แฟกซ์ : 0-2318-3875
www.marvelic.co.th

CAT Telecom

โซลูชันรักษาความปลอดภัยและจัดการเครือข่าย
ด้วยไอโฟนเซอร์ส

การนำโปรแกรมไอโฟนเซอร์สมาใช้งานในปัจจุบัน มีอยู่หลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการนำโปรแกรมไอโฟนเซอร์สไปใช้งานในองค์กรโดยตรง หรือการพัฒนาโซลูชันด้วยตนเอง และอีกหนึ่งองค์กรที่นำโปรแกรมและโซลูชันไอโฟนเซอร์สมาใช้งานก็คือ บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)

บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) หรือ CAT Telecom Public Company Limited เป็นบริษัทที่ดำเนินธุรกิจด้านสื่อสารโทรคมนาคมทั้งในและระหว่างประเทศภายใต้โลโก้ “อำนาจสื่อสารของคนทั้งชาติ” นอกจากการให้บริการด้านการสื่อสารโทรคมนาคมแล้ว ด้วยความตระหนักถึงความเสี่ยงต่อภัยคุกคามทางระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศที่เพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งเป็นปัญหาหลักขององค์กร ดังนั้น กสท จึงจัดให้มีบริการการรักษาความปลอดภัยระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างครบวงจรในนาม Cyfence เพื่อช่วยเหลือลูกค้าในการแก้ไขปัญหาในทุกขั้นตอนของการวางระบบรักษาความปลอดภัยในองค์กร โดยการให้คำปรึกษาเชิงนโยบายและเทคนิค ตลอดจนดูแลจัดการระบบรักษาความปลอดภัย

โดยบริการนี้ จะจัดหาและให้คำปรึกษาการจัดตั้งระบบรักษาความปลอดภัยขององค์กร ซึ่งจะได้รับการออกแบบและติดตั้งอย่างเหมาะสมกับความต้องการขององค์กรแบบครบวงจร นับตั้งแต่กำหนดนโยบายการรักษาความปลอดภัย ประเมินความเสี่ยง ให้คำปรึกษาเชิงเทคนิคและกระบวนการ วางระบบ บริหารจัดการ ดูแล วิเคราะห์ และออกรายงานสรุปผล

การดำเนินงานกิจการของ กสท บริษัทได้มีการนำโซลูชันโอเพ่นซอร์สหลากหลายรูปแบบเข้ามาประยุกต์ใช้งาน เช่นเดียวกับองค์กรขนาดใหญ่ส่วนใหญ่ในปัจจุบันที่ต้องการลดเงินลงทุนทางด้านซอฟต์แวร์ กสท ยังมีการใช้งานโอเพ่นซอร์สที่แตกต่างจากองค์กรแห่งอื่นๆ ได้แก่ การใช้งานฮาร์ดแวร์ซึ่งเป็นอุปกรณ์รักษาความปลอดภัยบนระบบเครือข่าย ที่ได้รับการพัฒนาต่อยอดมาจากโปรแกรมโอเพ่นซอร์ส ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อว่า SRAN จาก Global Technology Integrated มาให้บริการ

ก่อนจะกล่าวถึงการใช้งาน SRAN ของ กสท เราขอแจกแจงลักษณะการให้บริการโปรแกรมโอเพ่นซอร์สของผู้ให้บริการในปัจจุบัน ซึ่งสามารถแบ่งได้ 2 ลักษณะคือ

1 การนำเอาโอเพ่นซอร์สมาใช้โดยตรง เช่น การนำ OpenOffice มาใช้งานแทน MS Office การใช้ Linux นำมาทำเป็น App Server หรือการใช้งาน Mail เป็นต้น

2 การนำเอาโปรแกรมโอเพ่นซอร์สมาพัฒนาต่อยอดเพื่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ เช่น CRM อย่าง Compire หรือโปรแกรม Call Center บางตัวที่มีการใช้งานกันอยู่

การต่อยอดโอเพ่นซอร์สของ SRAN

ในกรณีของผลิตภัณฑ์อย่าง SRAN นับเป็นพัฒนาการที่ก้าวหน้าไปอีกขั้นหนึ่งของนักพัฒนา

ชาวไทย เป็นการบริการโซลูชันโอเพ่นซอร์สแบบลักษณะที่ 2 ซึ่งบริษัท Global Tech Integrated นำซอฟต์แวร์ Snort ซึ่งเป็นโปรแกรมโอเพ่นซอร์สประเภท IDS/IPS (Intrusion Detection System/Intrusion Prevention System) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ตรวจจับการบุกรุกทางเครือข่าย (network intrusion detection) มาทำการพัฒนาต่อยอด จนเกิดเป็นอุปกรณ์รักษาความปลอดภัยระบบเครือข่าย พัฒนาโดยคนไทยอย่างแท้จริง และสามารถใช้งานได้ทันที

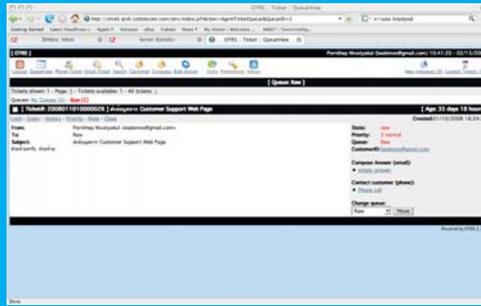
ที่มาของ SRAN เกิดจากการที่บุคลากรของบริษัทได้คลุกคลี เรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี และผลิตภัณฑ์ หรือการได้ร่วมทำงานกับผู้เชี่ยวชาญด้าน IT Security ทั้งจากเมืองไทยและต่างประเทศอยู่อย่างสม่ำเสมอ ทำให้ทีมงานเล็งเห็นว่าเทคโนโลยีจากต่างประเทศบางอย่างไม่ได้ยากเกินกว่าความสามารถของคนไทยที่จะเรียนรู้และพัฒนาเพื่อใช้งานเลย อีกทั้งในสมัยนั้นโปรแกรมโอเพ่นซอร์สอย่าง Snort หรือ Nessus ก็ได้รับการยอมรับและมีหลายบริษัทนำไปพัฒนาต่อยอดจนเป็นผลิตภัณฑ์ชั้นนำและได้รับการยอมรับทั่วโลก เช่น SourceFire, Tenable เป็นต้น

บริษัทจึงได้จัดตั้งทีมงานเพื่อทำการ R&D ผลิตภัณฑ์ขึ้นมาโดยใช้เวลาในการวิจัยและพัฒนานานกว่า 3 ปี โดยทำการพัฒนาในส่วนของแอปพลิเคชัน โดยนำเอาแนวคิดและกระบวนการทำงาน (Methodology) ตาม Baseline Security Compliance ไม่ว่าจะเป็น ISO/IEC 17799, CobiT, COSO และ ITIL อีกทั้ง

รวบรวมจากข้อมูลความต้องการของลูกค้าแต่ละรายที่บริษัทได้เคยติดต่อดูแลเพื่อมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตรงและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ใช้ โดยการประยุกต์ติดตั้งซอฟต์แวร์ลงในอุปกรณ์ Appliance ของพันธมิตรผู้ผลิตจากต่างประเทศที่ได้รับการรับรองในเรื่องคุณภาพและมาตรฐาน ในลักษณะเฉพาะเช่นเดียวกับผลิตภัณฑ์ทางด้าน Security จากต่างประเทศที่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายทั่วไป จนกลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่ทำตลาดภายใต้เครื่องหมายการค้า SRAN ในที่สุด

ผลิตภัณฑ์ที่ กสท เลือกใช้ประกอบด้วย SRAN SR 1045, SRAN SR 1035 และ SRANWall F351 โดย SRAN SR 1045 และ 1035 เป็นผลิตภัณฑ์ประเภท USM (Unified Security Monitoring) แต่จะเป็นมากกว่า USM ในต่างประเทศ เนื่องจาก SRAN Security Center สามารถเก็บบันทึกเหตุการณ์ ตามการพิสูจน์หาหลักฐานอิเล็กทรอนิกส์ ได้ตามวิธีการ Chain of Custody คุณลักษณะนี้เองเราเรียกว่า Network Recorder ที่มีอยู่ในระบบ SRAN Security Center

คุณสมบัติทั่วไปที่มีในระบบ SRAN Security Center ได้แก่ ที่มีความสามารถวิเคราะห์ระบบเครือข่าย (Network Analysis) ระบบตรวจจับและป้องกันภัยคุกคาม (IDS/IPS), ระบบประเมินความเสี่ยงพร้อมออกรายงาน (VAVM) รวมอยู่ในตัวเดียว และสุดท้ายการทำ Log Compliance ที่ทำการเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจาก Log ระบบเครือข่าย มาบันทึกตามหมวดหมู่ของ ISO 17799 และที่สำคัญคือ

1. Zimbra

2. OTRS

3. Zenoss

เปรียบเทียบตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำผิดทางคอมพิวเตอร์ ได้บางมาตราอีกด้วย ทำให้ผู้ใช้งาน SRAN Security Center ได้ทราบถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำผิดทางคอมพิวเตอร์ ที่ประกาศใช้ไป ระบบ SRAN Security Center ได้ถูกออกแบบ เพื่อความสะดวกสบายแก่ผู้ติดตั้งระบบ เพียงรู้ตำแหน่งการติดตั้ง เสียบสายแลนและเปิดเครื่อง ระบบก็พร้อมทำงานได้ โดยไม่ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญ

ขณะที่ SRANWall F351 เป็นผลิตภัณฑ์ประเภท Security Gateway หรือระบบ UTM (Unified Threat Management) ชื่อสินค้าคือ SRANWall เป็นระบบ Firewall สมัยใหม่ ที่รวมความสามารถในการป้องกันที่เครื่องเดียว ไม่ว่าจะเป็นการป้องกันการบุกรุกระบบเครือข่าย ไวรัสคอมพิวเตอร์ ป้องกันอีเมลที่ไม่พึงประสงค์ กำหนดทางเข้าออก ระบบเครือข่าย กำหนดการใช้งานบนระบบเครือข่าย ตัวกลางในเชื่อมโยงระบบเครือข่ายให้ปลอดภัยยิ่งขึ้น รวมถึงระบบสร้างความปลอดภัยในการรั่วไหลจากเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ได้อีกด้วย

การใช้งาน SRAN ของ กสท

กสท นำโซลูชัน SRAN ไปใช้งานในส่วนของกลุ่มธุรกิจ Cyfence โดยเป็นการให้บริการลูกค้าสำหรับระบบป้องกันการคุกคามทางระบบเครือข่าย ได้แก่ IDS ซึ่งจะคอยตรวจจับการบุกรุกของผู้ที่ไม่ประสงค์ดี รวมไปถึงข้อมูลจำพวกไวรัสด้วย โดยสามารถทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ผ่านเข้าออกภายในเครือข่ายว่า มีลักษณะการทำงานที่เป็นความเสี่ยงที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเครือข่ายหรือไม่

IPS ระบบที่มีลักษณะเช่นเดียวกับระบบ IDS แต่มีความสามารถพิเศษมากกว่าระบบ IDS กล่าวคือเมื่อตรวจพบข้อมูลที่มีลักษณะการทำงานที่เป็นความเสี่ยงต่อระบบเครือข่าย ก็จะทำการป้องกันข้อมูลดังกล่าวนั้น ไม่ให้เข้ามาภายในเครือข่ายได้ รวมถึง Firewall การป้องกันไวรัสบนเครือข่าย และใช้เป็นอุปกรณ์เก็บบันทึกข้อมูลจราจรเครือข่าย เพื่อทำการเปรียบเทียบตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำผิดทางคอมพิวเตอร์ 2550 (Log Compliance) ที่มีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งเท่าที่ผ่านมา กสท

มีความพึงพอใจของการนำโซลูชัน SRAN มาใช้งาน มีความพึงพอใจสูงมาก ทั้งในเรื่องของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การสนับสนุนหลังการขาย

เหตุผลการเลือกใช้

“เหตุผลที่ กสท เลือกผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาต่อยอดจากซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์ส และผลิตภัณฑ์โดยคนไทยอย่าง SRAN มาใช้งาน ขณะที่ต้องคัดกรหลายแห่งเลือกใช้ผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศ เกิดจากที่ผ่านมา กสท ได้นำโปรแกรมโอเพ่นซอร์สต่างๆ มาใช้ทั้งใช้งานจริงจังกภายในองค์กรอยู่แล้วและจากการได้ศึกษาดูงานในหลายที่จึงทราบว่าในผลิตภัณฑ์ฮาร์ดแวร์รักษาความปลอดภัยจากต่างประเทศหลายๆ ตัว ก็ใช้พื้นฐานของซอฟต์แวร์โอเพ่นซอร์ส มาพัฒนาต่อยอดให้เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่เช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นโซลูชันด้าน VoIP หรือฮาร์ดแวร์รักษาความปลอดภัยของ SRAN ที่เราใช้งานอยู่ และจะเห็นได้ว่าโปรแกรมโอเพ่นซอร์สหลายตัวก็ได้ถูกบริษัทชั้นนำของประเทศซื้อกิจการไปก็มี ดังนั้นข้อกังขาที่ว่า โปรแกรมโอเพ่นซอร์สจะสามารถนำมาใช้งานจริงในเชิงธุรกิจได้หรือไม่ ไม่มีอะไรต้องสงสัยอีกต่อไปแล้ว” คุณพรเทพ นีวัณยะกุล ฝ่ายวิจัยและพัฒนา บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) กล่าว

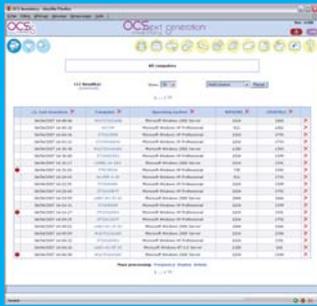
ซึ่ง กสท พบว่าการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่อยอดจากโปรแกรมโอเพ่นซอร์ส มีความน่าเชื่อถือสูงและสามารถลดต้นทุนลงได้ โดยเฉพาะเมื่อมีทางเลือกที่เป็นผลิตภัณฑ์ของคนไทยทำเองยิ่งเป็นสิ่งที่ดีและควรส่งเสริม เมื่อมีปัญหาเราก็สามารถที่จะแก้ไขปัญหาได้เร็ว สามารถที่จะประยุกต์ใช้งานได้ตามความต้องการที่เหมาะสมทั้งด้านความสามารถในการใช้งาน และการแก้ไขปัญหา ซึ่งไม่จำเป็นต้องรอการสนับสนุนจากผู้ผลิตที่อยู่ต่างประเทศ ที่สำคัญความสามารถของอุปกรณ์ที่ กสท ใช้งานอยู่ ก็มีความสามารถเทียบได้กับผลิตภัณฑ์ลักษณะเดียวกันจากต่างประเทศ

การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาโดยคนไทย ถือเป็น การเปิดกว้างและการให้โอกาสแก่ผู้พัฒนาโอเพ่นซอร์สคนไทยมีโอกาสเติบโตและพัฒนา

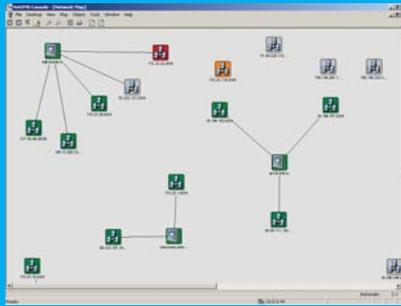

คุณพรเทพ นีวัณยะกุล
ฝ่ายวิจัยและพัฒนา
บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)

4. OCS Inventory

5. NetXMS

6. OpenOffice

ประสบการณ์มากยิ่งขึ้น หากเราไม่ส่งเสริม หรือไม่
ให้โอกาสคนไทยกันเอง แล้วจะมีคนรุ่นใหม่ที่มีความกล้า
ที่จะสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ออกสู่ตลาดได้อย่างไร

ส่วนเหตุผลที่องค์กรส่วนใหญ่ใช้อุปกรณ์จาก
ต่างประเทศ น่าจะมาจากความไม่เข้าใจในเรื่องของ
เทคโนโลยีอย่างถ่องแท้ ทำให้ไม่มีความมั่นใจใน
การใช้งาน เมื่อนำมาใช้งานแล้วติดขัด เกิดปัญหา
ทำให้ไม่สามารถจะนำมาใช้งานเองได้ จึงเลือกที่จะซื้อ
สินค้าสำเร็จจากต่างประเทศ ซึ่งมักจะมีราคาแพง
เกินความจำเป็นต่อการใช้งาน

การใช้งานโอเพ่นซอร์สด้านอื่นๆ ของ กสท

นอกจากโซลูชัน SRAN แล้ว ที่ผ่านมาจาก กสท มี
นโยบายการพัฒนาและใช้โปรแกรมโอเพ่นซอร์ส
มานานพอสมควรทั้งการนำมาใช้เอง การนำไปให้
บริการกับลูกค้า รวมถึงการฝึกอบรมพนักงานในการ
ใช้งานโปรแกรมโอเพ่นซอร์สต่างๆ ทั้งในส่วนของ
ผู้ใช้งาน ผู้ดูแลระบบ เช่น

- 1 ระบบอีเมล Mobile CDMA Mail ด้วย
โปรแกรม Zimbra ซึ่งเป็นโปรแกรม
Collaboration ระดับแนวหน้าในกลุ่มโปรแกรม
โอเพ่นซอร์สมิฟังก์ชันการทำงานค่อนข้างครบครัน
- 2 ระบบการให้บริการลูกค้าทางโทรศัพท์และ
อีเมล Trouble Ticket System ด้วย
โปรแกรม OTRS ซึ่งเป็นส่วนช่วยเหลือระบบ Call

Center เพื่อติดตามการแก้ไขปัญหาให้แก่ลูกค้า

- 3 ระบบเฝ้าดูระบบเครือข่าย (Network
Monitoring) ด้วยโปรแกรม Zenoss
- 4 ทำบัญชีรายการอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ใน
ระบบเครือข่ายทั้งหมดด้วย OCS Inventory
- 5 บริหารระบบเครือข่ายด้วย NetXMS
โปรแกรมบริหารจัดการระบบเครือข่าย ทั้ง
ในส่วนของเครื่องคอมพิวเตอร์ และฮาร์ดแวร์ที่
สนับสนุน SNMP เช่น สวิตช์หรือเราเตอร์
- 6 แอปพลิเคชันบนเครื่องเดสก์ทอปภายใน
องค์กร ในส่วนของแอปพลิเคชันบนเครื่อง
เดสก์ทอป กสท ก็มีนโยบายนำโปรแกรมโอเพ่นซอร์ส
มาใช้งานด้วยเช่นกัน ตัวอย่างเช่น การนำโปรแกรม
OpenOffice มาใช้งานแทนโปรแกรม MS Office
เป็นต้น

ซึ่งแนวทางการเลือกใช้ซอฟต์แวร์ จะมุ่งไปที่
โปรแกรมโอเพ่นซอร์สเป็นลำดับแรก ทั้งหมดเป็น
การพัฒนาเลือกใช้ แก้ปัญหา และฝึกอบรมผู้ใช้โดย
ทีมไอทีของ กสท เองทั้งหมด

แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้ซอฟต์แวร์
โอเพ่นซอร์สในองค์กรของ กสท ก็คือ องค์กรต้องมีการ
ให้ความรู้กับพนักงานและผู้บริหารต้องมีการ
การผลักดันและส่งเสริมอย่างชัดเจนและแน่วแน่
รวมถึงการเลือกใช้งานให้เหมาะสมกับงาน ซึ่งดูได้
จากความจำเป็นของงาน ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ความ
ยากง่ายในการบำรุงรักษา

**ตัวอย่างการใช้งานโอเพ่นซอร์ส
ของ กสท**

- 1 ระบบรักษาความปลอดภัยเครือข่าย
ใช้โซลูชัน SRAN ซึ่งพัฒนาต่อยอด
- 2 ระบบอีเมล
- 3 ระบบ Call Center
- 4 ระบบจัดการเครือข่าย
- 5 ใช้โปรแกรม OpenOffice
ทดแทนการใช้ MS Office

กรณีศึกษาของ กสท และ Global Tech แสดง
ให้เห็นพัฒนาการอีกขั้นหนึ่งของการใช้งานโปรแกรม
โอเพ่นซอร์สในประเทศไทย และแสดงให้เห็นว่า
โปรแกรมโอเพ่นซอร์สไม่ได้เป็นเพียงซอฟต์แวร์ที่
เข้ามาแก้ปัญหาด้านลิขสิทธิ์และค่าใช้จ่ายด้าน
ซอฟต์แวร์ให้แก่องค์กรเท่านั้น หากแต่ในปัจจุบัน
บริษัทผู้ให้บริการโซลูชันโอเพ่นซอร์สคนไทย ยังมอง
เห็นโอกาส นำโปรแกรมโอเพ่นซอร์สไปพัฒนา
ต่อยอด สร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ และสร้างโอกาสใน
การค้าเงินธุรกิจ ให้เปิดกว้างด้วยเช่นกัน ■

โอเพ่นซอร์ส ERP ด้วย Compiere

แม้โปรแกรม Open Source จะเข้ามาช่วยเหลือองค์กรยุคใหม่ได้ในหลายๆ ด้าน แต่กับโปรแกรมขนาดใหญ่อย่างเช่นโปรแกรมด้าน ERP (Enterprise Resource Planning) ซึ่งเป็นระบบซอฟต์แวร์ควบคุมและวางแผนทรัพยากรองค์กร ทำหน้าที่เป็นเหมือนศูนย์กลางการประสานงานระบบงานต่างๆ ขององค์กรเข้าด้วยกัน แม้จะมีโปรแกรม ERP โอเพ่นซอร์สให้เลือกใช้มากมายหลายโปรแกรม แต่ด้วยความที่ ERP เป็นโปรแกรมขนาดใหญ่ และมีผลกระทบต่อระบบงานทั้งหมดขององค์กรและเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถตัดสินใจอนาคตการดำเนินธุรกิจ จึงทำให้บริษัทหลายแห่งกล้าๆ กลัวๆ ที่จะนำโปรแกรม ERP แบบโอเพ่นซอร์สมาใช้งานจริงจังภายในองค์กร

สำหรับบริษัท โกลเด้น มายด์ เซอร์วิสเซส จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทรับเหมาแรงงานและบริการด้านทรัพยากรบุคคล จัดหาและบริหารบุคคลให้แก่ทุกองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยบริษัทได้รับความไว้วางใจในการให้บริการ โดยในปัจจุบันบริษัท โกลเด้น มายด์ เซอร์วิสเซส มีพนักงานจำนวนมากกว่า 8,000 คน กระจายปฏิบัติงานตามองค์กร บริษัทชั้นนำต่างๆ กว่า 400 บริษัททั่วประเทศ

ด้วยจำนวนพนักงานกว่า 8,000 คนดังกล่าว ทำให้บริษัท โกลเด้น มายด์ เซอร์วิสเซส ต้องมีระบบบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การบริหารทรัพยากรบุคคล และบริหารงานด้านอื่นๆ ของบริษัท โดยปัจจุบัน โกลเด้น มายด์ เซอร์วิสเซส ได้นำโซลูชันด้าน ERP มาประยุกต์ใช้งานในองค์กร เพื่อให้ระบบงานส่วนต่างๆ ภายในองค์กรทำงานประสานกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งโซลูชันด้าน ERP ที่ โกลเด้น มายด์ เซอร์วิสเซส นำมาใช้งานได้แก่โปรแกรมโอเพ่นซอร์ส Compiere โดยมีบริษัท Grandlinux Solution เป็นบริษัทผู้พัฒนา

ระบบงานไอทีของ โกลเดิน มายด์ เซอร์วิส

เช่นเดียวกับองค์กรในปัจจุบัน โกลเดิน มายด์ เซอร์วิส ประสบปัญหาด้านซอฟต์แวร์ซึ่งต้องเปลี่ยนโปรแกรมตามเวอร์ชันของโปรแกรมที่ผู้ผลิตเปิดตัวเวอร์ชันใหม่ๆ ออกมาเป็นประจำ แต่หาก โกลเดิน มายด์ เซอร์วิส หันมาสู่อิโอฟนเซอร์วิสจะช่วยให้องค์กรประหยัดค่าใช้จ่ายด้านลิขสิทธิ์โปรแกรมได้จำนวนมาก

แม้จะมีโปรแกรมอิโอฟนเซอร์วิสมากมายที่สามารถดาวน์โหลดมาใช้งาน แต่สิ่งที่ โกลเดิน มายด์ เซอร์วิส ขาดอยู่ก็คือ ทักษะและความชำนาญทางด้านไอที ในการจัดการการใช้งานซอฟต์แวร์อิโอฟนเซอร์วิสเหล่านั้น ซึ่งที่ผ่านมา โกลเดิน มายด์ เซอร์วิส ก็มีการพัฒนาทักษะของทีมไอทีของบริษัทให้มีความรู้สูงขึ้นเรื่อยๆ

ปัจจุบัน โกลเดิน มายด์ เซอร์วิส นำโปรแกรมอิโอฟนเซอร์วิสเข้ามาใช้งานในหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็น การรักษาความปลอดภัยของเครือข่ายผ่านโปรแกรม Firewall ระบบเซิร์ฟเวอร์ต่างๆ และโปรแกรมด้านเอกสาร รวมถึงโปรแกรมด้าน ERP ที่เรากำลังจะพูดถึงอยู่ที่นี่ด้วย

ทำไมถึงเลือกอิโอฟนเซอร์วิส

นอกเหนือจากปัจจัยหลักด้านการประหยัดค่าใช้จ่าย การลงทุนซอฟต์แวร์แล้ว เหตุผลหนึ่งที่ โกลเดิน มายด์ เซอร์วิส เลือกใช้งานโปรแกรม ERP แบบอิโอฟนเซอร์วิสก็คือ โกลเดิน มายด์ เซอร์วิส เป็นบริษัทที่ขนาดย่อมที่ยังไม่พร้อมกับการลงทุนด้านซอฟต์แวร์มูลค่าสูง เพราะหากเป็นโปรแกรม ERP แบบมีลิขสิทธิ์ บริษัทอาจต้องลงในระดับ 10 ล้านบาท แต่หากเป็นโปรแกรมอิโอฟนเซอร์วิส การลงทุนจะน้อยกว่านั้นมาก ทำให้มูลค่าการลงทุนโดยรวมของธุรกิจต่ำลง ส่งผลให้ศักยภาพการแข่งขันในเชิงของต้นทุนสูงขึ้น

เนื่องจาก ERP เป็นโปรแกรมที่มีขนาดใหญ่ และขอบเขตการทำงานกว้างมาก มีการเชื่อมโยงระบบ

คุณจารุภัทร์ วัฒนะโชติ
กรรมการผู้อำนวยการ บริษัท โกลเดิน มายด์ เซอร์วิส จำกัด

ต่างๆ ขององค์กรเข้าด้วยกัน ดังนั้น การเลือกโปรแกรม ERP แบบอิโอฟนเซอร์วิสมาใช้งานนั้นนับเป็นความคิดที่ท้าทายสำหรับบริษัท โกลเดิน มายด์ เซอร์วิส

“เราหาข้อมูลจากองค์กรอื่นๆ ว่า มีการนำโปรแกรม ERP อิโอฟนเซอร์วิสไปใช้งานจริงหรือไม่ องค์กรบ้างหรือไม่ ผลที่ได้คือมีองค์กรหลายแห่งประสบความสำเร็จกับการนำโปรแกรม ERP อิโอฟนเซอร์วิสมาประยุกต์ใช้งานเชิงธุรกิจด้วยเช่นกัน ดังนั้น การนำ ERP อิโอฟนเซอร์วิสอย่าง Compiere มาใช้ในองค์กรของ โกลเดิน มายด์ เซอร์วิส จึงไม่ใช่เรื่องเสี่ยงแต่อย่างใด” คุณจารุภัทร์ วัฒนะโชติ กรรมการผู้อำนวยการบริษัท โกลเดิน มายด์ เซอร์วิส จำกัด กล่าว

การนำอิโอฟนเซอร์วิสมาใช้งาน

สาเหตุที่บริษัท โกลเดิน มายด์ เซอร์วิส เลือกให้ Grandlinux เข้ามาพัฒนาระบบ ERP เพราะบริษัทเคยให้ Grandlinux ช่วยพัฒนาระบบรับสมัครงานที่สามารถใช้งานได้ผ่านอินเทอร์เน็ตและกรอกข้อมูลได้จากหน้าจอคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นการคัดกรองผู้ที่เข้ามาสมัครงานกับบริษัทได้ในระดับหนึ่ง

ทำให้บริษัทได้ผู้สมัครที่มีความรู้ ความสามารถ ซึ่งสร้างความพอใจและความไว้วางใจให้ดำเนินการต่อในโซลูชัน ERP ตัวอื่นๆ ได้ต่อไป โดยมีการวางแผนไว้ว่า ข้อมูลของผู้สมัครงานจะถูกเก็บเข้าสู่ฐานข้อมูลกลางชุดเดียวกับโปรแกรม ERP ซึ่งสามารถเชื่อมโยงเข้าสู่ระบบงานต่างๆ ของ โกลเดิน มายด์ เซอร์วิส ได้ทันที

“เรามั่นใจอยู่แล้วว่าโปรแกรมอิโอฟนเซอร์วิสต่างๆ สามารถทำงานกับองค์กรได้ เพียงแต่ต้องมาปรับความเคยชินของผู้ใช้บ้าง ซึ่งก็ไม่ใช่ปัญหาสำหรับ โกลเดิน มายด์ เซอร์วิส เนื่องจากเรามีการปรับเปลี่ยนการทำงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานขององค์กร ลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และแข่งขันได้ในเชิงธุรกิจ สามารถดึงข้อมูลต่างๆ ที่มีอยู่ในองค์กรออกมาสร้างเป็นรายงานรูปแบบต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว” คุณจารุภัทร์ วัฒนะโชติ กล่าว “จริงๆ แล้วทางบริษัทไม่ได้กำหนดว่าจะจะเป็นโปรแกรมอิโอฟนเซอร์วิสหรือโปรแกรมลิขสิทธิ์ แต่ท้ายที่สุดแล้วโปรแกรมอิโอฟนเซอร์วิสก็เป็นคำตอบและเหมาะสำหรับการดำเนินธุรกิจของเรา” คุณจารุภัทร์ กล่าวเสริม

โปรแกรมเงินเดือน เป็นหลัก ซึ่งแต่ละส่วนงานก็จะมีข้อมูลอิสระของตนเอง ไม่มีการเชื่อมโยงกัน และไม่สามารถพัฒนาตามที่ต้องการได้ การที่จะนำข้อมูลต่างๆ เหล่านั้นมาประมวลผลประกอบการตัดสินใจ และกำหนดนโยบายทางธุรกิจเป็นเรื่องที่ทำได้ลำบาก แต่การนำระบบ ERP มาให้งาน ระบบทั้งหมดจะทำงานบนฐานข้อมูลกลางชุดเดียวกัน

เช่น เมื่อมีคนมากรอกใบสมัครงานบนคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจะถูกเก็บอยู่ในฐานข้อมูล ฝ่ายการตลาดก็สามารถนำข้อมูลชุดนั้นไปเสนอลูกค้าได้ ทำไฟล์ประวัติพนักงาน ขณะที่ฝ่ายบุคคลก็สามารถนำข้อมูลมาทำบัญชีเงินเดือนได้ทันที ขณะที่ฝ่ายบัญชีก็สามารถออกใบวางบิลเพื่อเก็บเงินจากลูกค้าได้เช่นกันเช่นเดียวกับระบบ CRM ของฝ่ายขาย สามารถดึงข้อมูลเหล่านี้ออกมาทำสัญญาจ้างทำใบเสนอราคาให้แก่ลูกค้า ไม่ต้องเสียเวลานั่งคีย์ข้อมูลใหม่เหมือนก่อน ลดความผิดพลาดของข้อมูลลงได้มาก

จะเห็นได้ว่า การปรับเข้าสู่โปรแกรม ERP โอเพ่นซอร์สอย่าง Compiere เป็นการปรับโครงสร้างระบบงานไอทีเกือบทั้งองค์กร มาถึงวันนี้บริษัท โกลเดิน มายด์ เซอร์วิสเซอริตี้ ใช้เวลาเป็นปี ตั้งแต่การเริ่มต้นวางโครงการบริษัท Grandlinux ต้องเข้ามาศึกษาระบบงานที่มีอยู่เดิมของทั้งองค์กร นำโปรแกรม Compiere มาติดตั้ง พร้อมระบบฐานข้อมูล เซิร์ฟเวอร์ และเขียนโปรแกรมเพิ่มเติม เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของ โกลเดิน มายด์ เซอร์วิสเซอริตี้ ให้ความรู้แก่พนักงานและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหน้างาน

โดยในระยะแรกของการปรับเปลี่ยนงานที่รับผิดชอบอยู่ของเจ้าหน้าที่ของแต่ละส่วนงานจะมีปริมาณเพิ่มขึ้น เนื่องจากต้องทำงานบนระบบใหม่และระบบเก่าควบคู่กันไป เพื่อให้ระบบขององค์กรยังสามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่อง หลังจากระบบใหม่เริ่มลงตัวและสามารถทำงานได้อย่างราบรื่น ก็จะ

โครงสร้างส่วนงานต่างๆ ในระบบ ERP

การเริ่มต้นกับ ERP โอเพ่นซอร์ส Compiere

จุดเริ่มต้นของแนวคิดที่จะนำโปรแกรม ERP มาใช้งานในองค์กรของ โกลเดิน มายด์ เซอร์วิสเซอริตี้ เกิดจากความที่บริษัทต้องการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน เพิ่มความถูกต้องของข้อมูล ถ้าเราทำให้โมดูลซอฟต์แวร์ของหน่วยงานต่างๆ ในบริษัทเชื่อมโยงเข้าหากันจึงเป็นแนวคิดที่นำมาปรับใช้

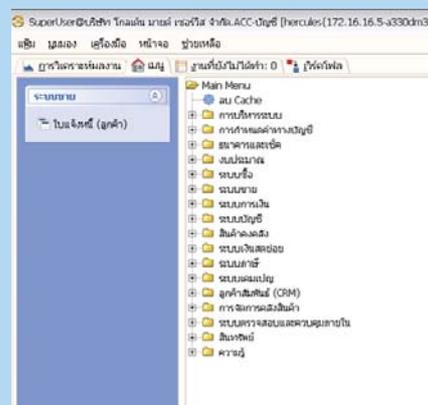
เช่นในอดีต เมื่อเราต้องการรับสมัครพนักงาน ก็ต้องมีการเขียนใบสมัครในกระดาษ ซึ่งทำให้เกิดความยุ่งยาก เมื่อต้องการสืบค้นข้อมูล หรือจับคู่ทักษะของพนักงานให้เหมาะกับงานของบริษัทลูกค้า เราก็มีการพัฒนา เป็นการกรอกข้อมูลผ่านหน้าจอโปรแกรมคอมพิวเตอร์ หรือกรอกผ่านทางอินเทอร์เน็ตก็ได้ ทำให้ค้นหาข้อมูลได้ง่ายและรวดเร็ว สามารถกรองคนได้ในระดับหนึ่ง เพราะคนที่ใช้คอมพิวเตอร์ไม่เป็น ก็ไม่สามารถสมัครงานกับเราได้

เช่นเดียวกับระบบงานต่างๆ ไม่ว่าจะระบบบริหารการจัดการด้าน บัญชี การเงิน จัดซื้อ และ CRM ต่างๆ ซึ่งในปัจจุบันบริษัทพยายามที่จะเชื่อมโยงระบบในส่วนงานต่างๆ เข้าหากันผ่านฐานข้อมูลชุดเดียวกัน ด้วยโซลูชันด้าน ERP อย่าง Compiere ที่ Granlinux กำลังพัฒนาให้เขาอยู่ เพื่อทำให้เราเรียกดูข้อมูลจากส่วนงานต่างๆ ได้ถูกต้องแม่นยำ ช่วยให้การตัดสินใจทางธุรกิจต่างๆ ทำได้รวดเร็ว

ก่อนที่จะตัดสินใจเลือก Compiere โดยให้ Grandlinux เป็นผู้พัฒนานั้น บริษัท โกลเดิน มายด์ เซอร์วิสเซอริตี้ ได้พิจารณาถึงวัตถุประสงค์การใช้งาน ซึ่งในตอนนั้น นอกจาก Grandlinux แล้วก็มีผู้เสนอโซลูชัน ERP เข้ามาอีกหลายราย ซึ่งจากการพูดคุยแล้วพบว่าโปรแกรม ERP โอเพ่นซอร์สอย่าง Compiere ที่ Grandlinux เสนอมานั้นตรงกับวัตถุประสงค์การใช้งานของบริษัทมากที่สุด ทั้งในแง่ของคุณภาพ ประสิทธิภาพ และงบประมาณในการลงทุน

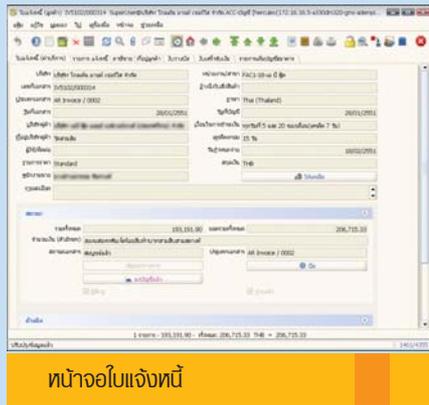
โครงสร้างของระบบ ERP

สมัยก่อนบริษัท โกลเดิน มายด์ เซอร์วิสเซอริตี้ จะทำงานบนโปรแกรม Excel และโปรแกรมอื่นๆ ตามแต่ส่วนงานจะเลือกใช้ ไม่ว่าจะโปรแกรมบัญชี

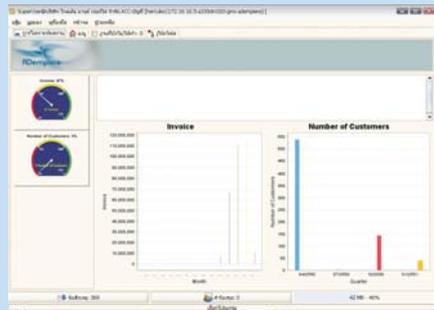

ค่อยๆ ตัดงานระบบเก่าออกทีละส่วน ส่วนงานที่มีการเริ่มใช้งาน Compiere อย่างจริงจัง ในขณะนี้ ได้แก่ ส่วนงานบัญชี การเงิน จัดซื้อ ลำดับต่อไปก็จะปรับเข้าสู่ส่วนงาน การตลาด CRM และลิงก์เข้าสู่ระบบการไปรษณีย์ผ่านอินเทอร์เน็ต

ในระหว่างนี้ก็ต้องการปรับเปลี่ยน การใช้งานเมนูหรือหน้าจอต่างๆ ใหม่เหมาะสมและใช้งานได้สะดวก รวมไปถึงมีการเปลี่ยนจอคอมพิวเตอร์ธรรมดา เป็นจอ LCD แบบ Wide Screen นอกจากนี้ จะช่วยประหยัดเนื้อที่การติดตั้ง ประหยัดพลังงานแล้ว ยังมีพื้นที่การทำงานด้านข้างมากขึ้น เพื่อให้สามารถแสดงข้อมูลและเมนูต่างๆ ได้ครบถ้วน

โดยหน้าจอการใช้งานของแต่ละส่วนงานจะมีการปรับเปลี่ยนใหม่ให้สะดวกต่อการใช้งานของพนักงาน และปริมาณข้อมูลที่ใช้ประจำ ตัวอย่างเช่น หน้าจอใบแจ้งหนี้ที่ระบบสร้างขึ้นนั้น จะเป็นการปรับแต่งให้มีการเชื่อมโยงกับข้อมูลในส่วนอื่นด้วย เช่น ข้อมูลการวางบิล ข้อมูลใบเสร็จรับเงิน เป็นต้น ซึ่งผู้ใช้งานจะสามารถดูข้อมูลของใบวางบิลที่มีการอ้างอิงถึงใบแจ้งหนี้ใบนี้ได้ทันที เช่นเดียวกับใบเสร็จรับเงิน ว่าใบแจ้งหนี้ใบนี้ได้มีการออกใบเสร็จรับเงินแล้วหรือยัง และมีรายละเอียดอย่างไร โดยข้อมูลเหล่านั้นทางผู้ใช้งานที่ออกใบแจ้งหนี้จะไม่สามารถแก้ไขได้

หน้าจอระบบวิเคราะห์ผลงาน (Performance Analysis)

ด้านการนำมามากเข้ากับระบบบัญชีนั้น ผู้ใช้งานสามารถเรียกดูข้อมูลในบัญชีแยกประเภทได้ตามหน่วยงาน ตามสินค้า ตามบริษัทคู่ค้า หรือตามรอบ

บัญชี โดยไม่มีความจำเป็นที่จะต้องตั้งรหัสบัญชีสำหรับทุกๆ หน่วยงาน หรือทุกสินค้า เนื่องจากระบบมีฟีเจอร์ที่เรียกว่า Account Element รองรับการลงบัญชีที่ประกอบด้วย Element ต่างกันถึง 7 Element ได้แก่ ชื่อบัญชี หน่วยงาน สินค้า บริษัทคู่ค้า เขตการขาย โครงการ และแคมเปญ โดยสามารถเรียกใช้ทั้งหมด หรือเลือกใช้เฉพาะบาง Element ก็ได้

การเรียกดูข้อมูลทางบัญชี จะเป็นการเรียกดูข้อมูลการลงบัญชีของหน่วยงานที่ระบุ ตามวันที่ที่ต้องการ และให้เรียงลำดับตามสินค้าและให้คำนวณผลรวมตามสินค้าให้ด้วย

นอกจากนี้ Compiere ยังมีฟังก์ชันการทำงานที่มีชื่อว่าระบบวิเคราะห์ผลงาน (Performance Analysis) ใช้สำหรับวัดประสิทธิภาพการทำงานของแต่ละหน่วยงาน หรือกำหนดเครื่องมือในการวัดผลได้เอง เช่น ต้องการวัดยอดขาย หรือจำนวนลูกค้าใหม่ต่อเดือนเพื่อเทียบกับเป้าที่วางไว้ เป็นต้น

บริษัท โกลเด้น มายด์ เซอร์วิส เป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงการนำโปรแกรม ERP โอเพ่นซอร์ส มาประยุกต์ใช้งาน และเป็นบทพิสูจน์ว่าโปรแกรมโอเพ่นซอร์ส เป็นทางเลือกที่ลงตัวสำหรับองค์กร แม้จะเป็นโปรแกรมที่มีความสำคัญต่อองค์กรอย่างโปรแกรม ERP ก็ตาม ■

GRAND LINUX SOLUTION

บริษัท แกรนด์ลินุกซ์ โซลูชัน จำกัด
 19 ซอย 21 เสรี 4 ถนนพระรามเก้า
 แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง
 กรุงเทพฯ 10250
 โทร. 0-2720-3465-8
 แฟกซ์. 0-2720-3469
<http://www.grandlinux.com>

บทส่งท้าย เปิดโลกซอฟต์แวร์ไอเฟนซอร์ส

ไม่ว่าจะมีเหตุผลมาจาก "คำใ้จ่าย" ที่เป็นประเด็นหลักซึ่งทำให้ผู้ใช้หันมาใช้ซอฟต์แวร์ไอเฟนซอร์สแล้ว "อิสรภาพ" ในการกำหนดทิศทางการพัฒนา และการใช้งานซอฟต์แวร์ก็เป็นประเด็นสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน หรือแม้แต่เพื่อหวังแสวงหารายได้จากการพัฒนาต่อยอดซอฟต์แวร์ใหม่ๆ เพื่อนำออกจำหน่ายในท้องตลาดก็ตาม แต่ปัจจุบันต้องยอมรับว่าบทบาท และอิทธิพลของซอฟต์แวร์ไอเฟนซอร์สในองค์กรกำลังเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว แม้จะเริ่มต้นจากการใช้งานในวงจำกัด แต่ปัจจุบันซอฟต์แวร์ชนิดนี้ได้แทรกซึมเข้าไปในทุกส่วนขององค์กรทุกขนาด

ตัวเลขจากรายงานการวิจัยทางการตลาดเกี่ยวกับผลกระทบของซอฟต์แวร์ไอเฟนซอร์สที่มีต่อรายได้รวมของซอฟต์แวร์แอปพลิเคชันสำหรับองค์กรขนาดใหญ่ปี 2006-2011 ที่การ์ทเนอร์คาดว่าไตรมาสสุดท้ายเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2007 ปรากฏได้ชัดเจนถึงแนวโน้มการเติบโตทางรายได้โดยรวมของซอฟต์แวร์ไอเฟนซอร์สระหว่างปี 2006-2011 จะมีอัตราการเติบโตของรายได้เฉลี่ยต่อปี (CAGR) สูงถึงร้อยละ 43 ในขณะที่ซอฟต์แวร์แอปพลิเคชันแบบปิดที่มีลิขสิทธิ์เฉพาะนั้นเติบโตเพียงร้อยละ 8 เท่านั้น นอกจากนี้การ์ทเนอร์คาดว่าไตรมาสสุดท้ายได้คาดการณ์ว่าภายในปี 2010 หน่วยงานไอทีขององค์กรชั้นนำของโลก (Global 2000 IT) จะมีการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นซอฟต์แวร์ไอเฟนซอร์สเป็นส่วนประกอบของการลงทุนทางด้านซอฟต์แวร์ที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างพื้นฐานถึงร้อยละ 80 และซอฟต์แวร์ทางธุรกิจร้อยละ 25 ซึ่งตัวเลขดังกล่าวย่อมแสดงให้เห็นบทบาทของซอฟต์แวร์ไอเฟนซอร์สในองค์กรต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

นอกจากการวิจัยของบริษัทวิจัยชั้นนำของโลกหลายแห่งต่างแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ของซอฟต์แวร์ไอเฟนซอร์สในปัจจุบันว่าไม่ได้เป็น "ซอฟต์แวร์ทางเลือก" ที่ถูกนำมาทดแทนซอฟต์แวร์แบบปิดดั้งเช่นในอดีตอีกต่อไป แต่ได้กลายเป็น "ซอฟต์แวร์หลัก" เกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานของหลายๆ องค์กรทั่วโลกไปแล้ว

การนำเอาซอฟต์แวร์ไอเฟนซอร์สไปใช้งานที่หลากหลาย และครอบคลุมธุรกิจประเภทต่างๆ เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้มีการพัฒนาโซลูชันใหม่ๆ ที่อิงกับซอฟต์แวร์ไอเฟนซอร์สออกมามากเป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นโปรแกรมในลุ่ม

Desktop Application, ระบบจัดการข้อมูลเว็บไซต์แบบออนไลน์ (CMS), ระบบบริการจัดการข้อมูลระดับองค์กรขนาดใหญ่ (ECM), E-mail and Collaboration, โปรแกรม ERP และ CRM, โปรแกรมไฟร์วอลล์, โปรแกรมฐานข้อมูล, โปรแกรมอินเทอร์เน็ตเกตเวย์/เซิร์ฟเวอร์ หรือโปรแกรม VoIP เป็นต้น ดังนั้น หากองค์กรของคุณต้องการหาโซลูชันใดโซลูชันหนึ่งมาใช้งาน จึงไม่ใช่เรื่องที่ยากลำบากเหมือนในอดีตอีกต่อไป

เมื่อคุณตัดสินใจแน่วแน่แล้วว่าจ้างองค์กรก้าวสู่เส้นทางของซอฟต์แวร์ไอเฟนซอร์ส ขั้นตอนสำคัญถัดมาก็คือ การประเมินซอฟต์แวร์ไอเฟนซอร์สที่มีอยู่มากมายในท้องตลาดว่าตัวไหนที่มีความเหมาะสมสำหรับองค์กรของคุณมากที่สุด การประเมินความสามารถของผลิตภัณฑ์จึงเป็นขั้นตอนที่จำเป็นในการตัดสินใจเลือกผลิตภัณฑ์แบบโอเพนซอร์ส และต้องอาศัย Open Source Maturity Model (OSMM) โมเดลที่ถูกออกแบบมาเพื่อให้องค์กรต่างๆ สามารถประเมินผลิตภัณฑ์แบบโอเพนซอร์ส และทำความเข้าใจว่าผลิตภัณฑ์เหล่านั้นจะสามารถเติมเต็มความต้องการในองค์กรของคุณได้มากน้อยแค่ไหนก่อนตัดสินใจเลือกผลิตภัณฑ์ตัวใดตัวหนึ่งมาใช้งาน

ขั้นตอนต่อมาหลังจากได้ผลิตภัณฑ์ หรือโซลูชันที่ผ่านการประเมินมาเรียบร้อยแล้ว ก็คือ "การย้ายระบบ" ซึ่งถือเป็นขั้นตอนที่มีความยุ่งยากซับซ้อน และอาจส่งผลถึงความล้มเหลวหรือความล้มเหลวของโครงการติดตั้งใช้งานซอฟต์แวร์ไอเฟนซอร์สในระดับองค์กรก็เป็นได้ แม้ว่าการนำซอฟต์แวร์ไอเฟนซอร์สมาใช้งานจะไม่ง่าย และรวดเร็วทันใจก็ตาม แต่ถ้าทำสำเร็จ องค์กรของคุณก็

จะได้รับประโยชน์มหาศาลจากโครงการดังกล่าวนี้ ไม่ว่าจะเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในการซื้อซอฟต์แวร์ ลดความเสี่ยงจากการละเมิดลิขสิทธิ์ หรือความเป็นอิสระในการปรับเปลี่ยนซอฟต์แวร์ให้เข้ากับความต้องการเฉพาะในองค์กรของคุณ เป็นต้น

สิ่งที่คุณต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรกก่อนเริ่มต้นโครงการติดตั้งใช้งานซอฟต์แวร์ไอเฟนเซอร์สก็คือ การเตรียมบุคลากรในองค์กรของคุณให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อลดแรงต้านที่จะเกิดขึ้นให้อยู่ในระดับที่ต่ำที่สุด ด้วยวิธีทำความเข้าใจกับพนักงานทุกระดับถึงเหตุผลเบื้องหลังการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และชี้ให้เห็นผลดีของการนำเอาซอฟต์แวร์ไอเฟนเซอร์สมาใช้งานทั้งในแง่ขององค์กร และตัวพนักงานเอง เมื่อทุกคนทุกส่วนงานเห็นพ้องต้องกันว่าจะนำเอาซอฟต์แวร์ไอเฟนเซอร์สมาใช้งานกันอย่างจริงจังภายในองค์กรแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็คือ การเก็บข้อมูลการใช้ไอเฟนเซอร์ในปัจจุบัน การคาดการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้น การประเมินต้นทุนในการเปลี่ยนแปลง การจัดเตรียมเจ้าหน้าที่ การทดลองนำมาใช้งานในวงจำกัด การติดตามผลและแก้ไขปัญหา การจัดอบรมพนักงาน การนำไปใช้งานจริง และการติดตามผลและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายใต้สภาพแวดล้อมของการใช้งานจริงตามลำดับ

เนื่องจากการนำเอาซอฟต์แวร์ไอเฟนเซอร์สมาใช้งานถือเป็นเรื่องใหม่สำหรับหลายองค์กร แน่นอนว่าต้องเผชิญกับอุปสรรค และปัญหาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางเทคนิค หรือปัญหาที่เกิดจากความไม่คุ้นเคยของผู้ใช้ ดังนั้นหากองค์กรของคุณต้องการใช้งานซอฟต์แวร์ไอเฟนเซอร์สจึงจำเป็นต้องจัดเตรียมทีมงานทางด้านไอทีให้พร้อมรับมือกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา โดยเฉพาะในระยะแรกของการติดตั้งใช้งาน

แม้ว่าปริมาณขององค์กรต่างๆ ทั่วโลกที่ได้นำเอาซอฟต์แวร์ไอเฟนเซอร์สจะมีปริมาณมากขึ้น แต่สำหรับองค์กรต่างๆ ในประเทศไทยการใช้ซอฟต์แวร์ไอเฟนเซอร์สเป็นโครงสร้างพื้นฐานของระบบไอทีถือเป็นเรื่องใหม่ อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จของการนำเอาซอฟต์แวร์ไอเฟนเซอร์สไปใช้งานในองค์กรบางแห่งในบ้านเรายังเป็นบทพิสูจน์ได้เป็นอย่างดีถึงความเป็นไปได้ และประโยชน์ที่ได้รับจากซอฟต์แวร์ไอเฟนเซอร์ส

ความเข้มข้น และขอบเขตของการนำซอฟต์แวร์ไอเฟนเซอร์สไปใช้งานในแต่ละองค์กรนั้นจะมีความแตกต่างกันไป ตัวอย่างเช่น ไทยประกันชีวิต ที่ถือเป็นองค์กรของคนไทยกลุ่มแรกๆ ที่มีการนำเอาซอฟต์แวร์ไอเฟนเซอร์สมาใช้อย่างจริงจัง จนกระทั่งในปัจจุบันซอฟต์แวร์ไอเฟนเซอร์สถือเป็นโครงสร้างพื้นฐาน และขับเคลื่อนระบบไอทีของไทยประกันชีวิตให้มีความแข็งแกร่ง และมีเสถียรภาพสูง การใช้งานซอฟต์แวร์ไอเฟนเซอร์สขององค์กรแห่งนี้ อยู่ในรูปแบบของผู้บุกเบิกอย่างแท้จริง เพราะเป็นการพึ่งพาตนเองทั้งหมดด้วยการใช้บุคลากรภายในองค์กรเพื่อคัดเลือกและรวบรวมซอฟต์แวร์เป็นโซลูชัน ตลอดจนพัฒนาแอปพลิเคชันต่างๆ ซึ่งอิงกับซอฟต์แวร์ไอเฟนเซอร์สเป็นหลัก

ขณะเดียวกันสำหรับ บริษัท เอส แอนด์ พี จำกัด (มหาชน) แม้จะมีจุดเริ่มต้นของการนำเอาซอฟต์แวร์ไอเฟนเซอร์สมาใช้งานจะเกิดจากแนวคิดของการต้องการประหยัดค่าใช้จ่ายเช่นองค์กรอื่นๆ แต่เอส แอนด์ พี เลือกที่จะผสมผสานการพัฒนากระบวนการขึ้นเองภายในองค์กรกับการใช้บริการจากผู้ให้บริการภายนอก ซึ่งส่งผลให้ในปัจจุบันเอส แอนด์ พี ได้พัฒนาระบบด้วยซอฟต์แวร์ไอเฟนเซอร์สจนทำให้ธุรกิจก้าวไปข้างหน้าได้อย่างรวดเร็วมากขึ้น ซึ่งหากยังใช้ซอฟต์แวร์แบบปิดเหมือนในอดีตจะไม่สามารถทำเช่นนี้ได้ เนื่องจากซอฟต์แวร์ดังกล่าวมีข้อจำกัดมากมาย

บริษัท ดิจิแลนด์ (ประเทศไทย) จำกัด ก็เป็นอีกตัวอย่างหนึ่งขององค์กรที่ประสบความสำเร็จในการนำเอาซอฟต์แวร์ไอเฟนเซอร์สมาใช้ทดแทนซอฟต์แวร์แบบปิด โดยโซลูชันที่ดิจิแลนด์เลือกใช้ประกอบด้วย 3 โซลูชัน คือ ระบบอีเมล ชุดโปรแกรม Office และซอฟต์แวร์สำหรับการสร้างเว็บไซต์และระบบอินเทอร์เน็ต ภายใต้การสนับสนุนของผู้บริหารในทุกระดับเพื่อการพัฒนากระบวนการต่างๆ สัมฤทธิ์ผล ตลอดจนความเชื่อมั่นที่มีต่อผู้ให้บริการ ถือเป็นกุญแจสำคัญที่ทำให้ห้องเครื่องแห่งนี้ประสบความสำเร็จในการนำเอาซอฟต์แวร์

ไอเฟนเซอร์สมาใช้งาน โดยภายหลังการนำเอาซอฟต์แวร์ไอเฟนเซอร์สมาใช้ทำให้สามารถประหยัดค่าใช้จ่ายทางด้านซอฟต์แวร์ได้กว่า 2 ล้านบาททีเดียว

บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ถือเป็นองค์กรธุรกิจด้านการสื่อสารชั้นนำของประเทศไทยที่ได้นำเอาโซลูชันไอเฟนเซอร์สหลากหลายรูปแบบเข้ามาประยุกต์ใช้งานด้วยเหตุเดียวกับอีกหลายๆ องค์กร นั่นคือการประหยัดค่าใช้จ่าย แต่สิ่งที่ต่างออกไปจากองค์กรอื่นๆ ก็คือ นอกเหนือจากการนำเอาซอฟต์แวร์ไอเฟนเซอร์สมาใช้งานภายในแล้ว กสท ยังได้นำเอาฮาร์ดแวร์จากฝีมือของคนไทยที่ได้รับการพัฒนาต่อยอดมาจากโปรแกรมไอเฟนเซอร์สมาใช้งานด้านการรักษาความปลอดภัยระบบเครือข่าย และระบบไอทีอีกด้วย ภายใต้นโยบายการพัฒนาแอปพลิเคชันแบบไอเฟนเซอร์สขึ้นมาเพื่อใช้งานกันเองภายในองค์กร และเพื่อให้บริการแก่ลูกค้า ทำให้ในปัจจุบัน กสท มีระบบต่างๆ จำนวนมาก อาทิ ระบบอีเมล ระบบให้บริการลูกค้าทางโทรศัพท์และอีเมล (Call Center) ระบบเฝ้าดูระบบเครือข่าย (Network Monitoring) ระบบทำบัญชีรายการอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ในระบบเครือข่าย ระบบบริหารจัดการระบบเครือข่าย และชุดโปรแกรมสำนักงาน เป็นต้น ซึ่งล้วนแล้วแต่พึ่งพา หรือพัฒนาต่อยอดจากซอฟต์แวร์ไอเฟนเซอร์สทั้งสิ้น สำหรับ กสท คุณค่าของซอฟต์แวร์ไอเฟนเซอร์สนั้นมีมากกว่าการลดค่าใช้จ่าย และแก้ไขปัญหาด้านลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ให้กับองค์กรเท่านั้น แต่ยังเป็นโอกาสให้มีการนำซอฟต์แวร์ หรือระบบที่สร้างขึ้นไปพัฒนาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่สำหรับวางจำหน่าย หรือให้บริการแก่ผู้ใช้ได้ ถือเป็นช่องทาง การหารายได้ให้กับองค์กรอีกด้วย

ไม่เพียงแต่ซอฟต์แวร์ไอเฟนเซอร์สจะถูกนำมาใช้กับระบบย่อยต่างๆ ที่อยู่รายรอบระบบหลักเท่านั้น แต่ยังถูกนำไปใช้กับระบบวางแผนทรัพยากรองค์กร หรือ ERP (Enterprise Resource Planning) ซึ่งถือเป็นแอปพลิเคชันทางธุรกิจที่มีความสำคัญสูง (critical business application) อีกด้วย ดังเช่นกรณีของบริษัท โกลเด้น มายด์ เซอร์วิส จำกัด การใช้โปรแกรม ERP แบบมีลิขสิทธิ์นั้นเป็นการลงทุนที่มีมูลค่าสูงเกินไปสำหรับองค์กรขนาดย่อมแห่งนี้ ดังนั้น โปรแกรม ERP แบบไอเฟนเซอร์สจึงถูกนำมาพิจารณา ด้วยเหตุผลที่ใช้เงินลงทุนจะน้อยกว่านั้นมาก ทำให้มูลค่าการลงทุนโดยรวมของธุรกิจต่ำลง ส่งผลให้ศักยภาพการแข่งขันในเชิงของต้นทุนสูงขึ้น นอกเหนือจากโปรแกรม ERP แล้ว องค์กรแห่งนี้ยังนำเอาซอฟต์แวร์ไอเฟนเซอร์สมาเข้ามาประยุกต์ใช้งานในหลายๆ ด้านด้วย ไม่ว่าจะเป็นการรักษาความปลอดภัยของเครือข่ายผ่านโปรแกรมไฟร์วอลล์ ระบบเซิร์ฟเวอร์ต่างๆ และโปรแกรมด้านเอกสาร

จากเนื้อหาสาระที่นำเสนออย่างต่อเนื่องภายใต้โครงการ "เปิดโลกซอฟต์แวร์ไอเฟนเซอร์ส" ที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างสำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ ซิป้า หนังกสิณพิมพ์คอมพิวเตอร์วิไลด์ และนิตยสารอีวิลด์นี่ เราหวังว่าจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจถึงความหมาย ประโยชน์ และแนวทางการนำซอฟต์แวร์ไอเฟนเซอร์สมาใช้งานภายใต้สภาพแวดล้อมการดำเนินงานธุรกิจจริง รวมทั้งสามารถตอบคำถามต่างๆ ที่อยู่ในใจของผู้ที่กำลังยืนอยู่บนทางสองแพร่งระหว่างซอฟต์แวร์แบบปิด และซอฟต์แวร์ไอเฟนเซอร์ส ว่าควรนำพาองค์กรก้าวไปในทิศทางใด ■

สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)
89/2 หมู่ 3 อาคาร 9 ชั้น 11 มบ. กสท คอร์ปอเรชั่น ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
โทรศัพท์ : 0-2554-0400 แฟกซ์ : 0-2554-7041

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
อาคาร 9 รัชกาลที่ 9 จำกัด (มหาชน) ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
โทรศัพท์ : 0-2505-7370